

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Institutionen för socialt arbete

Vänskap

**En studie om faktorer som påverkar vänskapsval
och relationsskapanden bland ungdomar**

Socionomprogrammet

C-uppsats **VT 2007**

Författare Vahid Karamzadeh

Handledare BjörnAndersson

Abstract

Titel: Vänskap - En studie om faktorer som påverkar vänskapsval och relationsskapanden bland ungdomar

Författare: Vahid Karamzadeh

Nyckelord: *Vänskapsrelation, kön, etnicitet, klass och ålder*

Syftet med mitt arbete har varit att få en bild av hur ungdomarna tänker kring vänskapsval och relationsskapande. Jag har också försökt få fram faktorer som kan påverka valet, såsom kön, etnicitet, klass, och ålder. Själva resan fram till vänskapsrelationen, att lyfta fram och visa hur ungdomar blir vänner, har också varit ett syfte med denna undersökning.

Jag har valt symboliskt interaktionism som teoretisk utgångspunkt då den hjälper mig att bättre förstå och förklara interaktionen mellan ungdomar och relationskapandet.

Som metod har jag valt kvalitativ metodstrategi, där jag intervjuat ungdomarna och försökt att utgå från deras svar i mina resultat.

En av undersökningens slutresultat var att generella slutsatser kring hur vänskapsrelationer uppstår är väldigt svåra att göra, det är oftast mer än en faktor som spelar in och påverkar valet. Dessa faktorer samverkar och är ofta beroende av varandra.

Olika individer prioriterar olika faktorer och undersökningen visar på att individens bakgrund spelar in vid dessa prioriteringar. Eftersom en individ "speglar" sig själv i andra, söker hon efter att interagera och identifiera sig själv med andra som oftast liknar henne själv. Faktorer som kön, etnicitet, ålder och klasstillhörighet visar sig ha en central betydelse för att finna dessa andra individer som liknar en själv.

Studien visade även att faktorer såsom bostadsmiljö och fritids intressen är viktiga och betyder mycket för om och hur en vänskapsrelation uppstår. Speciellt bostadsmiljön utgjorde en avgörande faktor för möjligheten att träffas och bygga upp en relation.

Förord

Först och främst vill jag tacka alla ungdomar som ställde upp på intervjun och möjliggjorde denna uppsats.

Ett stort tack till min handledare Björn Andersson på institution för socialt arbete, som varit ett stort stöd under hela uppsatsprocessen och verkligen ställt upp varje gång jag körde fast i något problem. Tack Björn.

Jag vill även tacka samordnarna, Anna Fors och Parash Lama, samt resten av personalen på de båda fritidsgårdarna, som hjälpte mig med att hitta ungdomar att intervjua.

Sist men inte minst vill jag tacka min sambo, min familj och mina vänner som har stött och uppmuntrat mig hela tiden.

Stor tack till er alla!

Innehåll

1. Inledning	- 6 -
1.1 Syfte	- 7 -
1.2 Frågeställningar	- 7 -
1.3 Disposition	- 7 -
2 Tidigare forskning	- 8 -
2.1 Om vänskap	- 8 -
2.2 Barn och kompisar	- 10 -
2.3 Ungdomstiden	- 11 -
3 Teoretiska utgångspunkter	- 15 -
3.1 Historisk bakgrund	- 15 -
3.2 Symboliskt interaktionism historiskt sett	- 16 -
3.3 Interaktionism	- 16 -
3.4 Symboler	- 17 -
3.5 Den symboliska interaktionismen	- 18 -
3.6 Symboler i ett ungdomsperspektiv	- 19 -
4 Metod	- 22 -
4.1 Den kvalitativa metoden	- 23 -
4.2 Planerat tillvägagångssätt	- 24 -
4.3 Vinjettmotoden	- 24 -
4.4 Genomförandet	- 25 -
4.5 Intervjun	- 26 -
4.6 Datainsamling	- 27 -
4.7 Urval	- 28 -
4.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet	- 28 -
4.9 Etiska frågor	- 29 -
5 Resultat	- 31 -
5.1 Respondenterna	- 31 -
5.2 Likheter bland bildsorteringarna	- 32 -
5.3 Skillnader bland bildgrupperingarna	- 47 -
6 Analys	- 64 -
6.1 Del 1	- 64 -
6.2 Del 2	- 66 -
6.3 Diskussion	- 67 -
6.3.1 Andra faktorer som inverkar på vänskapsrelationer	- 71 -
6.3.2 Hur blir man vänner?	- 72 -
6.3.3 Avslutning	- 72 -
7 Referenser	- 74 -

Bilaga 1..... - 77 -
Bilaga 2..... - 79 -
Bilaga 3..... - 80 -

← **Formaterat:** Rubrik
1, Radavstånd:
enkelt, Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk
text

1. Inledning

I min c-uppsats har jag valt att skriva om ungdomarnas vänskapsval och grupptillhörigheter. Eftersom jag gärna vill arbeta med ungdomsgrupper i framtiden tycker jag att det här är ett mycket intressant ämne.

I dagens samhälle kan man se tydligt hur ungdomar skapar olika grupper och vänskapsrelationer. Avgränsningar mellan etniska grupper, kulturella vanor och/eller religiösa tillhörigheter är påfallande bland dessa ungdomsgrupperingar. Den sociala kompetensen, språket, kön, klass och ålder kan vara andra faktorer som påverkar valet av vänner, kamratskap och vilket ungdomskultur man tillhör.

Ett exempel på detta kan man se i en undersökning som Göteborgs-Posten gjorde för några år sedan (2003-). I artikeln "Segregationen är utbredd, de flesta niondeklassare träffar kompisar från samma stadsdel" diskuteras segregationen bland Göteborgs ungdomar och dess möjliga orsaker. I enkätundersökningen hade man frågat ungdomar i nionde klass om den etniska bakgrunden spelar in när de väljer vänner. 85 % av ungdomarna svarade "nej" på den frågan. När man sedan frågade om etnisk bakgrund bland de egna kompisarna visade det sig att 8 av 10 ungdomar med "svensk" bakgrund umgicks med "svenska" kompisar, medan det bland ungdomar med "invandrabakgrund" bara var 4 av 10 som hade "svenska" kompisar. Torbjörn Ericsson, fältassistent på Cityenheten i Göteborg, säger i artikeln att han tror att orsakerna till dessa umgängesmönster är att man i högstadiet ännu har begränsade kontaktytor där man ofta umgås med egna klasskompisar och föreningskompisar.

Han ser också rädslan som en möjlig orsak till att man inte kan knyta djupare kontakter med ungdomar från andra stadsdelar. Han anser att det är i först i gymnasiet, då man börjar på större skolor i andra stadsdelar, som börjar vidga sina vyer i umgänget.

I artikeln nämns också det faktum att segregationen kan vara utbredd även inom samma stadsdel och på samma skola. Detta kan bland annat bero på rädsla anser Ulrika Patriksson, som är fritidsledare i Tynnered. Hon berättar att när gemensamma aktiviteter ordnats har ungdomarna lättare kunnat skapa band, även om man inte blivit nära vänner har det varit öppnare dialog och mindre tydliga gränser.

Vänskapsrelationen har en central betydelse för ungdomars identitetsutveckling och självkänedom. Relationen till jämnåriga får större betydelse än relationen till föräldrarna under ungdomstiden. I skolan och på fritiden umgås ungdomar och tillbringar tiden med varandra. Att bli vän med någon kan ha många olika orsaker, vissa kan ha synpunkter och stora förväntningar på hur ens kompis ska vara eller bete sig i vardagen, medan andra bara vill

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Borttaget: ¶

slippa känna sig ensamma. Vissa ungdomar har den sociala kompetensen att själva ta initiativ och bli kompisar med andra ungdomar medan andra har det svårare att skapa relationer och kan känna sig ensamma och övergivna. I min C-uppsats vill jag lyfta fram orsakerna till ungdomars vänskapsval, att dagens ungdomar väljer att bli kompis med vissa och väljer bort andra, och belysa upp hur faktorer som kön, etnicitet, klass och ålder påverkar valet av vänner.

1.1 Syfte

Syftet med undersökningen är att få fram en bild av hur ungdomar tänker kring vänskapsval och relationsskapande, Det handlar om att ta reda på vilka faktorer som inverkar t ex kön, etnicitet, klass och ålder, samt att lyfta fram och visa olika tillvägagångssätt ungdomar har för att bli vänner.

1.2 Frågeställningar

Vilka faktorer kan ungdomars vänskapsval bero på? I vilken utsträckning kan faktorer som kön, etnicitet, klass och ålder påverka vänskapsvalet? Hur blir man vänner?

1.3 Disposition

I uppsatsens inledning har studiens syfte och frågeställningar presenterats. Jag har även tagit upp varför jag finner ämnet intressant.

I kapitel två tas tidigare forskning inom området upp. Underrubrikerna i detta kapitel är: "om vänskap", där forskning om varför och hur vänskap uppstår tas upp, "barn och kompisar" och "ungdomstiden" som tar upp forskning om vänskapens olika former och betydelse under de olika tidsåldrarna.

I kapitel tre presenteras den teoretiska utgångspunkten. Här har jag valt att beskriva den symboliska interaktionismen, både ur ett historiskt och funktionellt perspektiv.

Kapitel fyra tar upp den valda metodstrategin, kvalitativ metodstrategi, och hur jag har använt den.

Kapitel fem redovisar undersökningens resultat, utifrån mina gruppintervjuer. Eftersom jag använde mig av bilder och valde att citera och kommentera alla mina respondenter så blev denna del ganska omfattande.

I kapitel sex analyseras resultatet som framkom i kapitel fem. Analysen har delats upp i två delar. Första delen är en analys av metoden och dess kopplingar till teorin och andra delen är analys av det framkomna resultatet. Jag avslutar med en kort diskussion.

Borttaget: Uppsatsen är en kvalitativ undersökning som baseras på åtta intervjuer med ungdomar på två olika fritidsgårdar i Göteborg. Jag har valt en kvalitativ undersökning för att kunna få en djupare bild av orsakerna till vänskapsvalet som ungdomar gör. Undersökningen riktar sig till ungdomar som går på högstadiet och tillhör olika etniska grupper och kulturer.¶

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt

Borttaget: orsaker till

Borttaget: hos ungdomar idag

Borttaget: Syftet är också

Borttaget: som

Borttaget: ,

Borttaget: bland ungdomar.

Borttaget: A

Borttaget: hur

Borttaget: r

Borttaget: är också ett syfte med undersökningen

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

2 Tidigare forskning

2.1 Om vänskap

Många forskare är idag överens om att människan är en social varelse som har "behovet" av andra människors närhet för att utvecklas och skapa sin egen identitet. Till exempel Mead i Ihrskog (2006) betonar detta: "Människan är en social varelse vars identitet skapas, genom kommunikation, tillsammans med andra."

Ihrskog (2006) skriver att vi, i vårt samhälle, inte har några sociala ritualer för att markera vänskap. Vänskapsgraden har ingen riktig språklig form som beskriver om den är djup eller ytlig eller var en vänskap börjar eller tar slut. Det kan jämföras med släktskapet som har olika grader, såsom mor och far eller kusin och moster. Den har också en början och slut, födelsen och döden. Vänskapsrelationer behöver inte vara kända av omgivningen eller samhället, de kan utvecklas hela tiden, växa eller avta i styrka, de är inte bestämda på något sätt.

Ihrskog skriver även med hänvisning till Mead att människor är aktiva i sin egen utveckling. Vi vill tillfredsställa ett inre behov och därför tar vi in intryck från människor och saker omkring oss. Dessa intryck gör att vi kan identifiera oss med andra kring oss och knyta an till dem som på något sätt berör oss. Genom denna process utvecklas jaget och omformas i förhållande till det omgivande samhället.

Ihrskog skriver om en undersökning som ställde frågan vad en vän är? Resultaten visade att faktorer som klass, kön och generation spelade stor roll, men att det viktiga var vad varje person lade för egen innebörd i begrepp såsom accepterande, engagemang, förståelse, generositet, lojalitet, respekt, tillit, trygghet, varaktighet, ärlighet och ömsesidighet. Undersökningen visade att många av deltagarna hade en idealiserad bild av dessa generella aspekter, att de såg innebörden som en önskan av hur de ville att en vänskapsrelation skulle se ut. Vidare finns icke ömsesidiga relationer, där två personer inte har samma syn på sin gemensamma vänskapsrelation.

Vänskapsförhållanden har förändrats över tid och idag krävs inte samma form av tillit för att ge någon trygghet och säkerhet som det gjorde för i tiden. Det är det faktum att intimitet idag är helt frivillig som gör att vänskapsrelationer byggs upp och överlever av andra skäl än förr. Vänner är man för sin egen skull och för sin egen livskvalitet.

Vänskap bygger på att man delar med sig av "sitt innersta". Det anses vara ett viktigt kriterium då all vänskap kräver att man släpper in andra i sin privata sfär och delar med sig av sina känslor. Det är också detta som gör vänskapen sårbara och sköra. Om man väljer att dela

Borttaget: ¶
Avgränsningar ¶
Jag har valt att avgränsa mig genom att välja åtta ungdomar att intervjua. Undersökningen har jag valt att genomföra med hjälp av intervjupersoner som brukar besöka Majkens fritidsgård i Majorna samt fritidsgården Kulturpunkten i Tuve. Valet av fritidsgårdar beror bland annat på att det är två olika fritidsgårdar som befinner sig inom två olika stadsdelar i Göteborg med ungdomar som ursprungligen kommer från olika etniska bakgrunder. I Majorna har majoriteten av ungdomar på fritidsgården svenskt bakgrund medan majoriteten av ungdomarna i Tuve har invandrarbakgrund. Med tanke på de två helt olika miljöerna och varierande kulturella bakgrunderna på dessa två fritidsgårdar, tror jag att intervjuer med dessa olika ungdomar skulle ge ett resultat som skulle vara i intressant att jämföra. Orsaken att jag valt den kvalitativa metoden att intervjua ungdomar är att jag vill få en djupare bild av dessa intervjupersonernas ... 1

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt

Borttaget: Barn börjar, redan i dagis, att grupperar sig efter vilka lek som de tycker bäst om och som passar de bäst. Under denna barndomstid är det för tidigt att se kamraterna som vänner som man kan lägga krav på. Man är bara med dessa kamrater för att det är en del av dagisens verksamhet och för att det är roligt att leka med dem. Det är när man kommer högre upp i åldern, såsom i grundskolan, som förändringarna av ... 2

Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 pt

med sig för lite, speciellt jämfört med den andra personen i förhållandet, underbyggs känslan för den andra parten att inte räcka till då inte allt delas mellan dem. Men att någon annan känner till det mesta om en, kan också vara skrämmande, speciellt med tanke på en eventuell slut på relationen.

Ihrskog påtalar även vikten av tillit. Tillit är en förutsättning för en ömsesidig vänskapsrelation. Utöver tillit är förståelse, empati och förmågan att kunna identifiera sig med den andra fundamentala för ett vänskapsförhållande. Det är vid just identitetsskapandet, som oftast sker i tonårstiden, som man är i störst behov av vänner eftersom dessa ger närning och stöd till identitetsskapande processen. Förutom det emotionella stödet som en bekräftelse från vänner ger få man även ett socialt och materiellt stöd.

Borttaget: ¶

Den jämlika utbytesrelationen som vänskap utgör skapar den trovärdighet som behövs för den egna jag uppfattning. Man kan säga "många vänner, många jag". Det är det inre motivet för vänskap som är det viktiga, det yttre är underordnat det inre, t ex när man går på bio för att träffas och inte träffas för att gå på bio.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Ihrskog skriver att människor beskriver sina vänskapliga relationer utifrån definitioner som kamrat, klasskamrat, arbetskamrat, barndomsvän, kompis eller bekant. Man har en vänskapsideal som man alltid eftersträvar, den sanna vänskapen. Den är något alldeles speciellt och även om man inte alltid har den närvarande i sin vardag så anser man det vara det som är värt att sträva efter. När man värderar sina relationer och idealiserar sina relationer i komparation till denna sanna vänskap försvårar man forskningen kring den konkreta vardagliga vänskapen.

Forskning visar att vuxna har och har haft relationer som behöver närning och underhåll. De vuxna säger att de inte vet riktigt varför många av deras vänskapsrelationer ebbat ut men kan ta fram konkreta exempel såsom flyttning och skilsmässa.

Ihrskog skriver att vänskap alltid innehåller ett visst kontrakt mellan människor och att det är bara dem som skapar relationen som är medvetna om vad som ingår i kontraktet. Kontraktet är inget beständigt heller utan förändras och återskapas i takt med att vänskapen förändras. Reglerna i kontraktet handlar ofta om vad som pratas om eller inte pratas om och vad som görs och inte görs. Dessa regler ska gälla ömsesidigt och likvärdigt. Det är i det gemensamma pratet som man bearbetar och återskapar referensramen för man har gemensamt. Det är i denna referensram som balansgången mellan det avslappnade samstämmiga språket och det som kräver viss diskretion finns. I den ideala vänskapen eftersträvar man öppenhet och intimitet. Genom att visa förtroende för den andra öppnar man för möjligheten att ha en ärlig och öppen relation. Tilliten skapar förutsättningar för en viss ömsesidighet men också

förväntningar på att båda skall bete sig på samma sätt. Om då den ena inte lever upp till dessa förväntningar, t.ex. genom att vara självupptagen och inte bry sig om den andra skapas en ojämn relation. Eftersom en vänskapsrelation bygger på ett jämlikt förhållande kan en ojämn relation inte fungera, den faller på sin egen orimlighet (Ihrskog 2006).

2.2 Barn och kompisar

I boken "Älskar, älskar inte" i 2004 års rapport från Barnombudsmannen skrivs om ett barnråd (rådet som tillför nämnd och förvaltning kunskap om barns levnadsförhållanden) som startades under 2003. I denna rapport framkom olika åsikter om vänskap hos barn och ungdomar. Under ett möte beskrev de yngsta barnen en bra kompis som en som är snäll, bryr sig och som man leker och har roligt med, "Kompisen kan trösta om man är ledsen. En dålig kompis är stället någon som retas och bråkar" (Rapport från Barnombudsmannen 2004, Älskar, älskar inte, sid 38). De äldre barnen berättade att det är viktigt att man som kompisar är ärliga mot varandra och kan prata om roliga saker och problem. Barnen tyckte också om att det är bra om kompisarna bor nära så att man kan vara med varandra efter skolan. Ungefär 30 % av pojkarna tyckte att det är viktigt att kompisar har samma intressen, medan bara 17% av flickorna har svarat så.

Barnrådets åsikter går isär när det gäller att ha kompisar av samma eller motsatt kön. Vissa barn leker med både flickor och pojkar medan andra i stort sett har kompisar av samma kön. Ju äldre barnen var så hade de fler kompisar av motsatt kön.

I rapporten skrivs att barn och ungdomar som växer upp idag kommunicerar via fler kanaler än vad deras föräldrar gjorde. Med hjälp av Internet och mobiltelefoner kan de träffa nya kompisar över hela världen. I en statistisk undersökning som genomfördes av Barnombudsmannen vid namn "rätten att komma till tals" från 2002 visade sig att bland 15 åringar hade 98 % dator hemma.

"Enligt Barnombudsmannens och SCB:s statistiksammanställning upp till 18 år det Internet som intresserar de äldre tonåringarna allra mest".
(Rapport från Barnombudsmannen 2004, Älskar, älskar inte, sid 48).

I ovanstående rapport kan man se att ungdomars intresse, bostadsmiljö, kön och tillgång till Internet kan vara bidragande faktorer till kompisval och relationsskapande bland ungdomar.

Borttaget: ¶
Med hänsyn till behovet av nära relationer, speciellt under ungdomsåren, är det extra intressant att ta reda på de faktorer som styr valet av kamrater. Vad är orsakerna till att man blir vänner? Hur stor påverkan har faktorer som kön, etnicitet, klass och ålder på valet av kompisar? ¶
Dessa är frågor som kommer att besvaras under analys av resultat, i denna uppsats. ¶

¶
Tidigare forskning¶
I artikeln "Segregationen är utbredd De flesta niondeklassare träffar kompisar från samma stadsdel", publicerad i Göteborgs Posten under 2003, diskuteras segregationen bland Göteborgs ungdomar och dess möjliga orsaker. ¶
En ungdomsenkät som tidningen gjort visar att 8 av 10 svenska ungdomar umgås mest med andra svenska ungdomar medan den siffran var 4 av 10 för utländska ungdomar. ¶
Torbjörn Ericsson, fältassistent på Cityenheten i Göteborg ... 31

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

Formaterat: Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk text, Justera inte mellanrum mellan

Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 nt

Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 nt

Borttaget: ¶
Syftet med denna teoretiska del är att kunna få bättre förståelse för de faktorer som bidrar till att vissa ungdomar dras till vissa andra ungdomar för att utveckla ett vänskapsförhållande. Teorin hjälper också mig att förstå varför mina intervjupersoner ... 41

2.3 Ungdomstiden

I boken "Ungdomspsykologi" av Ann Erling och Philip Hwang tas, bland annat, sociala relationer bland ungdomar upp. Om relationer till jämnåriga skriver Erling: 'Kamrater fungerar både som modeller och bollplank för frågor som hör samman med identitetsutveckling, t.ex. vem är jag?'. Hon skriver också att vänskapsrelationer är viktiga då de underlättar för en tonåring att separera känslomässigt från familjen och bli egen individ. Huvudorsaken till att man blir vänner ändras för en ungdom jämfört med dennes barndom. Istället för t.ex. gemensamma intressen, är det lojalitet och intimitet som är avgörande för vänskapen. För att uppnå denna närhet krävs det att man delar med sig av sina personliga tankar och funderingar.

Betydelsen av kamratgrupper är något som förändrar sin innebörd och omstruktureras under ungdomstiden, anser hon.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Bland annat blir det vanligare att motsatt kön börjar ingå i gruppen ju äldre man blir och att större kamratgrupper bildas. Erling skriver att dessa grupperingar ger ungdomarna möjlighet att pröva olika roller och experimentera med olika stilar på ett annat sätt än vad man kan göra inom familjen. Hon anser att det finns en inre önskan hos ungdomen själv att likna de andra i gruppen, t.ex. genom att klä sig likadant, för att på så sätt kunna ta del av de erfarenheter som anses värdefulla inom gruppen.

Etnicitet hos ungdomar är ett annat perspektiv. Erling beskriver den flyktingskris som många invandrande ungdomar upplever, där de längtar efter det de upplevt i hemlandet och upplever svårigheter med att anpassa sig till skolgången och att få arbete. Samtidigt, skriver hon, krävs en anpassning som kräver mycket energi, man måste bygga upp sin tillvaro, med vänner och framtidsplaner igen.

Att vissa ungdomar anpassar sig mer och väljer att bli 'svenskar' beskrivs som ett resultat av erfarenheter från Sverige, dåliga erfarenheter bidrar ofta till att man struntar i att 'bli svensk', anser hon. Men även ungdomens bakgrund och familjens historia spelar roll skriver hon vidare. Ungdomar som tidigare levt som förtryckta minoriteter eller som upplevt en befrielsekamp i barndomen, såsom kurder eller palestinier värdesätter den etniska identiteten mycket högt och är ofta mycket mer angelägna att bevara den egna kulturen.

Vissa invandrarungdomar väljer att bli svenskar och försöker då att anpassa sig till det sina svenska kompisar vad gäller klädsel, språk och beteende medan andra ungdomar väljer att i första hand slå vakt om sin ursprungskultur. Dessa ungdomar markerar då sina etniska/religiösa tillhörighet och bryr sig inte om att skaffa svenska kamrater. Att man väljer att markera sin bakgrund kan ha flera orsaker, t.ex. föräldrarnas tryck, ideologi eller religiös

övertygelse, politisk engagemang eller besvikelse på det nya hemlandet, Sverige där man inte känner sig accepterad. För de med den sistnämnda övertygelsen kan ett gäng där det inte finns några svenskar och där allt svensk nedvärderas vara ett alternativ och på så sätt använder ungdomen etnicitet som ett sätt att hävda sig och rädda självkänslan (Erling och Hwang 2001).

Vidare talar Erling och Hwang om att hantera intimitet och autonomi är centrala utvecklingspsykologiska uppgifter under ungdomstiden. I båda dessa sammanhang spelar vänskapsrelationer en avgörande roll.

Behovet av intima känslomässiga relationer ökar och förmågan att uppehålla denna typ av relationer utvecklas under ungdomsåren. Känslomässigt nära relationer innebär att det finns emotionella band som kännetecknas av omsorg för den andre och en vilja att vara öppen mot honom eller henne. Förmågan att ha nära relationer hänger samman med den egna identitetsutvecklingen. Tonåringen behöver veta vem han/hon själv är för att kunna vara nära någon annan. Om ungdomar väljer att ingå i ett parförhållande utan att ha lärt känna sig själva eller bottnat sina egna identiteter beskrivs relationen som "pseudointim".

I början av ungdomstiden är det oftast vänner av samma kön som har känslomässig nära kontakter, senare i livet, oftast under tonårstiden, tillfredställer många detta behov i parförhållanden. Det är också vanligare med könsblandade vänskapsrelationer i tonåren än vad det är under barndomen. Större kamratgrupper hör också till bilden av ungdomstiden och är också något sällan förekommande för yngre barn.

Dessa kamratgrupper ger möjligheter att pröva olika roller och experimentera med olika stilar på ett annat sätt än vad man kan göra hemma med familjen. Det talas ofta om gruppsytryck inom kamratgrupper, t.ex. angående utseende och beteendet. Men detta gruppsytryck är inte bara ett yttre tryck utan snarare en inre önskan att vara lik de andra, och därmed kunna ta del av de erfarenheter som anses värdefulla i den grupp som man tillhör.

Att vara utanför kamratgrupper är speciellt jobbigt under ungdomsåren, eftersom relationer till jämnåringar är så betydelsefulla under denna period. Alla tonåringar upplever då och då att de inte är populära bland kamraterna. De ungdomar som är bra på att hantera sociala situationer är också mer populära.

Vänskapsrelationer är svåra att ersätta med andra relationer, t ex genom familjerelationer eller relationer till andra vuxna (Erling och Hwang 2001).

Ihrskog (2006) skriver att identitetsskapande är beroende av barns sociala kompetens. Det handlar om utvecklandet av förmågan att förstå hur en annan människa känner och tänker, att ta någon annans perspektiv. Det är genom känslolivet en människa får sin individuella

personlighet, människan påverkas av andra människor genom sina sinnen och det är först när hon upplever dem i sitt känsloliv som den tankemässiga relationen uppstår. Den process som inbegriper identitet utgår ifrån hur människor uppfattar att man blir bemött av betydelsefulla andra personer i sin omgivning. Ett barn behöver få reaktioner från sin omgivning som visar att hon är någon, och att hon skapas som social varelse, t.ex. genom att modern kallar henne vid namn.

Ihrskog menar att för att få förståelse och för att minnas något måste barnet påverkas genom känslorna. Att våga ta fram sina känslor, att se dem och bearbeta dem har inte varit ett generellt mönster i vår kultur. Eftersom känslorna är det centrala i mänskliga relationer är det viktigt att känna dem och bearbeta dem, att förstå dem för att integrera dem i sin personlighet. Barn som beskrivs som socialt kompetenta är oftast tillmötesgående, har en positiv grundinställning och en god självuppfattning. De kan överblicka regler och normer i en grupp och de har förmåga att lösa konflikter. De kommunicerar på ett tydligt sätt och de har förmåga att knyta nya kontakter. För att kunna ingå i den sociala miljö som barnet är en del av behövs färdigheter, förhållningssätt och motiv, som skapar ett kulturellt orienterat synsätt. Barnet ser på sig själv i relation till de individer det möter och de grupper det ingår i. Det blir oerhört viktigt som individ att se hur man passar in tillsammans med andra individer, i syfte att känna tillhörighet, att vara omtyckt och att känna sig behövd, allt i förhållande till jämnåriga (Ihrskog 2006).

En viktig del av ungdomstiden som Ihrskog belyser är det kulturella villkoren där människan formas och är med och formar det vardagliga kulturen. Det är i den sociala miljön i vardagslivet som denna effektiva inlärningsprocess av symboler och begrepp pågår. Det är där våra sinnen tar in intryck och ger budskap som vi oftast uppfattar mer effektivt genom ”ryggmärgen” än intellektuellt. Också den fysiska miljön är full av kulturbärande symboler som vi uppfattar med våra sinnen.

Ihrskog anser att den enskilda individen formas utifrån sina egenskaper i det kulturella sammanhang hon lever i och blir en del av det omgivande samhället, vilket innebär både individualisering och internalisering. Det sker genom en ständigt pågående process där människa och samhälle möts i krav, värderingar och attityder. Den processen kan kallas för socialisation och inbegriper både individnivå och samhällsnivå. Den pågår för alla i princip hela livet. Men precis som de kulturella förändringarna är socialisationsprocessen mer påverkbar för barn och ungdomar och då i synnerhet ungdomar (Ihrskog 2006)

Identitetsbildning är liksom socialisationsprocessen och kulturskapandet en ständigt pågående process, som ligger till grund för att vi skapas som sociala varelser. Identitet kan ses ur

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

aspekter såsom inifrån och utifrån eller om man så vill psykiskt och socialt eller individuellt och kollektivt. Identitet är något som skapas hela tiden genom interaktion med andra och samtidigt med en gränssättning mot andra. Varje identitet förutsätter något och utesluter något annat. Identitet är inte något enhetligt avskärmat, något som är "identiskt med sig självt", utan identitet skapas genom relationer och många identifikationer med andra (Ihrskog 2006).

Sammanfattningsvis kan sägas att under ungdomstiden är vänskapsrelationer viktiga och att de är ett viktigt grund till identitetsskapande och självkänedom. Det är också en tid där relationen till jämnåriga får en central betydelse. Via den vardagliga kulturen formas och formar ungdomar andra i sin omgivning. Detta sker genom en ständig process som kallas socialisationsprocessen.

← **Formaterat:** Indrag:
Första raden: 14,2
pt

← **Formaterat:** Vänster

3 Teoretiska utgångspunkter

Syftet med denna teoretiska del är att kunna få bättre förståelse för de faktorer som bidrar till att vissa ungdomar dras till vissa andra ungdomar för att utveckla ett vänskaps förhållande.

Mina respondenter utgick från olika bilder på ungdomar och kategoriserade dessa utifrån det sätt som de uppfattade bilderna på.

Därför tycker jag att symboliskt interaktionism passar väl som en teoretisk utgångspunkt.

Olika ungdomar ser olika symboler på bilderna eftersom de tolkar saker olika. Detta beror på de relationer och betydelser som symbolen har för ungdomarna i deras egna tankar och värderingar, här finns de *symboliska interaktioner* som påverkar valen. Den symboliska interaktionen bidrar till att förstå varför ungdomarna sorterar bilderna efter vilka personer på bilderna de tror passar bäst som vänner.

Ihrskog (2006) skriver att: *”genom symbolisk interaktionism som teori kan man se samband för hur en människas sociala kompetens byggs upp. Genom att vara en individ som andra ser och beaktar, förstår individen sig själv och de andra. Det är ett givande och tagande om en gynnsam utveckling skall ske för att bli en social varelse”* (Ihrskog 2006 sid 38).

Med hjälp av olika teorier kommer jag här nedan att ge en historisk bakgrund till hur vänskapsrelationer uppstår. Innebörden av begreppet ”ungdomstid” kommer att tas upp och jag kommer att försöka förklara begreppen *symboler* och *interaktion*. Jag har valt att avsluta med att beskriva och analysera symbolisk interaktionism från ett ungdomsperspektiv.

3.1 Historisk bakgrund

Den västerländska kulturen är, enligt Lars- Erik Berg i ”Moderna samhällsteorier”, sedan länge starkt individualistiskt. Han anser att vi visar vår sociala natur genom att se oss själva som självständiga individer. Vi, som individer uttrycker oss genom att dela upp verkligheten i inre upplevelser kontra yttre realist. I vår sätt att uppfatta världen sätts individualism som kontrast mot samhällets gruppering, subjekt ses som kontra objekt och jag ses som kontra du. I den sociologiska traditionen finns det flera försök att överskrida denna dualism. Ett av de mest systematiska finns inom det socialpsykologiska perspektivet som har fått namnet *symboliskt interaktionism*. Dess kärna baseras på att människan är social och hennes individualitet, paradoxalt nog, är ett uttryck för socialitet.

Den symboliska interaktionismen har flera rötter, bland annat den tyske sociologen Georg Simmel.

Han anser i Månson (2003) bland annat att samhället i sig inte kan existera som ett självständigt tillstånd eller regelsamling. Han menar att de är de sociala händelser som fyller vardagen som också bygger upp samhället. Samhället blir alltså en process av ständigt skapande där både innehåll och gestalt finns i själva skapandeprocessen. Form och innehåll kommer i nära beroende relation till varandra och det är detta nära beroendeförhållande som också kan ses i den symboliska interaktionismen.

Utifrån det socialpsykologiska synsättet kan man också se att mänskliga individer inte kan urskiljas utanför den sociala processens ramar, att vårt väsen som människor både skapas och formas i vårt sociala livsrum (Månson 2003).

3.2 Symboliskt interaktionism historiskt sett

Uttrycket symbolisk interaktionism betecknar idag ett flertal livskraftiga riktningar inom sociologin och socialpsykologin. Den amerikanske socialfilosofen George Herbert Mead (1864-1931) var den första som uttryckte och skrev om den symboliska interaktionismen fast han använde termen "social behaviorism" om sin teori. Också sociologen Charles Cooley (1864-1929) och slutligen deras företrädare, psykologen William James (1842-1910) har skrivit om denna teori.

Själva begreppet symbolisk interaktionism skapades 1937 av en av Meads studenter och efterföljare, Herbert Blumer som också är en representant för en av inriktningarna inom symbolisk interaktionism.

Symbolisk interaktionism pekar på att det väsentliga hos människan är hennes språklighet. Den språkliga förmågan gör henne till en fundamentalt social varelse (Månson 2003)

3.3 Interaktionism

Människan är i första hand "social responsiv" menar Johan Asplund i Månson. Detta är en kungstanke inom interaktionismen. En annan aspekt är att människan genom sin socialitet utvecklar ett "jag", dvs. förmågan att uppleva sig själv som en handlande person, att spegla sig och finna en gestalt som är "jag". Att människan är ett avsiktsstyrd "jag" är också en fundamental tanke i interaktionismen.

Enligt Mead i Månson blir en människa en handlande person genom andras reaktioner på henne själv.

"den kroppsliga organismens födelse är biologiskt, men medvetandets födelse är social: "vi måste vara andra om vi ska kunna bli oss själva" (Månson 2003 sid 154-155)

Vidare skrevs i Månson att Blumer menar att den mänskliga handlingen är mer konstruktion än reaktion, den byggs upp av komplicerade samspel. Den medför då att kollektivt handlande blir möjligt genom att individen ser likheter hos sina respektive individuella handlingar och slår ihop de till vad Blumer kallat "joint action, förenat handling (Månson 2003).

Trots & Levin (1999) talar om att social interaktion är en av de viktigaste hörnstenarna inom symbolisk interaktionism. Samhället består av människor och det är ett känt faktum att människorna är gruppvarer. Detta innebär att människorna interagerar med varandra.

Interaktion innebär att samtala men ett samtal är mycket mer än munrörelser, det innefattar också minspel, handrörelser, gester och uttryck. Att samtala innebär att interagera, det spelar ingen roll var och när det sker. Vi behöver inte ens göra något speciellt, bara vi befinner oss i en social situation så integrerar vi. Även själva tänkandet, t ex när vi köpslår med oss själva, är en form av interaktion där vi använder oss av ord och symboler som har betydelser för oss. Känslor kan vara medvetna eller undermedvetna, vi kan tänka att vi känner något, och därför är de också en sida av interaktionen.

Trost & Levin skriver om Blumer som talar om att det är genom en kontinuerlig förändringsprocess som sociala interaktionen bidrar till att skapa människan, genom att förstå den sociala interaktionismen kan man förstå sin samvaro och dess processer.

Våra olika sinnen är stora hjälpmedel vid interaktion med andra och oss själva. Genom t ex synen, lukten och hörseln får vi de uttryck som vi använder vid interaktionen.

Till exempel skriver Trost & Levin om Stone som påpekar vår uppfattning vid synen av klädedräkten utgör en väsentlig del i den sociala interaktionen. Samma klädsstil kan ha olika betydelser och tolkas på annat sätt vid olika tillfälle på samma plats (Trost & Levin 1999).

Detta är alltså ett resultat av interaktionen via synen som Trost & och Levin talar om. Människor uppfattar varandra genom att lägga märke till andras uppförande, utseende och klädsel. Dessa sinnesuppfattningar tolkas sedan av en själv och blir då en del av den sociala interaktionen.

3.4 Symboler

Trost & Levin (1999) beskriver en symbol som ett tecken som har en ungefär samma betydelse för alla berörda i ett visst sammanhang. Denna givna betydelse är ett slags kollektiv mening som gör symbolen meningsfull, annars skulle den inte ses som en symbol.

Till exempel är en del, men inte alla, våra gester och ansiktsuttryck symboler som har samma mening för alla. Ord är de vanligaste symbolerna i människans vardag. Det som

förvandlar ord från ljud till symboler är att de har samma mening för oss som de har för de i vår omgivning som vi interagerar med. Minspel blir meningsfulla och förvandlas till symboler genom samma form av inläring.

Vidare skriver författarna om Mead som påpekade symbolernas signifikans. Han menade att symbolerna är förutom meningsfulla också signifikanta, annars är de inga symboler.

Han menade att både sändaren och mottagaren bör avse ungefär samma sak med symbolen och att det hela skall vara avsiktligt, inte något som sker av en händelse. (Trost & Levin 1999)

3.5 Den symboliska interaktionismen

För att analysera den sociala verkligheten behövs redskap, ett synsätt eller teori som kan hjälpa oss att förstå det samhälle vi lever i och nu vill studera. Symbolisk interaktionism utgör en av dessa utgångspunkter. Den bygger på en tolkning av det som sker i nuet, där nuet definieras av både verbal och ickeverbal kommunikation. För att kunna förstå denna sociala interaktion krävs en förmåga att kunna förstå andra människors känslor i olika situationer. (Trost och Levin, 1999).

Det är i ett socialt sammanhang som symbol skapandet sker menar Karlsson (2006). Symbolens innebörd blir då detsamma för alla i det sammanhanget. Karlsson skriver att människor är i mycket angelägna att svara på andra människors uttalande och agerande, alltså att det är till sin natur socialt responsiva.

På samma sätt kan man tolka Ihrskog (2006). Hon skriver att symbolisk interaktionism innebär att människan ses som en social varelse som söker mening i det hon gör och att hennes identitet formas i och genom samspel med andra.

Ohlin (2003) menar att symbolisk interaktionism innebär att människor *speglar sig själva* genom andras ögon. Till exempel ser de sig genom de viktiga närståendes ögon och genom samhällets ögon, alltså sker detta på olika nivåer.

Även Payne (2002) betonar kommunikation, samspel och symboler. Enligt Payne går den grundläggande idén för symbolisk interaktionism ut på att människor agerar utifrån symboler som står för något i yttvärlden och som finns i medvetandet. De skapar sina symboler med hjälp av språket och utifrån en tolkning som de har av samspelet mellan sig själva och sin omvärld. Genom att ha en uppfattning av den varelse som man samspekar med skapar man en Symboliskt "jag" som kan interagera med denne och sin omgivning. (Payne 2002).

I boken "Perspektiv på sociala problem" skriver kapitelförfattaren Sven-Axel Månsson att det specifika med symbolisk interaktionism, enligt Blumer, består i att människor tolkar eller

definierar varandras handlingar i stället för att bara reagera på de som yttre stimuli. Det är inte en inlärd reflex som utgör svaret på en annan människas handlingar utan det handlar om att svaret bygger på den mening som denna handling tillskrivs eller förknippas med.

Denna betydelse förmedlas eller åstadkoms genom det interaktiva användandet av språkliga symboler och genom tolkning av andras meningsbärande handlingar. Det är bl.a. denna tolkningsprocess som särskiljer människan från andra arter (Meeuwisse och Swärd 2002).

3.6 Symboler i ett ungdomsperspektiv

Människor interagerar via symboler och som nämnts tidigare tolkas dessa symboler och får en kollektiv mening. Symbolisk interaktion är extra viktig för ungdomskulturen. Unga uttrycker sig genom symboler och söker sig till särskilda grupper vilka de kan identifiera sig med.

Lalander och Johansson (2002) talar om att symboler kan tydliggöra gruppens identitet, alltså en bild av vad gruppen anser sig att vara.

Vilka symboler man använder sig av skiljer sig åt mellan olika grupper, men de måste uttrycka något om vad gruppen är. Symbolerna blir på detta sätt något de flesta gruppmedlemmarna är bärande av och som för gruppens medlemmar fungera som en påminnelse om de sociala band som finns mellan gruppens medlemmar.

Via dessa symboler interagerar ungdomarna men varandra och får bekräftelser om grupptillhörighet. Lalander och Johansson skriver om detta nyttjande av symboler som gruppens medlemmar känner till och associerar med det egna kollektivet skapar en känsla av gemenskap. Vi känslan förstärks då individen upplever likhet.

I gruppen blir individen vid användningen av denna typ av kollektiva symboler säkrare på att den egna gruppen är speciell i förhållande till andra grupper. Denna säkerhet ger den enskilde gruppmedlemmen en trygghet.

Lalander och Johansson skriver vidare om franske sociologen Pierre Bourdieu som talar om hur människor från olika arbetsklasser med hjälp av kläder, musik, konst, matvanor etc. uttrycker sig symboliskt att skapa likhet till det de vill tillhöra (gemenskapstecken) och olikheter (skillnad) till det de ej vill tillhöra.

Medelklassmänniskan som refererar till överklassen kanske lyssnar på opera för att göra anspråk på att tillhöra överklassen, men kanske också för att skapa tydliga skillnader i förhållande till arbetarklassen. Operan blir därmed en symbolisk markör, eller som Bourdieu skriver, symboliskt kapital, både för vilken klass man tillhör och vilken man inte vill tillhöra. På samma sätt kan man bland annat diskutera vad musiksmaken uttrycker i fråga om

← **Formaterat:** Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

← **Formaterat:** Indrag: Första raden: 14,2 pt

skillnader och likheter, som ett sätt för ungdomar att finna sig själv och orientera sig i det komplicerade samhället.

Bourdieu uttrycker sig vidare och nämner framförallt kön och klass som centrala analyskategorier om man vill förstå ungdomars musiksmak.

Eftersom många ungdomar inte är myndiga och är under 18 år gamla så har de vuxna på många sätt makten över dem. Men med hjälp av gruppen och med hjälp av symboler kan ungdomar, åtminstone ”i tanken”, förändra denna maktrelation. Detta sker med hjälp av symboler som pekar på den egna gruppens makt och förmåga i jämförelser med den etablerade vuxna världen. (Lalander och Johansson 2002).

Via dessa symboler interagerar många ungdomar men varandra och får ett bekräftelser och igenkännande av sina identiteter och grupptillhörighet, där vänskapsrelationer enligt min mening påverkas främst av gemensamma meningar av symbolerna. Dessa symboler som tolkas av ungdomarna kan relateras som tidigare nämn till musiksmak, kläder, kultur, stil, kön etc. Reklam och media har stor påverkan på ungdomskulturer där det skapas nya symboler som ungdomar vill gärna bara med sig för att lättare kunna identifiera sig med andra ungdomar.

Ihrskog skriver:

” Reklam och media vänder sig till barnen med erbjudande om musik, film, kläder osv. Det personliga utseendet likväl som medvetenheten om hur man bör sköta sin kropp har blivit mycket betydelsefullt” (Ihrskog 2006 sid 28).

Lalander och Johanson talar om begreppet ”stil”. Stil enligt dessa författare handlar om estetik och uttryck, symboliskt kan man se unga människor som konstnärer som genom klädstil, sätt att röra sig, slang, fritidsintressen m.m. komponerar ett konstverk. Konstverket/stilen består av en mängd olika uttryck som sätts samman och som kontinuerligt förändras, revideras och görs om.

Detta innebär enligt min mening att ungdomar lägger mycket vikt på hur man ser ut och vad man bär för klädstil som i sin tur har samband men musiksmak, kultur, klass etc. att göra, där man via dessa symboler interagerar med andra ungdomar med liknande form, ”stil”. Som exempel kan jag nämna punkarstilen som ser ut att visa sig utåtriktad och belysa kulturen, klädstilen och musiksmaken via särskilda symboler.

Avslutningsvis kan man, som nämnts tidigare, peka på det som Ihrskog (2006) skriver och säga att människan är en social varelse vars identitet skapas genom kommunikation, tillsammans med andra. Det är genom respons från våra medmänniskor som vi kan få syn på oss själva och skapa mening i vår tillvaro.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt, Tabbar: Inte vid
390,9 pt

Enligt min tolkning *är* vi vad andra människor ser oss *vara*. Via interaktion och tolkningar av symboler, både påverkar och påverkas vi av andra människor i vår omgivning. Denna påverkan blir till en kollektiv tolkning som skapar en samhörighet.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

4 Metod

För att få en bild av hur ungdomar tänker kring vänskapsval och relationskapande har jag valt att utgå från en kvalitativ metod. Detta eftersom ett kvalitativt resonemang ger en djup bild om hur ungdomar tänker och resonerar kring vänskap. Jag har valt ut åtta ungdomar för gruppintervjuer, som är min huvudsakliga utövning av metoden.

Utgångspunkten för intervjun är dess verktyg, bilder på olika personer med tydliga skillnader sinsemellan. Denna metod med bilder påminner mycket om vinjettmetoden. Här tittar respondenterna på bilderna och skapar ”vinjetter” i sina tankar som gör det lättare att gruppera bilderna och återberätta hur man tänkt.

Jag valde bilder som verktyg för att jag anser att bilderna stimulerar respondenterna till att resonera kring vänskapsval på ett sätt som endast intervjufrågor inte kan göra. Eftersom endast intervjufrågor skulle kräva att ungdomarna skulle vara tvungna att själva föreställa sig de symboler som representerar de olika faktorerna skulle det bli alldeles för abstrakt och kanske även bidra till förvirring. Bilderna representerar konkreta symboler som gör det lättare att vara säker på att alla respondenter tolkar samma symboler. Till exempel när det gäller klädstilen kan den representera särskilda faktorer såsom kön eller klass. Det är det lättare att se klädstilen på bild och få möjlighet att tolka de symboler den representerar själv istället för att få en abstrakt fråga om ungdomar med viss stil.

Metoden går ut på att ungdomarna tolkar symboler som finns på bilderna och sorterar därefter bilderna efter vilka de tror passar bäst som vänner.

Eftersom intervjun består av två olika moment har jag valt att kalla det för gruppövning. Under det första momentet, som är ett individuellt moment, får respondenterna sitta ensamma och gruppera bilderna efter vad de anser vara de som bäst passar som vänner. Det andra momentet består av gruppintervju, här används grupperingarna från första momentet som hjälpmedel för att ställa frågor och diskutera kring valen.

På grund av upphovsrättslagen har jag valt att inte inkludera bilaga 3 som innehåller alla bilder och tar bort bilderna som används i uppsatsen. Men en kort beskrivning finns i varje bildruta som beskriver personen på respektive bild.

4.1 Den kvalitativa metoden

Kvale (1997) skriver att den kvalitativa intervjun är en kraftig och känslig metod för att fånga erfarenheter och innebörder ur undersökningspersonernas vardagsvärld (Kvale 1997). Jag valde den kvalitativa metoden för min undersökning för att kunna få en djup bild av hur mina intervjupersoner ser på vänskap och vänskapsrelationer.

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

Larsson skriver att den kvalitativa forskningen består av tre huvudtyper av datainsamling.

Den ena är öppna intervjuer, som ger direkta citat från intervjupersoner, t ex när de beskriver sina attityder, tankar, känslor och kunskaper.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Den andra är direkta observationer som består av anteckningar och iakttagelser av studerade individens aktiviteter, beteenden, handling, och interaktioner.

Den tredje består av dokumentanalyser av citat från olika typer av skrivna källor (Larsson 2005).

Min undersökning har ett nära samband med den beskrivande narrativa metoden då fokuset under gruppövningen, läggs på vad intervjupersoner har att berätta från sina subjektiva verkligheter.

Ordet narrativ betyder berättande, säger Andersson. Det handlar om att någon berättar om sitt liv. Vi är på ett sätt berättelsen om oss själva. Identitet och kulturelltillhörighet är någonting som tillhör oss själva och vi kan konstruera det som en berättelse. Dessa berättelser är kopplade till reaktioner man får från omvärlden och inte bara något jaguttryck. Personens berättelse beror på hur omvärlden tolkar personen ifråga och om dessa berättelser stämmer med hur andra människor uppfattar denne (föreläsning Andersson 11/9-06).

Detta kan jämföras med Frejre, när han talar om att sätta upp en bild på en vardaglig situation på väggen, så att man kan titta distanserat på den och komma ihåg situationen, och på det sättet få igång en diskussion (Frejre 1972).

Känslor, beteende och interaktioner mellan dessa intervjuungdomar är också viktiga punkter i undersökningen. Därför är det viktigt att också tolka och beskriva den icke verbala kommunikationen mellan dessa ungdomar.

Kvale skriver vidare att den kvalitativa intervjun ibland kallas för ostrukturerad eller icke-standardiserad intervju. *"Eftersom det finns få förstrukturerade eller standardiserade procedurer för kvalitativa intervjuer, måste många analyser av de metodologiska avgörandena fattas på plats, under intervjun."* (Kvale 1997 sid 19)

Jag har använt mig av denna strategi med ostrukturerad intervju där jag under själva intervjuprocessen lät frågor och diskussioner växa fram. Detta har varit den bästa metoden då

det som Kvale nämner är ganska svårt att hitta standardiserade frågor att ställa redan innan intervjun ägt rum och man inte fått någon uppfattning av hur ungdomarna tänker.

4.2 Planerat tillvägagångssätt

Från början var min tanke att utföra individuella intervjuer med ungdomarna på två fritidsgårdar i Göteborg. Men under ett rådgivningstillfälle med min handledare föreslog han det mer effektiva idén att använda bilder och att genomföra det hela som gruppintervjuer. Jag tyckte det var en väldigt bra idé som passar ungdomarna mycket bättre och som gör att intervjun inte hinner blir långtråkigt.

Metoden som jag valt innefattar målande bilder och beskrivningar av ungdomar från varierande etniska, kulturella och religiösa bakgrunder. De har också olika ålderskategorier och kön samt visar på tydliga klasstillhörigheter och fritidsintressen så att respondenter ser tydliga skillnader på dem.

Sedan ska varje ungdom dela upp dessa bilder i grupper som han/hon tycker hör bäst ihop och på så sätt skapa vänskapsgrupper. Utifrån dessa grupperingar skapar ungdomen en historia som liknar en vinjett och därför kallar jag detta för vinjettmetoden.

Grupperingarna används senare under intervjun som ett verktyg för att kunna föra diskussioner.

4.3 Vinjettmetoden

Metoden har under några årtionden använts som ett komplement och ibland som ersättning för mer traditionella mätmetoder vid studier av människors bedömningar och värderingar inom skilda sakområden.

Peter Rossi skrev i början av 50-talet en avhandling som förebådade vinjettmetoden och anses idag vara metodens föregångsman.

Under 80-talet omnämndes vinjettmetoden för *faktoriell surveymetod*. Brister i de traditionella metoderna, såsom experiment, attityd mätningar och sociologiska survey, öppnade vägen för framväxten av vinjettmetoden.

I början användes metoden för att definiera allmänhetens syn på faktorer som karakteriserar ett hushålls sociala position men med tiden kom allt flera områden att omfattas av metoden.

Det som är gemensamt för metoden inom alla dess användningsområden är dess förmåga att bygga upp en verklighetsnära hypotesisk situation som är lätta att förstå, studera och analysera.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Till Sverige kom metoden så sent som mitten på 90-talet då den började tillämpas som datainsamlingsmetod inom socialt arbete. (Jergeby, 1999).

Definition av en vinjett

De flesta författare använder ungefär samma utgångspunkt enligt Jergeby. *”Vinjett är korta historier som beskriver en person, en situation eller skeende som försetts med karakteristiska som forskaren kommit fram till är viktiga och avgörande i en val- eller bedömningsituation”* (Jergeby, 1999 sid 12).

De grupperingar som en ungdom gör visar hur han/hon resonerar när det gäller vänskapsförhållanden. Genom att tolka grupperingarna får man en bild av hur ungdomen strukturerat grupperna. Om denne tänkt på och sorterat efter etniskt tillhörighet, religiösa eller kulturella bakgrunder eller om sorteringen skett efter ålder, kön, klasstillhörighet eller intressen. Då kan man få en bild på respondentens syn och tankar redan innan intervjun börjat.

Genom att senare diskutera dessa bildgrupperingar och orsakerna till valen blir de också ett hjälpmedel för intervjun.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

4.4 Genomförandet

Jag började med att leta efter ungdomsbilder för att använda för vinjettmetoden. Från början trodde jag att det är lätt att hitta fotobilder på olika ungdomar med olika intressen och kulturer, men jag insåg snart att det inte var så lätt att hitta bilder på ungdomar, speciellt ensamma bilder.

Formaterat: Rubrik
2, Radavstånd:
enkelt, Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk
text

Jag letade i olika tidningar på Internet och ”googlade” efter bilder och fann på sätt några som jag kunde använda. När jag såg att de prenumererar på olika ungdomstidningar på en av fritidsgårdarna, bland annat tidningen Glöd, lyckades jag finna ytterligare några bra bilder som jag kunde använda till undersökningen. Totalt valde jag, med hjälp av min handledare, ut 31 bilder som vi ansåg vara tillräckligt talande bilder. När det gällde upplägget och utskriften av bilderna uppstod många administrativa problem, beroende bland annat på mängden bilder och begränsade resurser. Alla bilderna numrerades och delades upp i olika plastfack, så att varje ungdom fick sitt eget plastfack med exakt samma 31 bilder.

Sedan var det dags för intervjufrågorna och genomförandet av själva intervjun. Jag skrev en introduktionsmall för hur gruppintervjun skulle genomföras, och via detta fick ungdomarna en introduktion till intervjun (se bilaga 1).

Jag var på båda fritidsgårdarna och förklarade muntligen syftet med min undersökning för personalen som jobbade på respektive fritidsgård.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Eftersom ungdomarna i min undersökning är under 18 år och därför omyndiga så tyckte jag att det var viktigt att jag har föräldrarnas samtycke inför mina intervjuer. Därför skrev jag ett brev till varje intervjupersons förälder (se bilaga 2). I detta brev förklarades syftet med undersökningen och föräldrarna gavs möjlighet att ge sitt samtycke till att deras barn medverkar, genom att skriva under brevet. Jag skrev ut tio exemplar av detta brev för att dela ut de till personer som jag skulle välja ut för intervjun.

Att välja intervjupersoner medförde ibland vissa svårigheter, t.ex. då vissa ville vara med i undersökningen endast om deras kompisar också fick vara med. Eftersom jag tyckte att det skulle påverka jämlikheten bland könen och bakgrunderna för mycket, var det svårt att acceptera dessa krav. Därför fick jag i god tid förklara för ungdomarna varför vissa inte fick vara med i undersökningen medan andra fick det. Till slut valde jag ut fyra ungdomar i Tuve och fyra i Majorna bland dem som ville ställa upp på undersökningen.

Efter att jag fick tillbaka brevet med föräldrarnas samtycke, var det bara att bestämma en tid och påbörja gruppintervjun. Jag hade inte räknat med svårigheterna att samla ihop fyra olika ungdomar vid ett tillfälle. Eftersom de hade olika fritidsintresse och gick i olika skolor så fick jag under några dagar ringa runt och boka tid med de samt avboka vissa tider. Dagen innan vi skulle träffas för intervjun, ringde en av ungdomarna till min mobil och berättade att han inte kan delta i min undersökning på grund av att han inte hinner. Jag accepterade hans bortfall men ville inte missa detta tillfälle då det redan var svårt att få de andra tre att träffas samtidigt. Jag bestämde mig att genomföra intervjun med de tre närvarande ungdomarna och sedan komplettera undersökningen med en annan ungdom vid senare tillfälle. Jag blev tvungen att leta efter en ny ungdom som kunde vara med på intervjun vid ett annat tillfälle, där de tre förra också kunde vara med och komplettera dennes del.

Jag fann en ungdom och lyckades samla ihop alla fyra vid ett annat tillfälle och fortsätta intervjun från sist.

På grund av detta bortfall tog intervjuprocessen långt tid och jag kände mig ganska stressad över att inte hinna med min uppsats på den tid som fanns kvar.

4.5 Intervjun

På varje fritidsgård ägde en intervju rum. Det första genomfördes den 21:e mars (2007) på Majkens fritidsgård i Majorna och den andra, på Tuves fritidsgård, genomfördes vid två olika tillfällen. Den ena tillfället var 24:e mars och det andra tillfället var 28:e mars.

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

Jag började med en introduktion och sedan delade jag ut bilderna bland intervjuungdomarna. Varje ungdom fick sina bilder i ett plastfack och fick först sitta ensam vid ett hörn av rummet och, under ca 20 minuter, sortera och gruppera bilderna efter vilka som kan tänkas vara vänner.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Ungdomarna fick var sitt A4 papper av mig och häftmassa så att de skulle häfta varje grupp på varsitt A4 papper. Överst på pappret skrev de deras namn och nummer på sina grupper samt varje bilds nr som stod på baksidan av bilden. Numren använde jag mig av för att kunna sammanställa hela intervjun och veta vem som valt vad. Eftersom jag använde mig av bandspelare och inte kunde beskriva varje bild som dök upp, använde jag bildens nummer för att hålla reda på vilken bild som diskuterades. Jag hade även eget exemplar av bilderna som jag använde som mall ifall det var någonting som var oklart.

Efter att bildsorteringen var klar så var det dags för intervjun. Vi samlades runt ett bord och jag bjöd på te och bulle. Efter att jag samlade in alla bildgrupperna så höll jag upp varje grupp för sig och då fick först den som sorterade bilderna kommentera och förklara varför han/hon valde att gruppera dessa bilder och sen fick de andre tre personerna säga vad de tyckte om grupperingarna. Eftersom alla skulle kommentera alla bilder så tog intervjun långt tid, ca 1 timme och 40 minuter. Vi tog dock ett kort paus mellan intervjuerna. När alla bilderna var kommenterade så var de dags för diskussionsfrågor angående vänskap och hur man blir vänner. Intervjun avslutades med att jag tackade alla som ställde upp för intervjun och informerade de om eventuella frågor som kunde uppstå under uppsatstiden.

4.6 Datainsamling

Vid varje intervjutillfälle har jag använt mig av en bandspelare och spelat in hela intervjun. Efter intervjun har jag lyssnat på inspelningarna och skrivit ut hela intervjun. Larsson skriver om betydelsen att undersökaren prövar att man förstått den mening som intervjupersonen givit uttryck för. Detta "... görs genom att skriva ut vissa partier av bandinspelningen vid upprepade tillfälle och se att meningsinnehållet förblivit detsamma" (Larsson 2005 sid 99).

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

I vissa fall var det svårt att höra exakt var respondenterna sade och detta gjorde att utskrivning av hela intervjun tog ganska långt tid. Denna procedur beror, som Kvale nämner, på erfarenheten hos den som skriver ut och kraven på detaljrikedom och exakthet (Kvale 1997). Eftersom min erfarenhet inte varit särskilt stor medan mina krav på detaljrikedom och exakthet varit det har detta moment varit ofta tröttande och stressigt. Totalt blev det 44 utskriftssidor av intervjuerna.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Men denna detaljrikedom var samtidigt till stor hjälp vid användningen av direkta citat från intervjun samt för att kommentera och analysera intervjun.

Vidare har jag fotograferat alla bilder som intervjupersoner grupperat, detta gjorde jag dels för att få en helhetsbild av intervjupersonernas grupperingar genom ett helikopterperspektiv, dels för att om jag, av någon anledning skulle tappa bort något av dokumenten där bilderna var häftade på så ska jag kunna återgå till fotograferingen och se hur grupperingarna var.

4.7 Urval

Mitt urval av intervjupersoner omfattade ungdomar i åldersgruppen 13-16 år. Eftersom jag för närvarande jobbar på både Majkens fritidsgård i Majorna och på Kulturpunkten i Tuve och känner personalen väl, så tyckte jag att det var lämpligt att vända mig till ungdomar som besöker just dessa två fritidsgårdar.

En annan orsak till att dessa två fritidsgårdar lockade mig, var att jag såg ett tydligt etnisk perspektiv, där majoriteten av ungdomar i Majkens fritidsgård i Majorna hade svensk bakgrund och majoriteten av ungdomar i Kulturpunkten i Tuve var invandrare.

En annan punkt som talade för valen av fritidsgårdarna i respektive stadsdel var det socioekonomiska perspektivet. Detta eftersom majoriteten av dem som bor i Tuve anses tillhöra arbetarklassen medan majoriteten av dem som bor i Majorna anses tillhöra medelklassen.

Detta tyckte jag gav mig en bra möjlighet att lyfta fram det etniska och socioekonomiska perspektivet och jämföra hur ungdomarna i respektive fritidsgård ser på vänskaps val och vänskaps relationer.

Jag valde att intervjua totalt åtta ungdomar från de ovannämnda fritidsgårdarna, fyra ungdomar från Majorna och fyra från Tuve.

För att få ett rättvist könsperspektiv har jag valt två tjejer och två killar från respektive fritidsgård. Det var viktigt för mig att det ena av tjejerna och ena av killarna på respektive fritidsgård hade invandrarbakgrund och resterande av svenskt härkomst.

4.8 Validitet, reliabilitet och generaliserbarhet

Validitet betyder "giltighet" och innebär att man som forskare mäter det man avser att mäta (Kvale 1997). Mina respondenter är väl informerade om syftet med undersökningen och jag har försökt att hålla mig till syftet och de frågeställningar jag ställt upp från början för att få så hög validitet som möjligt.

Reliabilitet betyder trovärdighet, om man får pålitliga resultat vid upprepande mätningar. (Larsson 2005) . För att försäkra mig om en så hög reliabilitet som möjligt har jag försökt att

← **Formaterat:** Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

← **Formaterat:** Indrag: Första raden: 14,2 pt

← **Formaterat:** Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

ställa samma frågor till båda övningsgrupperna vid de två olika tillfällena. Jag har även hållit mig utanför diskussionerna för att inte på något sätt bidra till eller skapa åsikter hos ungdomarna. Vidare har jag sett till att ungdomarna individuellt grupperat bilderna för att vara säkra på att det inte påverkas av varandra eller mig. Detta hoppas jag gjort att jag fått fram resultat som kan anses vara opåverkade, sanna och med hög reliabilitet.

Generalisering inom forskningen innebär att man påstår att ett resultat som gäller för en rampopulation också gäller för en större målpopulation (Larsson 2005).

Generalisering inom kvalitativa studier upplevs ofta som bekymmersam eftersom det handlar om ett begränsat, ofta ett mindre, antal individer. Man ställer sig frågande till möjligheten att generalisera utifrån dessa och kritikerna menar att de få personer som ingår i en kvalitativ undersökning inte gärna kan representera en hel population.

Bryman skriver att den kvalitativa forskningen istället bör generalisera resultaten till snarlika situationer eller sammanhang (Bryman, 2002).

Det har varit mitt mål att försöka efterleva detta och se till att resultaten från denna undersökning ska kunna generaliseras till liknande sammanhang och situationer.

4.9 Etiska frågor

Innan varje intervjutillfälle redogjorde jag vad undersökningen handlade om och vad syftet med den var, eftersom det är viktigt att undersökningspersonerna deltar frivilligt i undersökningen och får rätten att dra sig ur när som helst. På grund av att ungdomarna var under 18 år, som tidigare nämnt, så tyckte jag att samtycket från föräldrarna var en viktig del av undersökningen. För att föräldrarna skulle få en uppfattning om vad undersökningen handlar om, skrev jag ett kort brev (se bilaga 3) till varje förälder som de skulle skriva under som jag skulle återfå. Kvale talar om *informerat samtycke* som "...betyder att man informerar undersökningspersonerna om undersökningens generella syfte, om hur undersökningen är upplagd i stort och om vilka risker och fördelar som kan vara förenade med deltagande i forskningsprojektet. Informerat samtycke innebär också att undersökningspersonerna deltar frivilligt i projekten och har rätt att dra sig ur när som helst, så att det inte blir fråga om något otillbörligt inflytande eller tvång" (Kvale 1997 sid 107).

Jag förklarade för ungdomarna som skulle delta i intervjun att deras riktiga namn aldrig skulle nämnas och att de under hela undersökningen kommer att förbli anonyma. För att jag lättare skulle kunna skriva om vem som talade om vad under intervjun så gav jag de fingerade namn som nämns nedan.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Här är det viktigt att undersökningspersoner inte lider skada på något sätt, som Kvale belyser att konsekvenser av undersökningen ska inte bidra till att undersökningspersoner lider skada. ”*Konsekvenserna av en intervjuundersökning måste uppmärksammas, vad gäller både den möjliga skadan för undersökningspersonerna och de förväntade fördelarna med att delta i undersökningen*” Kvale 1997 sid 110).

Som en forskare bör den som undersöker ta hänsyn till forskningsramarnas pliktetik så att man inte hamnar i en situation att man bryter mot forskningslagarna för att få ett bra arbete gjort.

← --- **Formaterat: Vänster**

5 Resultat

5.1 Respondenterna

Mina respondenter var åtta ungdomar från två olika stadsdelar i Göteborg, Tuve respektive Majorna. Fyra av dessa var tjejer och fyra var killar. Två av tjejerna hade utländsk bakgrund och två var av svensk härkomst, samma sak gällde för killarna.

Dessa ungdomar delas upp i två övningsgrupper bestående av fyra personer i varje, två pojkar och två flickor. En av pojkarna och en av flickorna i varje grupp var utländsk härkomst. I grupp 1, som genomgick undersökningen i Majorna, fanns tjejerna Tina och Diana. Tina var 13 år gammal och av svensk härkomst medan Diana var 14 år gammal och av utländsk härkomst. Killarna i grupp 1 hette Peter och Meron. Peter var 14 år gammal, av svensk härkomst och Meron var 14 år gammal och av utländsk härkomst. Grupp 2 bestod av tjejerna Aida och Emma. Aida och Emma var båda 16 år gamla men Aida var av utländsk härkomst medan Emma hade svensk bakgrund. Killarna i grupp 2 var Nima och Simon. Nima var 15 år gammal och med utländsk bakgrund medan Simon var 14 år gammal och av svensk bakgrund. Grupp 2 genomgick sin gruppövning i Tuve.

För att presentera resultatet har jag valt att analysera de olika bildgrupperna som mina respondenter sorterade och belysa deras likheter och skillnader.

Detta gör jag för att lättare kunna se de återkommande faktorer som jag anser bidrog till mina respondenters bildsortering. Sedan fortsätter jag med att analysera intervjufrågornas resultat. Jag använder mina respondenters citat från intervju tillfället för att redovisa en "objektiv" resultatbeskrivning.

Intervjun består av två delar, där den första delen handlar om mina respondenters bild val och sortering. Den andra delen handlar om mina respondenter svar på fyra frågor kring vänskapsrelationer.

Jag har valt att analysera resultaten under ett separat stycke, analys av resultat. Detta eftersom jag inte vill blanda egna värderingar och tolkningar med resultatet.

Detta kan medföra att mina kommentarer och förklaringar, om mina respondenters citat, kan kännas lite korta och sammanfattande.

För att veta vilka bilder jag talar om så använde jag nummer för både bildgrupperna och de separata bilderna. Detta gör det lättare att förstå vilka bilder som tillhör de olika grupperna.

Formaterat: Rubrik 2, Vänster, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk text

Formaterat: Nivå 1, Radavstånd: 1,5 rader

Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 pt

Här kommer jag även använda de ovannämnda fingerade namnen för att citera mina respondenter.

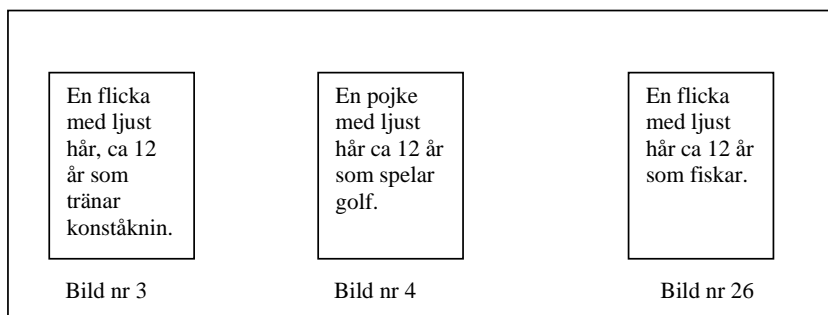
Eftersom en direkt återgivning av alla insamlade citat skulle vara oöverskådligt har jag valt att återberätta endast de delar av citaten som jag ansåg vara mest relevanta vad gäller bildgrupperingarna. Jag har dock försökt att set till att åsikter från alla respondenter framkommer i resultatet.

5.2 Likheter bland bildsorteringarna

De bilder som de flesta ungdomarna sorterade i gemensam grupp är bilderna som har nummer 3, 4 och 26.

Nedan visar jag dessa bilder i miniformat. Det är tre bilder på ungdomar som är ca 12 till 13 år gamla och alla utför någon form av aktivitet. Det är två tjejer på bilden, en som fiskar och en som åker skridskor. Tredje bilden är på en pojke som spelar golf. Nedan kommer vissa citat från mina respondenter som förklarar varför de har grupperat dessa bilder tillsammans.

← **Formaterat:** Rubrik 2, Vänster, Radavstånd: enkelt, Justera inte mellanrum mellan latinsk och asiatisk

← **Formaterat:** Vänster

← **Formaterat:** Vänster, Tabbar: 144 pt, Till vänster

← **Formaterat:** Vänster, Tabbar: 39,75 pt, Till vänster

← **Formaterat:** Vänster

Tinas grupp:

Sorterat alla tre bilderna i samma grupp.

V: (...) ok, vi fortsätter. Hur har du tänkt här då?

T: Mm de är ju lika gamla (en liten tystnad)

V: Så det är åldern du tänker på här

T: A...

V: Inget annat?

T: Nääaa... Jo de är så här ute

Ajdas grupp:

Sorterat alla tre bilderna i samma grupp

V: Grupp nr 3 bild nr 26, 4, och 3

A: De tre barnen ska jag säga för att de är alla yngre, därför kan de umgås. De tillhör samma klass eller vadsomhelst, de tre verkar också vara rikemansbarn, därför att han spelar golf, hon åker skidor och hon gör också någonting liksom annorlunda saker.

V: Du menar skridskor va?

A: A skridskor ja (skratt) o hon fiskar

V: Du valde samma förutom honom då?

E: Hmm, men när man ser de tillsammans kan de faktiskt stämma

← **Formaterat:** Vänster, Nivå 1

← **Formaterat:** Vänster

V: Du valde samma här också va? Grupp 3 bild nr 26, 4, 3

S: Nej jag valde inte det att de ska vara tillsammans men jag tycker att de ska vara det för att de passar ihop alla tre, de passar ihop för att de två tror ja är syskon.

N: Jag tog samma

← - - - - Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← - - - - Formaterat: Vänster

Merons grupp:

Sorterat alla tre bilderna i samma grupp

V: Titta här grupp 8 nr 3, 26, 4

M: Jag tycker att de ser ut som små pundare, liksom de är små och de ser ut som de är kompisar bara för att kolla här de typ har ingenting att göra, en spelar golf, en fiskar och en åker skridskor.

V: Har de inget att göra?

M: De har typ ingen tid för kompisar eller någon kompis kanske inte vill vara med de så att de kanske passar ihop som kompisar (skratt)

V: Vad tycker du då?

D: Alltså vänta för ja bara kolla på (...) Ok jag tycker att de är kanske inte populära i skolan och så typ lite utesluten så de kanske umgås med varandra.

V: Och du?

P: Inget

V: Du då?

M: Hon hade samma bilder

V: Hade du?

T: Ja att de hade samma intresse och var i samma ålder

← - - - - Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← - - - - Formaterat: Vänster

Här kan man se att grupperingarna sker efter främst ålder, detta nämns av nästan alla respondenter. En annan faktor som också dyker upp här är klasstillhörigheten. Att de är rikemansbarn och därför har mycket gemensamt med varandra. Att de är rikemansbarn kan till exempel ses på pojken på bild 6 som spelar golf, vilket kanske inte är så vanligt för en 12 åring pojke. Golfspelandet associeras här med klasstillhörighet det gör även konståkning.

Det var någon som nämnde att två av personerna på bilderna är syskon och därför passar de ihop i samma grupp. Någon annan nämnde att de verkar ha samma intressen. Att de kanske inte är populära i skolan och att de inte har tid för kompisar betonades, och att de är uteslutna och saknar vänner nämndes också.

Sammanfattningsvis kan man dra slutsatsen att de flesta av mina respondenter tyckte att personerna på bilden passade bra som vänner eftersom de är *lika gamla*, har samma *klasstillhörighet* och har gemensamma *intressen*.

← - - - - Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

← - - - - Formaterat: Vänster

En annan gruppering som återkommer ofta hos mina respondenter är bilderna med nummer, 8, 14, 15, 17, 21, och 29. Nedan citerar jag respondenternas kommentarer för att förstå varför de tyckte dessa personer på bilderna passade bra ihop. Bild nummer 17 och 21 har alla åtta respondenter sorterat i samma grupp. Det var fyra respondenter som hade bild nummer 29 i denna grupp och tre hade bild nummer 8 och 15 i sina grupperingar och till sist två tyckte att bild nummer 14 passar i gruppen. På bilderna nedan där jag lagt alla sex bilderna i samma

grupp. När det gäller bild nr 15 så tyckte mina respondenter att det syntes tydligt att hon är musikintresserade men de var mindre enade om vilken sorts musik hon höll på med.

Därför har vissa grupperat henne i grupper där bilderna nedan ingår. Vid fyra tillfällen har bild nr 15 hamnat i samma grupp som bild 5. Jag har dragit ett sträck runt bild 15 och 5 för att tydligt visa att bild nr 5, i detta fall, bara passar med bild nr 15 enligt vissa mina respondenter medan andra inte uppfattar att de har samma musiksmak, (se citat nedan).

Peters grupp:

V: Koll a här grupp 5 nr 15 o 5

P: De är bra kompisar, gilla båda musik typ...

V: Varför gillar hon musik?

P: Hon ser ut o gilla musik

D: Får jag säga en grej, jag typ liksom vem som helst kan tycka om samma musik, det behöver inte betyda att de är kompisar.

V: Vad tycker du?

D: Musik

← --- **Formaterat: Vänster**

Emmas grupp:

V: Grupp 3 består av 5, 15, 10, 2

E: Intressen var det som. hon där uppe hon spelar ingenting på bilden men det såg ut som hon kunde typ rappa eller någonting sånt, kan sjunga i alla fall.

V: Så du tror att hon sjunger?

E: Ja

V: Även hon (bild nr 2)?

E: Hon kanske sticker ut så klädselmässigt men ändå intressena dras.

V: Vad tycker du?

A: Jag tycker att de inte passar alls för att hon tjejen där uppe spelar trummor, hon är mer typ... o killen som spelar piano han är mer liksom lugn o kanske spelar såna Mozart låtar eller vad vet ja men alltså man kan ju dansa även om de har samma intresse det är musik, man kan också dansa, man kan dansa vals man kan dansa hiphop, man kan dansa breakdans men alltså det är ändå olika stilar på det så jag tycker inte det passar, speciellt inte hon tjejen med dior.

← --- **Formaterat: Vänster**

← --- **Formaterat: Vänster, Nivå 1**

← --- **Formaterat: Vänster**

En kille med ljust och okammat hår ca 17 år. Har piercing i näsan.	En kille med ljust hår och en avart mössa. Ca 16 år.	En tjej med svart och flätat hår, ca 16 år och har en tatuerings märke på ena kinden.	En tjej med ljust hår ca 16 år som spelar trummor.
Bild nr 8	Bild nr 14	Bild nr 15	Bild nr 5
En kille med ljust hår som är punkare, ca 15 år. Håret är rakt uppåt, spetsigt.	En tjej med ljust hår som är punkare, ca 15 år med håret rakt uppåt och spetsigt.	En "cool" tjej som är rockare, ljust hår ca 15 år men en rock tröja och glasögon.	
Bild nr 17	Bild nr 21	Bild nr 29	

← --- **Formaterat: Vänster**

← --- **Formaterat: Vänster, Tabbar: 44,25 pt, Till vänster**

← --- **Formaterat: Vänster**

← --- **Formaterat: Vänster**

Merons grupp

V: (...), grupp 5 nr 14, 17, 6, 8, 29, och 21 hur har du tänkt här då?

M: Svenne rock ligan (skratt) (...)

V: Aha ok, vad tycker du?

D: Alltså jag tycker de passar jätte bra ihop, kolla det ser ut som de gillar samma musik, lyssnar på samma musik och de typ tänker likadant, de klär sig i alla fall likadant nästan o så a.

V:(...) ok du då?

T: De gillar ju samma grejer hmm typ.

← --- **Formaterat: Vänster,**
Nivå 1

← --- **Formaterat: Vänster**

Här uppfattar en av respondenterna personernas etnicitet genom att se på bilderna, han kallar dem "svenne rock ligan". Detta eftersom majoriteten av personerna på bilderna ser ut att vara av svenskt härkomst. Den främsta orsaken till denna sortering verkar vara intresset för musik. Musiksmaken är det som tas upp av nästan alla respondenter. En av respondenterna nämnde att de tänkte likadant, detta utgående från att de klädde sig likadant. Detta visar på att deras klädstil gör att min respondent delvis kan tolka deras personlighet.

Många av mina respondenter tyckte att denna grupp tillhörde punkarstilen. Vad som avgör att det är just denna stil de tillhör, är kläderna och utseendet. Det var klart för mina respondenter att typ bild nr 17 och 21 skulle vara i samma grupp där båda visar sig tydligt att de är utåtriktad och vill visa sin stil genom att ha speciella frisyrer och sminka sig. Det var en som tyckte att de t.o.m. passade ihop som par. Detta visar ytterligare tecken på möjligheten att utläsa personlighetsdrag och grupptillhörighet utifrån klädstil.

← --- **Formaterat: Indrag:**
Första raden: 14,2
pt

Tinas grupp:

T: Men de är ju punkare

V: Är alla punkare? Det är grupp 3 nr 15, 21, 17 så bara för att de är punkare?

T: Ja

P: Hmm jag tycker också så

V: Tycker du att de passar som punkare.

M: Ja

← --- **Formaterat: Vänster**

← --- **Formaterat: Vänster,**
Nivå 1

← --- **Formaterat: Vänster**

Peters grupp

V: Peter vi kan ta din. Grupp 12 nr 17 o 21

P: Jag tycker de passar bra ihop som kompisar, punkare typ.

D: Jag tycker typ det känns som att de har samma intresse att de kanske är kompisar.

T: De har samma stil och passar ihop

V: (...)det här är intressant hur passar de ihop då?

P: Det känns typ som

D: Par

← --- **Formaterat: Vänster,**
Nivå 1

← --- **Formaterat: Vänster**

En av respondenterna tycker att punkarstilen kan kopplas till centralstationen, "man brukar se de på terminalen", nämner han. Inte alla tyckte att alla bilder i gruppen hörde ihop, alla hade inte samma stil. Aida tyckte, till exempel, att bild nr 14 såg ut som en vanlig kille och inte hade några särskilda tecken som kunde kopplas till punkarstilen medan de andra ansågs vara rockare som har annorlunda still jämfört med resten av bilderna.

Emma höll med om detta och nämnde även hon stilen och utseendet, speciellt håret och piercing som personen på bild 8 hade. Se citat nedan.

Emmas grupp:

V: Grupp 1 nr 14, 21, 17, 8 och 29 hur har du tänkt här?

E: Jag tycker alla ser ut som punkare (skratt)

V: Punkare?

E: Ja jag tycker de, på ett eller annat sätt så gör de det, såna som man ser i centralen, man ser de i terminalen i centralen

V: Ok, vad säger du om det?

A: Jag tycker att de flesta passar bra ihop men att killen där i hörnet, att han inte passar eftersom han verkar inte vara en sån punkare eller hådrockare utan han verkar mer så en vanligt kille bara.

Aidas grupp

V: Sista gruppen här grupp 9 Aida, nr 8, 29, 17, och 21

A: Här är alla töntrar ser man, är, eller rockare, de har i alla fall annorlunda still, de är liksom en grupp olik alla andra de här grupperna och det lilla sticker ut därför är de vänner de är med varandra.

E: Jag tror också det faktiskt

V: varför det?

E: För de har samma stil, kolla bara på håret o typ piercing o så.

Denna ovannämnda bildgrupp fick namnet punkare och ansågs, av de flesta av mina respondenter, vara vänner. Här är det *stilen* som är i fokus. Stilen lyfts fram av utseendet, speciellt håret och kläderna. Dessa personer anses vara utåtriktade och vill gärna visa upp sig själva genom sin särskilda stil. Med tanke på att någon nämnde att de är svenskar kan man också se ett kulturperspektiv. Alla mina respondenter var inte överens om att alla personerna på dessa bilder kunde vara vänner, men drar man generella slutsatser så ser man stora likheter bland deras motiveringar.

Den tredje bildgruppen som i stort sätt var lika sorterade av mina respondenter består av bilderna nr 7, 16, och 27. Tre av mina respondenter har valt att personerna på dessa bilder passar ihop som vänner. Totalt hade sju av åtta respondenter valt att lägga bild nr 7 och 27 i samma grupp och fyra hade bild nr 16 och 27 i samma grupp. Dessa personer på bilderna ser ut att ha invandrarbakgrund från utomeuropeiskt härkomst och är killar samt att alla tre är mörkhåriga. Nedan visas bilderna och kommenteras denna grupp av mina intervju personer:

En kille med svart hår ca 17 år och har en svart mössa och en röd tröja på sig.

Bild nr 7

En kille med svart hår ca 17 år och har en svart mössa och en svart tröja på sig.

Bild nr 16

En kille som har svart hår med en vit keps, ca 18 år.

Bild nr 27

Dianas grupp

V: Grupp 2 nr 27, 7 och 16 , vad har du tänkt här?

D: Jag tycker de är såhär coola, typ kom vi går och slår någon (skratt)

P: Gansters

M: Mafioso

P: Jag tycker att han ser inte precis vara nåt sånt

D: Jo då bara att han ler på kortet

M: Han ser ut som en svenskt blatte,

V: Men passar de ihop som vänner?

M: Bara de två då

V: Vad tycker du då?

T: Nej jag tycker inte att de ser ut som kompisar han e värsta så här mobbade, (skratt)

D: Men du är svensk du fattar inget sånt (skratt)

V: Men passar de två då,

T: Ja det gör de

M: Han ser ut som mafioso

P: De ser ut som bröder

M: Typ ta en pistol och råna bank

← --- Formaterat: Vänster

Här kan man se att dessa invandrarkillar passar ihop som vänner enligt mina respondenter. Men tina tyckte inte att bild nr 27 passar bra in här eftersom hon anser att han är mobbade. Meron var helt mot henne då han påstod att hon inte "fattar" någonting om dessa invandrare killar eftersom tina är svensk. Vi kan se en tydligt spår av hur mina respondenter här ser på dessa killar på bilder att de är tuffa och kopplas till kriminalitet. Att de är "mafioso" och kan tänkas råna en bank med en pistol. Diana på stod att de är "coola" och kan tänka sig att de går runt och slår andra medan Peter påstod at de är en familj att de är bröder.

Nedan grupperas två av dessa invandrarkillar men en invandrar tjej av Peter. Han kommenterar att de har varit kompisar länge, från barndomen. Att de är invandrare kommenteras på nytt. Peter tycker att de ser likadana ut. Utseendet och etniska bakgrunden kan vara faktorer som bidrar att personerna på bilderna kan var som vänner enligt mina respondenter. Vidare talas det om bostadsområde där de bor på ett "slumpområde" vilket tolkas som på förorter.

Peters grupp

V: Jag vill veta varför du har valt det här Peter,? Grupp 1 nr 11, 7 och 27

P: De ser ut o vara kompisar alla tre, från barndomen typ

D:(...) de är invandrare:

P: Ja de känns likadana

T:(...) amma sak

V: Så om man är svensk kan man inte vara kompis med en invandrare?

D: Nej, (skratt)

T: De är på samma område

M: Jo men de bor typ på samma slupområde

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

Fortsättningsvis berättar Aida och Emma att dessa invandrarekillar är likadana och kan vara vänner. Simon tycker också att de ser likadana ut och bor bredvid varandra men han tycker

inte att de bor på förorter utan han ser dessa personer som rika invandrare. Simon nämnde också att deras föräldrar äger pizzeria och att de därför är tillsammans. Detta kan innebära att det inte bara beror på att de är invandrare och killar som bidrar att de passar ihop som vänner, utan också föräldrarnas socioekonomiska bakgrund som Simon betonar.

Som man märker nedan så skrattar de efter att jag ställer frågorna. Deras skratt tolkade jag som att det är självklart att dessa killar kan vara vänner om inte, vilka skulle passa med dem då?

Emma anser att invandrarkillar dras tillsammans och att de umgås med varandra. Aida håller med om Emmas resonemang kring invandrarkillar.

Aidas grupp

V: ok grupp 7 bild nr 16, 7 o 27

A: Ja alla tre killarna är invandrare och blatte killar och de kan säg, vara likadant så att de är vänner

E: Jag håller med, det va så jag gjorde också

S: Ja jag själv har valt de tillsammans, de ser lika dana ut, de skulle kunna bo bredvid varandra, de är rika, utländska, deras pappa äger värsta pizzeria, därför är de tillsammans (skratt)

N: jag håller med (skratt) ja de skulle kunna va med varandra alltså

Emmas del

V: Grupp 4 nr 28, 16, 7, 27,

E: Nej men killarna de är utländska allihopa ellerhur?

A: Hmm

E: Så jag tycker bara nä men killar dras ju så tillsammans

V: För att de är invandrare?

A:(...) jag håller med de passar ihop, inte för att jag har grupperat de så men nu när jag ser det så kan de passa ihop, så som hon säger invandrare och hon tjejen smälter in där.

Av ovannämnda citat kan man se att huvudfaktorn som bidrar till att dessa personer kan passa ihop som vänner är för att de har en *invandrabakgrund* och förmodligen av samma kultur. Att de bor på samma ställe påpekades. Mina respondenter som hade invandrabakgrund själva ansåg dessa personer som "gangsters" och kriminella som bor på förorter, medan respondenter med svensk bakgrund kan tolka dessa bilder som rika invandrare som bor bredvid varandra eller som Tina betonade att ena av killarna ser ut att vara mobbade.

Trots att det finns olika åsikter om dessa invandrarkillar så ser man ändå att majoriteten av mina respondenter anser att de passar som vänner på grund av deras bakgrund och utseende.

Ur ett könsperspektiv kan man konstatera att det var bara tre av mina respondenter som valde att gruppera dessa invandrarkillar med tjejer. I två av dessa fall hade tjejerna invandrabakgrund som till och med visade sig att de är muslimer genom att de bar slöja. I det tredje fallet är det en blond tjej som påstods vilja vara tuff och umgås med invandrarkillar, som mina respondenter uttalade.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

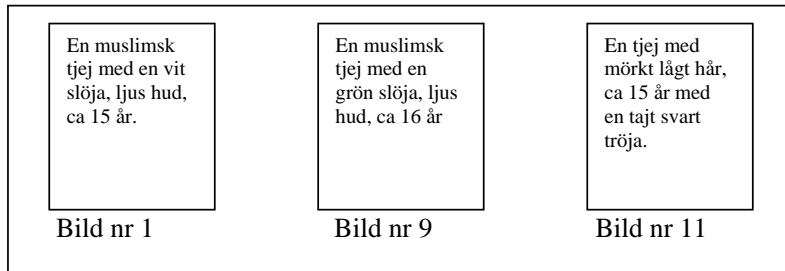
Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

En fjärde bildgrupp som också sorterades av nästan alla mina respondenter i samma grupp, är bilderna nummer 1, 9, och 11. Dessa är tre bilder på invandratjejer som två av de ser ut att vara muslimer genom att bära slöja. Den tredje är en invandrar tjej som enligt mina respondenter passar in i gruppen trots att hon inte använde slöja. Det var fem av mina intervjupersoner som grupperade alla dessa tre bilder tillsammans och sju personer valde bild nr 1 och 9 i samma grupp. Se bilderna och respondenternas kommentarer nedan.

← --- Formaterat: Vänster

Dianas grupp

V: *Grupp 3 nr 9, 1 o 11 hur har du tänkt här?*

D: *Ja, jag tänkte att alla tre är invandrare och de hade samma religion(...)*

V: *Du då?*

P: *Samma*

V: *Vad tycker du då?*

T: *Ja de ser ut o ha samma religion*

V: *Men passar de med varandra?*

T: *Ja hmm nej*

V: *Lite osäker*

T: *Ja, jo de passar ihop*

V: *Vad tycker du då?*

M: *Alltså seriös så tycker jag faktiskt samma sak, för att de har samma religion och liksom, det blir lättare för de att vara kompisar, de har samma religion o då vet de typ exempel, hon ifall, såna som de i deras religion för de typ bara vara hop med killar som är från samma(...)*

D: *Ja precis*

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

I ovannämnda citat kan man se att religionen är avgörande för gruppssorteringarna. Att de är invandrare bidrar också till att de passar som vänner. Att det är bara tjejer i gruppen kan också koppas till religionen där muslimska tjejer i har begränsat umgänge med killar och därför färre vänner av motsatt kön. När det gäller partners så berättar Meron att dessa tjejer endast får vara "ihop" med killar som är muslimer.

Diana säger nedan att de två tjejer med slöja har samma bakgrund och tillhör samma familj, där Peter håller med om det. Då kan man se dessa som syskon som är från en muslimsk familj. Vidare berättar Diana att de är araber och "araber är så" och att de är muslimer som tänker likadant samt att de är uppväxta på samma sätt.

← --- Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 pt

När vi kommer till Simons grupp så har han också sorterat alla dessa bilder i samma grupp och säger att deras familj umgås med varandra. Det intressanta är att han inte nämnde religionen som en faktor för vänskapsrelationen. Att familjen umgås kan tolkas på olika sätt, det kanske ändå har med tron och religionen att göra. Vidare berättade Simon om att de två tjejer med slöja är lite tillbakadragna och det är den tredje som inte bär slöja som bestämmer, eftersom hon vill synas och är utåtriktad.

Peters grupp

V: Vad säger du om dem? Grupp 14, nr 9 och 1, två muslimska kvinnor med slöja

D: Samma bakgrund alltså familj

P: Ja

V: Tänk konkret nu.

D: Araber, alla araber är så,

D: Nej, jag tycker att de har samma religion och tror att de tänker likadant o sen tror jag att de är Uppväxta typ på samma sätt.

P: De är familj (...)

← - - - **Formaterat: Vänster**
← - - - **Formaterat: Vänster, Nivå 1**
← - - - **Formaterat: Vänster**

Simons grupp

V: Grupp nr 1 bild nr 9, 11, och 1 hur har du tänkt här?

S: Det känns så att deras familj brukar umgås så de träffas bara för det. Och de gillar och umgås med varandra, så känns de så att hon där nere till vänster det är hon som bestämmer över de två. Eftersom de Två är tillbakadragna och hon e lite mer kolla på mig typ.

V: Vad tycker du?

E: Jag tycker att de har samma religion bara hon inte behöver ha slöja så de skulle kunna umgås.

V: Nima?

N: jag håller med valde näste samma också, det va bara en till jag hade där

A: Ja de passar för att speciellt de två med slöja och hon andra ser ut och komma typ från samma land, de har samma kultur, det ser ut som det, de är vänner ser det ut som

← - - - **Formaterat: Vänster, Nivå 1**
← - - - **Formaterat: Vänster**

← - - - **Formaterat: Vänster, Nivå 1**
← - - - **Formaterat: Vänster**

Under intervjun då Emmas grupp kommenteras framkommer att invandrare umgås med varandra, där Emma påstår att i hennes skola dras "alla" utländska till varandra och går i grupper. Att personer på bilderna ser religiösa ut, eftersom de bär slöja, gör att det blir tydligare och mer självklarare att de passar som vänner. Här kommer slöjan att var en symbol för muslimer som påverkar bildsorteringarna för mina respondenter. Aida säger att det också är så i hennes skola som emmas, att särskild "tjejer med slöja" dras till varandra. I vissa fall finns det invandrantjejer som inte bär slöja som också umgås med de tjejer som ser ut att var troende muslimer och bär slöja. Detta beror på att de bor på samma bostadsmiljö som Aida berättade. Att de umgås med varandra är en självklar faktor för både Aida och Emma, eftersom ingen av de har i sin respektive skolan sett att muslimska tjejer umgås med svenska tjejer.

Aida vill gärna sortera bort bild nr 24 som nämns nedan, eftersom hon inte ser ut som de andra tjejerna och att hon ser gladare enligt henne, men hon vet inte var denna bild kan passa bäst, därför är hon osäker på var bilden kan passas in.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Emmas grupp

V: *Då fortsätter vi, grupp 9 Emma nr 9, 1, 24 o 11*

E: *Hmm det är också det bara för de kommer från t ex i min skola så alla som är utländska de dras, de går i grupper och så, alltså det är så, o de här verkar ändå va, kanske för att hon är inte lika religiös som de här och ha slöja och så men ändå jag vet inte de, hmm jag tycker de passar.*

A: *Och jag håller med så är det i min skola också att speciellt tjejer med slöja de dras till varandra och så finns det såna som inte har slöja men ändå umgås med de för att de är invandrare eller bor på samma ställe vad den nu är men hon tjejen till höger hon passar inte in*

V: *Hon som ser ut som en indiska?*

A: *Ja indiskt ja och hon verkar bara adopterad, jag vet inte varför men första gången jag såg bilden så tänkte jag adopterad på direkten, jag vet inte varför, men hon kändes bara så, och hon är mer glad än vad de andra tjejerna är känns det som.*

V: *(...) det har med religion att göra då?*

A: *Ja det har det, för jag har aldrig i min skola sett en tjej med slöja gå med liksom en svenskt grupp tjejer aldrig faktiskt nu när jag tänker på det.*

V: *Du då?*

E: *Det är samma för mig*

V: *Har du aldrig sett?*

E: *Nej*

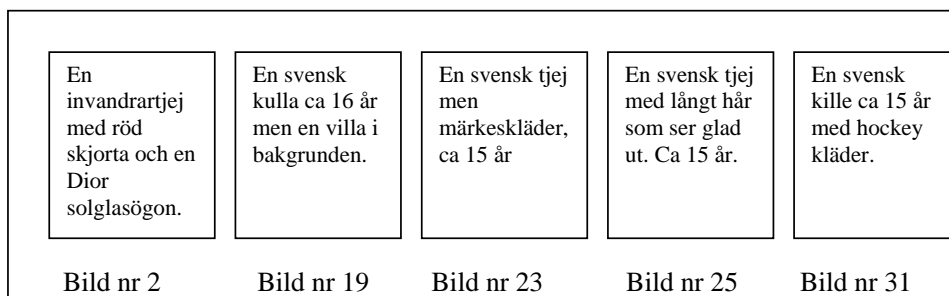
Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Av mina respondenters kommentarer kan man se att de tolkar och utgår från det de ser i sin verklighet att människor umgås med varandra beroende på hur man kan identifiera sig med den andre och om man känner igen sig i den andre eller inte. Det kan handla om religion, kultur, klädstil, musiksmak, etniskt bakgrund där man t.o.m. kanske talar samma språk och tolka olika symboler på samma sätt etc. Oavsett vilka faktorer som bidrar till att ungdomar dras till varandra så finner man att vissa faktorer är mer självklara än andra som inte har tydliga gränser. Som exempel kan jag nämna punkarstilen som beskrevs ovan, där man är utåtriktad och syns tydligt att man vill visa sig som en annorlunda person och att de tillhör särskilda grupper med speciella kulturer. Ett annat tydligt exempel är Aida och Emma som ovan beskriver just religionen och/eller bakgrunden där de berättar att de "aldrig" sett att invandrartjejer umgås med svenska tjejer i deras skola, detta kan kännas konstigt och det kanske inte går att generalisera. Självklart kan man enligt mig inte säga att alla muslimska tjejer med invandrabakgrund umgås bara med andra muslimer men till synes som berättas så umgås majoriteten av dessa tjejer eller killar som är troende muslimer med varandra. Detta kan tolkas genom att om man t ex har invandrabakgrund så umgås man i större utsträckning med andra som har invandrabakgrund. Men om man både har en invandrabakgrund och är troende muslim så blir sannolikheten ganska liten att dessa umgås med personer som har annat religion och etniskt bakgrund som mina respondenter talar om.

Den femte bildgruppen består av bild nr 2, 19, 23, 25 och 31. Dessa bilder har sorterats av mina respondenter och de tycker att personerna på bilderna kan passa ihop som vänner. Men det är inte så att alla bilder sorterades i samma grupp, utan jag tar bildgrupper från mina intervjupersoner som ser ut att ha koppling med varandra i stora drag och jämför med varandra och skapar en egen grupp av dessa bilder som enligt majoriteten av mina respondenter passar bäst som vänner. Tex bilder nummer 23 och 25 har sju av åtta intervjupersoner sorterat i samma grupp och bild nr 19 och 31 har fem sorterat i samma bildgrupp. Bild nummer 2 förekommer fyra gånger i dessa grupper. Kopplingar mellan tjejerna som har bild nummer 23 och 25 och killarna som har bild nummer 19 och 31 förekommer fyra gånger. Se citat och bilderna nedan.

← --- **Formaterat: Vänster**

Dianas grupp

V: Grupp 5 Diana nr 5, 23, 25, 31, 19

D: Jag tycker att alla de ser ut som svenskar som är snobbiga

V: Rika typer?

D: Ja som hänger med bara svenskar, de är inte rasister men de hänger bara med svenskar.

V: Vad tycker du då?

P: Jag tycker samma sak (...)

D: Hmm inte sådär rika men de är hellre med svenskar

V: Menar ni medelklass kanske?

D: Ja

P: Ja

V: Vad tycker du?

T: Jag tycker att de är sån här snobbar som bara lever livet.

V: Passar de bra som vänner?

T: Ja

M: Hmm alltså jag tycker faktiskt samma(...)

← --- **Formaterat: Vänster, Nivå 1**

← --- **Formaterat: Vänster**

← --- **Formaterat: Vänster, Nivå 1**

← --- **Formaterat: Vänster**

Tinan grupp

V: Det är grupp 2 och nr 23, 2 och 25. de ser lite

T: Bitchiga ut

D: Nej alltså jag får säga. De ser alltså rika personer o snobbiga typ

M: Paviljong

P: Paviljong barn

V: (...) att de är lite rikemansbarn?

T: Hon har ju Dior (skratt)

← --- **Formaterat: Vänster, Nivå 1**

← --- **Formaterat: Vänster**

V: Vad tycker du då?

P: Jag tycker alla ser fräscha ut (alla skrattar) jo men de gör de alltså om du kollar på henne liksom

D: Alltså så här finklädlda o så

M:(...) Paviljong

D: Rena

Här kan man se att det är utseendet i form av rena och snygga kläder som mina respondenter utgår ifrån. De nämnde även att dessa ungdomar är "rikemansbarn" till en viss grad och att de bara umgås med svenskar men de inte är rasister påpekade Diana. De nämnde också att de är "Paviljong barn" som också visar att de är rika. Att de är snobbiga var nästan alla enade om. Ser man på Dianas del se så påstår mina respondenter att dessa umgås med svenskar, men ser man på Tinas del så nämner de inte detta eftersom bild nr 2 som finns här ser ut som en finklädld medelklass invandrartjej. Så det är intressant att se vad som egentligen beror på att respondenterna sorterade dessa bilder. I stort sätt kan man se att det är klassfrågan som tolkas genom klädstilen som bidrog till deras gruppering. Men man ska inte glömma att majoriteten av dessa ser ut att vara svenskar och med andra ord kan man säga att personer på de ovannämnda bilderna är medelklasssvenskar.

Nedan beskriver Aida att dessa personer i hennes bildgrupp är svenskar och verkar bo i villor samt att de kan komma från samma ställe. Hon anser också att tjejerna kan passa ihop med killarna som olika par. Som tinas bildgrupp tycker Aida att personer på bilderna ser ut att vara från medelklass. Emma kommenterar dessa bilder och påstår att bild nr 23 som är en tjej verkar lite för "rikt" för de andra i bildgruppen passar inte ihop här. Simon anser att de kan festa tillsammans eftersom alla är rika. Nima betonar också att de är rika svenskar som Diana och Aida nämnder som har fina kläder på sig och därför passar de med varandra som vänner.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Aidas grupp

V: Grupp nr 6 bild nr 23, 18, 19, 25 och 6

A: Hmm här har vi en svensk grupp då där alla är blonda faktiskt och alla verkar bo i hus eller tre av de alltså det ser ut att de bor i hus så att de kan ju komma från samma ställe och de två tjejerna kanske är tillsammans med någon av de killarna, det är liksom inga punkare, de ser likadana ut klädsel o så liksom vanligt still liksom inte fattigt eller för rikt lite medel så.

V: Ok, vad tycker du?

E: Jag kan koppla ihop hon tjejen med alla de och hon däruppe med hon tjejen där nere men inte tjejen däruppe med de andra, för verkar lite mer så för fint för de, hon tror att hon är för rik för dem.

V: Hon längst upp till vänster (bild 23)?

E: Ja eller hon tror i alla fall (...)

A: Men du tycker självförtroende och så

E: Men hon tycker hon är så fin, hon har så mycket hon, ja hon ser lite mer a som om hon har mer pengar än de andra

S: De ser ut att kunna festa tillsammans för alla tror, ja, är rika ändå

N: Svenskar allihopa och alla verkar vara typ ungefär bra klädstil alltså kanske rikemansbarn

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

I Emmas del påstår hon att tjejerna som har bild 23 och 25 passar med varandra som vänner och att de går i samma skola som ena av killarna som sportar med de andra två killarna och därför passar dessa ihop som vänner. Aida håller med om att personerna på bilderna passar som vänner men hon anser att bild nr 20 (se bilaga) som enligt henne ser lite tuffare ut inte passar in här. Hon påpekar att ena killen ser lite yngre ut och att han kanske inte passar in med de andra, men ändå tyckte hon senare att det kan gå ihop men inte när det gäller bild nr 20. Emma tycker att åldern inte spelar så stort roll då hon jämför ungdomarna som går på fritidsgården och påstår att det finns vänner här som har några års åldersskillnader mellan varandra.

Emmas grupp

V: Grupp 5 nr 25, 23, 31, 20, och 14

E: Ok jag tänkte så här, tjejerna (bild 23 och 25) där uppe de umgås o de här killarna de såg lite sportiga ut tycker jag så de kanske spelar i samma lag så o han (bild 19) där nere han går i skolan med de, jag vet inte o så typ de tjejerna de är tillsammans så tänker jag för jag tycker att det passar.

A: Jag tycker det inte stämmer jag skulle hellre ha grupperat hon tjejen på grupp 4 längst ner med kepsen o han killen där med graffiti bakgrunden, de verkar vara i samma miljö, men o så han killen i Volvo tröjan, han ser yngre ut så att jag tror inte de skulle alltså umgås

V: Så det är åldern nu?

A: Ja alltså åldern har stor betydelse.

E: Nej kolla bara hur vi umgås här

A: Men det är ett år men här

E: Det är tre år mellan vissa, fyra år

A: Nej jag tycker iallafall inte att de passar, alltså tjejerna passar med varandra inte med killarna

V: Du tycker att åldern inte spela roll?

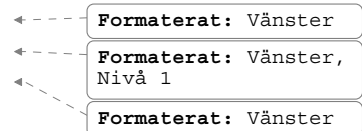
E: nej jag tycker inte det

V: Men vad tycker du om den sista killen då?

A: Jag tycker att alltså de kan passa, de två killarna här, med de två tjejerna men inte den här killen i mitten (bild nr 20) för att han verkar mer alltså så mer populär än de andra a men alltså så är det, verkar mer så tuffa (skratt)

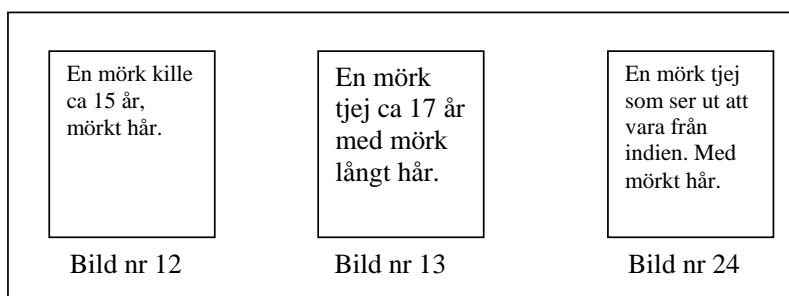
Även här i Emmas del kan man se att bilder nr 23, 25 och 31 kan passas som vänner i samma grupp. Som tidigare sagt är det klassfrågan och klädstilen som belystes mest upp av mina respondenter, där de tolkade dessa personer som medelklassvenskar.

Vidare finns det sjätte gruppen som jag parar ihop nedan som kan tolkas att de också hade likheter mellan mina respondenters bildsortering. Men till motsats till de ovannämnda bilderna hamnar dessa bilder någonstans mittemellan där en del tyckte att de passar i samma grupp medan andra var mindre säkra till det. Därför bestämde jag att både ta upp dessa bilder under rubriken *likheter* och *skillnader* så att jag får ett mer objektiv resultat av mina respondenter. Här består gruppen av bild nummer 12, 13 och 24. Samtliga på dessa bilder ser ut att ha invandrarbakgrund. Alla ser ut att vara mörkhyade fast inte från samma land. Bild nr

24 ser mer ut som en indisk tjej medan de andra två ser mer ut att vara från ett afrikanskt land.

Nedan fortsätter jag citera mina respondenter som kommenterar dessa tre bilder.

← --- Formaterat: Vänster

Peters grupp

V: Ok vi fortsätter, grupp 13 nr 13, 12, 24

P: Familj

M: (skratt) vi valde samma (...) ja, samma religion

V: Du då?

T: Ja familj

V: Och du?

D: Ja samma sak som de, har det svårt och typ går på socialen... (skratt)

V: Ok, invandrare som är fattiga som passar ihop som vänner?

D: Ja

P: De är familj

M: Alltså de kom till Sverige och började stötta varandra

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

Här ovan kan vi se att i Peters del är det familjen som påpekas att de är från samma familj.

Meron säger att han också valt samma bilder och kommenterar att de har samma religion.

Tina är överens med Peter om att de är från samma familj och Diana ser dessa också som familj som är fattiga och måste klara sig genom ekonomiskt bistånd.

Nedan påpekas etniciteten av Aida, att de är invandrare och att de kanske har samma hobby eller intresse därför passar de som vänner. Samtliga tycker här att personerna i denna grupp passa tillsammans som vänner.

Vad man kan tydligt se är att om man är invandrare som tidigare sagt och bor på samma bostadsmiljö så passas man ihop som vänner. Här kan man även se generellt tecken och koppling mellan bostadsmiljö och etniciteten, att om man har invandrarbakgrund anser mina respondenter att man bor då på samma område eller till och med på samma trappuppgång som det nämns av citatet nedan.

← --- Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Aidas grupp

V: Då fortsätter vi, grupp 5, bild nr 13, 12 10, 24 vad har du tänkt här?

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

A: Jag har tänkt att för det första alla är invandrare och för det andra så verkar de alla liksom alltså intresserad, de har nåt hobby liksom som han spelar ju piano eller sånt keyboard, och någon av de tjejerna kanske sjunger och någon dansar och, ja de verkar a invandrare alltså de e vänner.

V: Invandrare därför de är vänner?

A: Ja (skratt) för att vara ärlig faktiskt

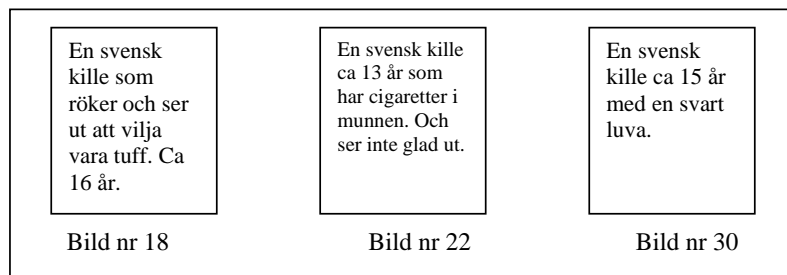
V: Vad tycker du?

E: Det stämmer faktiskt de passar bra tillsammans, ja

S: Faktiskt så passar de ihop, det känns som om de skulle kunna bo i samma trappuppgång (...) det är ändå synd att man tänker då att de, på samma trappuppgång för att de bor i förorten

N: Jag håll ju med henne förut när hon sa han (bild nr 10) var lite utanför och ingen stil o sånt, jag tycker han, kanske de här kan passa som vänner, eller han o hon verkar lite typ...

Den sjunde gruppen som jag väljer nedan har också likheter mellan mina respondenters val av bilder. Bilderna här består av bild nummer 18, 22 och 30. Det är bilder på tre blonda killar som två av dem röker. Den ena av killarna som röker ser ut att vara en ung pojke runt 13 år gammal och den andra ca 17. Den tredje killen bär svarta kläder med en luva. Bild 22 och 30 förekommer 5 ggr tillsammans och bild nr 18 och 22 förekommer 3 ggr i mina respondenters grupperingar, vilken kan innebära att tex personerna på bild nr 22 och 30 har en stark koppling till varandra och passar förmodligen som vänner.

← --- Formaterat: Vänster

Merons grupp

V: Ok då fortsätter vi? Ok Meron, grupp 1 nr 22, 18 o 30, hur har du tänkt då

M: Pundare till 100 %, kolla de två som röker, de ser ut som pundare o så kommer han där typ mellan broder till de typ inte röker han tror sig i skolan bara för att han har en äldre bror o en lillebror. Han ser ut att börja röka när som helst bara för att brorsan gör det.

V: Hur skulle d ha varit om de var invandrare då?

M: Samma sak som en pundare?

V: Du då?

D: Jag tror att de är lite rasister, för att rasister brukar se ut så.

T: Ja de ser ut o vara lite rasister

V: För att de röker?

T: Nej, nää men han (bild 30) ser så här dum ut, o de ser ut o vara kompisar

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

I citaten ovan anser Meron att dessa personer är ”pundare till etthundra procent”. Han betonar det för att de röker. Den tredje personen associeras som broder till de andra två fast än han inte röker och känner sig ”tuff” för att han har ganska ”tuffa” bröder som röker. Vidare säger

Meron att det är bara tidsfråga innan den tredje personen också börjar röka eftersom bröderna gör det.

På samma sätt som bilderna i förra gruppen tolkades som familj så tolkas dessa tre också som familj. Tre bröder som betar sig på samma sätt och till och med har samma värderingar enligt mina respondenter eftersom de anses vara rasister och detta för att de ser ut att vara det, som det uttalades. Det intressanta är att trots att personerna på bilderna ovan inte bär rasistiska tecknen eller symboler så anses de ändå att vara rasister.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Vidare berättas nedan att de struntar i livet och att de inte orkar någonting. Att de bara festar tillsammans och att de vill ha bara roligt. Att äta pizza associeras nedan som att ha roligt. Meron berättar att de är sådana typer som inte lyssnar på deras mamma och struntar i vad hon säger.

Dianas grupp

V: Diana grupp 9 nr 30, 14, 22 och 18 och 29, kolla på det, hur har du tänkt här?

D: Jag tänkte att alla ser likadana ut, och att de bara gör det, (skratt) nää men alltså de typ bara skiter i livet

P: De typ fester och grejer

D: Ja fester så här festparty

V: Vad tycker du då?

T: Ja typ de orkar ingenting

P: Jag tycker samma sak, vill ha bara roligt typ vi äter pizza för fan

V: Och du?

M: Jag tycker ungefär som de fast om de är hemma så alltså inte de vuxna men de två barnen, ser ut som de inte lyssnar på sin mamma, typ om mamman kommer säger till de, då säger de bara jag skiter i dig och hatar morsan och bla bla bla.

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

5.3 Skillnader bland bildgrupperingarna

De största skillnaderna bland mina respondenters bildgrupperingar berodde främst på bilder som sågs vara svåra att kategorisera i olika grupper. Detta bidrog till att mina respondenter valde vissa bilder och sorterat de helt ensamma i egen grupp. Exempelvis kan jag nämna att en särskild bild som någon under gruppövningen sorterat ensam, kunde passa bra med en grupp enligt en annan respondent. Naturligtvis var det inte enbart de svårsorterade bilderna som bidrog till skillnader bland grupperingarna, utan det fanns också bilder som grupperades på varierande sätt som var tydliga enligt mina respondenter.

Formaterat: Rubrik
2, Vänster,
Radavstånd: enkelt,
Justera inte
mellanrum mellan
latinsk och asiatisk

Jag börjar med de ensamma bilder som ansågs vara svåra att kategorisera och sedan kommer jag till andra bild grupper där tydliga tolkningsskillnader förekom. Nedan visar jag dessa bilder som eventuellt kan upprepas från ovan som citeras av mina respondenter.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt, Radavstånd: 1,5
rader

En svensk tjej med
keps som har en
graffitivägg bakom
sig.

Bild nr 28

Formaterat: Vänster

Denna bild tillhör en av de bilder som mina respondenter tyckte att det var svårt att kategorisera, det tolkades på olika sätt och placerades i varierande grupper. vi kan börja med Merons del som hade bilden i en ensamgrupp.

Merons grupp

V: Grupp 10 nr 28. hur tänkte du?

M: Hon ser mobbad ut

T: Mobbad?

M: Hon har sådana gammaldags kläder med konstig keps och sån, står hon där typ tror att hon är cool typ Bakom graffiti. (skratt)

V: Tror sig vara cool?

M: Ja

D: Alltså ja tycker att det ser ut som en mamma som knarkar (alla skrattar) som ett barn som inte orkar med sitt liv, vad vet ja

← --- Formaterat: Vänster

Här ovan tycker Meron att tjejen ser mobbad ut, Tina kan inte hålla med honom genom att ställa frågan ”mobbad”? Enligt Meron så har hon gamla kläder och tror att hon är kol eftersom väggen i bakgrunden är målade med graffitimålning. Diana tolkar bilden genom att säga att hon är ”mamma som knarkar”. Åldermässigt kanske tycker Diana att hon är äldre än vad de andra respondenter påstår att hon är, men sedan nämner att personen på bilden är ”som ett barn”. Som kan kopplas till hennes utseende och beteende.

Nedan berättar Tina om bild nummer 28 med bild 27 och 20. Bild 20 är en kille som också står framför en graffitimålning och bild 27 är en invandrarkille med keps som jag beskrev ovan. Tina tycker att både bild 27, och bild 20 passar in men tjejen som står framför graffitimålningen, men det tycker inte t ex Diana som säger att invandrarkillen inte passar in här medan den andra killen passar. Eftersom Tina uttrycker sig och säger ”han bara passar in här” så tolkar de andra det genom att Tina menar att tjejen med graffiti i bakgrunden befinner sig på samma ställe som killen på graffitiställen. Men ingen i gruppen kan hålla med henne att personerna på de bilderna befinner sig på samma ställen. Tina fortsätter och menar att även den invandrarkillen passar in här eftersom de har samma ålder. Diana anser att invandrarkillen kanske utnyttjar tjejen.

← --- Formaterat:
Radavstånd: 1,5
rader

Tinas grupp

V: Grupp 1 nr 27, 28 och 20

T: Ja och han bara passar in här.

M: Jag får se på bilderna

D: Vadå han bara passar in (skratt)

V: Hur tänkte du?

D: Jag tycker att de som står på samma ställe enligt Tina (skratt) de är, passar bra ihop

M: Det är inte alls på samma ställe

D: Men blatten tycker ja inte passar in här (skratt) så nåä jag tycker inte han invandraren passar in eller jag kan inte se det framför mig

V: Du då

M: Alltså de gillar graffiti, ja, och så de passar ihop, sen så fattar jag inte hur den bilden hamnar här

V: Ok men då måste hon veta varför hon valde det

T: Ja typ de är i samma ålder och så lite så här...

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

D: Han kanske utnyttjar henne och så, vad vet ja (skratt) det är invandrare han kan utnyttja folk (alla skrattar)

Nedan tolkar Simon bild 28 som lite halvrockig och kategoriserar henne med bild 29 och 28 som är två tjejer som ser ut att vara intresserade av musik enligt Simon. En stor skillnad här är att bland de ovanbeskrivna respondenters citat är det ingen som associerade henne med musik. Nima påpekar stilen och anser att de passar ihop medan Emma och Aida inte tycker att tjejen som har bild 28 passar in här eftersom hon ser ut att vara "hiphopaktigt" och att Aida säger vidare att hon ser äldre ut än de andra.

Simons grupp

V: Ok då fortsätter vi, grupp 8 Simon bild nr 5, 29, 28

S: Ja alltså alla ser ut och va så här lite rock tjejer typ lite halv rockiga så har de band tillsammans, och sen har de jävligt kul tillsammans.

N: Jag håller med alltså de har samma stil och allting

E: Ja de skulle kunna spela band men inte hon bruden där åt vänster, hon är mest så hiphopaktigt tycker jag.

A: Hon tjejen till vänster med kepsen passar inte med de andra tjejerna, hon liksom hon är inte kompis med de, de två passar väldigt bara de typ, båda ser ut att vara musik intresserade, vet inte vad, de ser lite yngre ut än hon med kepsen

← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster

Man kan se stora skillnader mellan mina respondenters kommentarer angående den ovannämnda bilden. Där någon påpekar stilen och den andra musiken medan den tredje anser att de befinner sig på samma miljö etc. Detta visar tydligt att mina respondenter tolkade bilden på olika sätt, kanske för att bilden i sig inte visade tydliga tecken eller symboler som kan tolkas på samma sätt av samtliga.

Jag kan fortsätta med den andra bilden som också hamnade i varierande grupper av mina respondenter. Bilden har nummer 20 och är en bild på en blond korthårig kille som har adidaströja på sig som också strå framför en graffitivägg som tjejen ovan. Denna bild är en bild på en skådespelare och bilden är från en av hans filmer.

← --- Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 pt

Nedan börjar jag med Peters del, eftersom han sorterade honom ensam. (Se bilden nedan.)

En svensk kille med adidaströja. Står framför en graffitimålning.

Bild nr 20

← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster

Peters grupp

V: Grupp 3 nr 20 helt ensam kille, varför?

P: Alltså bara för att jag har sett filmen alltså han slåss mycket o sånt, så ja tänkte på det

V: Vad tycker du?

T: Samma sak för att han ser själv ut eller han ser ensam ut

V: Vad tycker du Diana?

D: Ensam ser han inte ut, han ser ut som om han är trött på livet

V: Vad säger du?

M: Hmm a han ser typ alltså liksom kolla här..., alltså liksom där han är ser han helt ledsen ut

I Peters del berättar han att han har sett filmen och att han slåss mycket i filmen därför sorterade Peter honom i ensam grupp. Tina anser att han ser själv ut och Diana ser honom inte ensam utan som att han är trött på livet och Meron påstår att han är ledsen.

Eftersom killen på bild 20 är en skådespelare och tex Peter har sett filmen så kan det påverka hans syn på honom beroende på vilket roll han har i filmen precis som Peter sade att han slåss mycket i filmen och eventuellt att han är ensam. Denna bild har grupperats med olika bilder, bl.a. med tjejen ovan på bild 28 som också har graffiti vägg bakom sig eller med bild nr 19 och 31 i Merons del där det är de två killar som tidigare sagt av mina respondenter att de är medelklassvenskar. Man kan säga också på samma sätt som tjejen på bild nr 28 att denna bild också är svårtolkad och därför hamnar de i så många olika grupper med olika motiveringar.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Vidare kan jag nämna att till och med bilder som har nummer 12 och 24 som tidigare nämdes där mina respondenter tyckte att de är en familj, har sorterats annorlunda av vissa andra. Här nedan citerar jag deras kommentarer för dessa bilder, men för att se bilderna antingen hänvisas till bilaga 3 eller ovan.

Jag börjar med Tinans del då hon har lagt bild nr 12 i en ensam grupp. Sedan belyser jag kortfattat Emmas som jag tidigare skrev om, där bild nr 24 grupperades med andra invandrartjejen som bär slöja och är muslimer och till sist skriver jag om Simons del som hade bild nr 24 i en ensam grupp.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

V: Hur har du tänkt här (grupp 11 bild nr 12)

T: Han passar inte riktigt med någon

V: På vilket sätt (...)

T: Jag vet inte hur jag tänkte faktiskt, jag, bara passar inte med någon, han alltså, ingen stil eller någonting.

T: Vissa passar med varann, som de typ, de ser likadana ut (...)

Formaterat: Vänster

Nimas grupp

V: Ok vi fortsätter, grupp nr 1 du har valt bild nr 7, 10, 12, och 27 varför har du valt de här?

N: Fyra blattekillar

(Alla skrattar).

N: Och jag vet inte de verkar det är så alltså man skulle tänka att de här umgås med varandra o så (...) ja de passar ihop som vänner

V: Vad tycker du?

A: Jag håller med bara att han killen han som spelar keyboard, han passar inte in han verkar inte vara sånt gangster kille, utan han har mer så skjorta på sig o spelar keyboard så han passar inte här även pm han är blatte.

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Tina anser här uppe att bild nr 12 inte passar med någon annan bild eftersom han inte har någon stil och Nima berättar om att de i hans är invandrarkillar, ”blatte” som han uttryckte och att de passar som vänner i samma grupp där bild nr 12 ingår. Aida uttrycker sig och säger att dessa invandrarkillar passar ihop som vänner eftersom de ser ut att vara ”gangsters” men bild nr 10 passar inte in i denna grupp. Man kan se hur mina respondenter på olika sätt tolkar bild nr 12 där t ex Tina ser honom på bilden ensam och utanför medan Nima och Aida menar att han passar men de andra invandrarna. Andra respondenter grupperade bild nr 12 som är en mörk kille med två andra som är mörka och menade att de är från samma familj (se ovan bild nr 12, 13 och 24). Det är därför som jag anser att bild nr 12 tillhör grupper som både har likheter med varandra och skillnader där det finns olika tolkningar kring det.

← - - - Formaterat: Vänster

När det gäller bild 24 så är det också på samma sätt som bild nr 12 ovan, där vissa har valt henne med andra som henne själv som är mörkhyade och anser att de är familj medan t ex Emma som har grupperat henne med andra som har invandrarbakgrund fast inte som familj. Och påstår att de bara dras till varandra. Aida tycker inte att bild nr 24 passar in bland de andra invandrantjejerna för att hon anser att personen på bilden ser ut att vara adopterad. Simon valde henne ensam i en grupp och motivet till det är att han känner att hon på bilden ska vara ensam, eftersom hon påminner honom om en som går i hans klass som är inte så trevlig. Emma säger vidare att hon inte kan vara ensam eftersom hon ser för glad ut på bilden och Nima finner det svårt att gruppera bilden i någon särskild grupp (Se citat nedan).

Emmas grupp

V: Då fortsätter vi, grupp 9 Emma nr 9, 1, 24 och 11

E: Hmm det är också det bara för de kommer från tex i min skolan så alla som är utländska de dras, de går i grupper och så, alltså det är så, och de här verkar ändå va, kanske för att hon är inte lika religiös som de här och ha slöja och så men ändå jag vet inte de, hmm jag tycker de passar.

A: (...) hon tjejen (bild 24) till höger hon passar inte in (...) ja indiskt ja och hon verkar bara adopterad, jag vet inte varför men första gången jag såg bilden så tänkte jag adopterad på direkten, jag vet inte varför, men hon kändes bara så, och hon är mer glad än vad de andra tjejerna är känns det som.

← - - - Formaterat: Vänster

← - - - Formaterat: Vänster, Nivå 1

← - - - Formaterat: Vänster

Simons grupp

V: Då fortsätter vi här, hur har du tänkt här nu? Grupp 3 bild nr 24

S: Alltså der känns att hon är lite ensam påminner mig typ om en tjej som går i min klass så hon är ensam o typ lite såhär inte jätte trevlig kanske

V: Vad tycker du?

E: Hon ser för glad ut för att kunna vara ensam. Jag har inget att säga

V: Vad tycker du Nima, passar hon ensam?

N: Alltså hon passar i den gruppen jag hade och hon passar själv också hon ser inte ut o kunna vara kompis med någon på de andra bilderna.

← - - - Formaterat: Vänster, Nivå 1

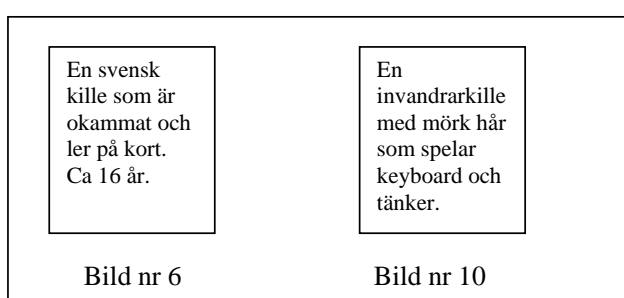
← - - - Formaterat: Vänster

← - - - Formaterat: Vänster, Nivå 1

← - - - Formaterat: Vänster

Oavsätt hur mina respondenter grupperat de ovannämnda bilder (bild 12 och 24) så har de en grundläggande motiv till det, som nästan alla respondenter är enade om, där motivet är att personerna på dessa bilder har invandrarbakgrund och de passar med andra som har invandrarbakgrund. Här kan man se att den *eticiteten* som avgör hur de grupperas. Men vissa grupperar dessa bara med andra invandrare och andra grupperar dessa bilder med invandrare som är från samma kultur och kanske till och med samma språk där mina respondenter säger att de är från samma familj.

De sista två bilderna som tolkades och sorterades olika av mina respondenter är bilder nr 6 och 10 som den ena är en bild på en invandrarkille som spelar synt och den andra ser ut som en "vanligt" svenskt kille. Bild nr 6 förekommer i 5 olika grupper där han bl.a. sorteras med andra som har "svensk" härkomst och röker, han grupperas också i vissa fall efter musikmaken. Bild nr 10 förekommer i sex olika grupper som mina respondenter grupperade, där i vissa fall är grupper som består av alla som är musikintresserade och i andra fall hamnar han bara med andra som har invandrarbakgrund. Se citat från mina respondenter nedan.

← --- Formaterat: Vänster

Merons grupp

V: Ok Meron, grupp 3 nr 5, 10, och 15, vad har du tänkt här?

M: De spelar musik, hmm eller nää inte det, alla kanske gillar musik, de visar att de gillar musik. ja kolla hon kollar så, och musikmärke...

D: Ja saaå jag tycker verkligen inte... eller de kanske gillar musik men hmm (...) därför att jag skulle aldrig kunna se...

M: Hon har aldrig sett en invandrare o en svenskt förut!

D: Men jag men alltså för att hon ser rik ut o han ser fattig ut, alltså hon ser hon med grejerna ser rik ut, jag vet inte hur jag ska förklara det.

P: Jag tycker inte att de passar ihop ändå

T: Kanske de gillar samma musik, (...) och de kanske är syskon jag vet inte

V: Men passar de som vänner?

T: Nej

V: Varför inte?

T: De ser inte ut att gilla samma grejer och så, han är så här lite tönt och hon är lite utanför.

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

Av citatet ovan ser man att mina respondenter inte är övres om med vem t ex bild nr 10 passar. En säger att han är tönt och inte passar in här och den andra påstår att alla gillar musik därför passar de tillsammans medan den tredje inte tycker att de passar ihop fast vet inte varför det är så.

Vidare berättar Simon att bild nummer 10 passar i annan grupp som nämns nedan, för att han spelar piano och de andra i gruppen tycker att det är "kul" som han nämnder. Emma påstår här också att de passar bra som vänner men hon tycker inte att killen på bild 10 som spelar piano bor på samma ställe som de andra killarna. Aida tycker inte att bild nr 10 passar med de andra killarna trots att han också är invandrare som hon påstår, att han inte ser lika tuff ut som de andra. Nima tycker att de passar ihop och de bor på förorten medan Simon anser att de är rika och bor i ett hus eftersom han tolkar bakgrunden som att det är huset de bor i.

När det gäller bild nr 10 kan man generellt säga att det var en av dessa bilder som varit svårt att gruppera med andra bilder där mina respondenter grupperade bilden på olika sätt och hade olika motiv till det. Att han är invandrare påpekades och i vissa fall var det intressen och i andra fall att han är tönt som kan tolkas som lugn som inte passar med vissa andra i grupperna. Att han bor i förorterna har också påpekades som kan syfta till klassfrågan. Detta innebär att i detta fall när det gäller bild nr 10 enligt mina respondenter så är det många faktorer som spelar in här som i sin tur påverkar vilka grupper som bilden passas bäst med.

Simons grupp

V: Grupp 12, bild nr 27, 7, 20 och 10

S: Alltså de två till höger (bild 7 och 27) är väldigt bra kompisar, det känns som de festar mycket med varandra, de två är ganska rika känns det som och så de två till vänster är mindre rika och bor fattigare område och sen träffades de på en fest och sen började de snacka och sen han däruppe till vänster började prata med musik och sen de andra tyckte det var lite ballt och så och sen blev de kompisar för att det tyckte det var kul att han kunde spela piano.

E: Jag tycker att de kommer från samma ställe, för att han däruppe åt vänster (bild 10) (...) han med pianon, nej han bor inte där men de skulle kunna vara kompisar

V: Vet du var han bor då? (Alla skrattar) Vad tycker du då Aida?

A: Jag tycker att de passar ihop förutom han pianomannen, killen menar jag. För att han ser inte ut, lika tuff ut som de andra, visst är han invandrare som de andra men de är två olika sorters människor.

N: Jag tycker att de alla passar ihop, de ser ut att bo i förorten och så. De kan vara kompisar och hänga med varandra

V: Hur tänkte du när du sa att de är rika?

S: Vad heter det? Ett rött hus bakom honom, han längst ner o sen. Jag vet inte men han ger mig ett intryck som att han bor i ett hus. Och han över har liksom en buske bakom sig, jag vet inte varför men det känns som det är så.

Bild 6 är också en bild där det finns olika åsikter kring var han skulle passa in bäst som vänner. I vissa fall är mina respondenter enade om en grupp där denna bild kan passa men i andra fall inte. I citatet nedan säger Tina att de ser likadana ut och tycker att är syskon, Peter

← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster

säger att de är pundare och Diana påstod att de är rasister. Tittar man på emmas del så säger hon att de liknar varandra på något och passar i hopp och Aida håller med om detta. Men när det gäller killarna som Simon eller Nima, är de inte enade med tjejerna om att personer på bilder i gruppen nedan passas bra som vänner. Simon anser inte att de har samma stil och nämner att de har olika musikintressen, medan Nima påstår att han inte ser någon likhet eller tecken som visar att de passar ihop som vänner, kanske för att de är svenska säger han.

Tinas grupp

V: Grupp 6, (nr)18, 8, och 6

T: De ser lika dana ut, syskon typ o han (bild 18) är bara deras kompis

V: Hur tänkte du?

T: De ser skabbiga ut, typ lite..

P: Äckliga, pundare typ (skratt)

D: Jag tycker det ser som tre svenskar som är rasister (alla skrattar) ja jag tycker det

Emmas del

V: Grupp 2 Emma nr 18 och 6

E: Ja jag tyckte de, jag kan se de framför mig att de umgås så, jag vet inte hur jag ska förklara. Jag tänkte bara de ser bra ut tillsammans de liknar varandra på sått sätt.

A: Jag tycker de stämmer de ser ut liksom två killar som bor ute på landet som liksom dricker på helgen och a alltså bara, båda är svenskar då liksom.

S: Ja nä alltså de passar inte ihop de har inte samma still eller någonting han där nere är mer liksom rockig och han där uppe känns lite så techno kille, går ut och festar typ så här röker marijuana och (skratt) riktig så här party kille, måste testa allt

N: Jag vet inte jag tycker inte det, för att man ser inget som skulle visa att de umgås med varandra, kanske för att de är svenskar annars ser jag inte nåt annat.

Man kan se av de ovannämnda citaten att faktorer som intressen, utseende och etnisk bakgrund bidrog till mina respondenters val till grupperingarna. Man kan även se den sista bildsorteringen från ett könsperspektiv där två av mina respondenter som är killar inte tycker att gruppen passar ihop som vänner medan de andra som är tjejer anser att de passar. Detta kan visa att även mina respondenters kön kan påverka valet av grupperingarna och bildsorteringarna.

I andra fall har mina respondenter grupperat denna bild med andra bilder än nedannämnda citat och därför kan man tolka denna bild också som en svår placerad bild där mina respondenters tolkningar kring den är olika och skiljer sig från varandra.

Nu när alla bilderna har presenterats och redovisades genom olika grupper som mina respondenter sorterade är det dags för fyra intervjufrågor.

Nedan ställer jag frågorna och presenterar svaren till dessa frågor via korta citat från mina respondenter. Jag förklarar även citatets innebörd kortfattat.

← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster
← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1
← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Indrag: Första raden: 14,2 pt

Den första frågan handlade om vilka andra faktorer än de som syntes på bilderna som kan ha betydelse för vänskapsrelationer. Till exempel om egenskaper såsom personlighetsdrag är viktiga för vänskapen.

Gruppintervju 1

V: (Förklarar frågan)

T: Att den är rolig alltså att man inte är tråkig

D: Låt mig säga, intresse, att man litar på varandra

M: Ha roligt tillsammans. Inte slå sönder varandra

T: Ja att man har kul ihop, att man kan lita på en

V: Vad tycker du Peter?

P: Jag tycker att man ska lita på varan och man ska ställa upp för varandra

D: Men alltså kolla men det är inte så här värsta bra typ om hon kommer med slöja och hon typ med värsta håret, det passar verkligen inte in, för att då har de inte samma intresse och då kommer de aldrig typ ha kul med varandra eller tillsammans, förstår du vad jag menar?

← --- Formaterat: Vänster

En faktor som är viktigt för vänskapsrelationer än det som syns på bilderna, är enligt mina respondenter ovan att man ska ha roligt tillsammans med och att lita på varandra. Intressen nämndes och genom att belysa kulturella eller religiösa vanor t ex att bära slöja tolkades här att ha samma intresse, genom att umgås med någon som sig själv.

Vidare fortsetter t ex Emma nedan, att nämna faktorer som bostadsmiljö, den etniska bakgrunden, religiös tillhörighet, intressen åldern, och klass som påverkar och bidrar till vänskapsrelationer. Hon betonar speciellt att t ex en rik tjej inte skulle umgås med en fattig tjej. Simon håller med Emma där han nämner platsen, skolan och intressen. Nima bekräftar också vikten av bostadsmiljö, etniskt bakgrund och till och med stilen. Personligheten betonades som en viktig punkt för relationer av vänskap att man inte ska vara elak och tråkig.

← --- Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Av mina respondenters citat kan man dra slutsatsen att det är många olika faktorer som spelar in för vänskapsrelation än det som syns på bilderna de fick för att sortera. Man kan alltså inte påstå exakt att t ex bara för att två ungdomar är roliga kan skapa vänskapsrelation med varandra. I detta fall kan t ex ålder, etniskt bakgrund, bostadsmiljö etc. också påverka relationer av vänner, enligt mina respondenter.

Gruppintervju 2

V: (Förklarar frågan)

E: Att vart man bor, var man kommer ifrån, vilket land man kommer ifrån och vilken religion man har, vilken skola man går i, vad man har för intressen, och hur gammal man är oftast.(...) hm..., klass, alltså.

V: Du kan förklara hur du menar

E: Typ en rik tjej skulle inte vara med en fattig tjej. Vart man bor, på grund av att jag vet inte man är olika för olika område.

← --- Formaterat: Vänster

← --- Formaterat: Vänster,
Nivå 1

← --- Formaterat: Vänster

S: (...) vad man tycker om, vad man brukar göra, om man brukar vara på samma plats, det är väl mest det, och skolan också.

N: Hmm... att bo på samma ställe, samma stil, hur gammal man är, alltså var man kommer ifrån om man är svart eller vit, vilken land man kommer ifrån också och jag vet inte

V: Vad tycker du Aida?

A: Jag tycker hur man betar sig spelar roll, humör alltså hur man skämtar, (...) och personlighet

V: Förklara lite kort

A: För att jag vill t ex inte umgås med någon som kanske är elak, kan vara snygg men elak, skämtar på min bekostnad som inte jag är van vid t ex nu skämtar så lite ja, men andra kanske gillar sånt alltså att man skämtar lite grövre eller jag vet inte vad, det finns liksom olika så att personlighet har stor betydelse.

V: Ok, vad säger du om personligheten när det gäller vänskap?

E: Men det spelar ju stor roll (...) ja det är viktigt... jag tycker att personligheten är typ vad man har för intressen och så, personligheten speglar sig i det tycker jag, så det är klart personligheten spelar roll.

S: Personligheten alltså det är inte kläderna som man blir kompis med utan kompiserna, så det är klart att man måste ha någonting gemensamt förutom hur man klär sig för att vara kompisar

V: Vad tycker du?

N: Jo det spelar också stor roll, man vill inte hänga med någon som är tråkig, det ska vara rolig och man ska skratta, det behöver inte alltid tycka om samma sak som dig eller nåt sånt men...

V: Så kan man tolka den så här att du har bara vänner som är roliga?

N: Nej det kan man inte (skratt) för att jag är inte så jätte rolig själv men det beror på de ska vara lite alvarliga också

A: Ja alltså e ska inte vara falska, en person kan ju vara tillbakadragen och mer jordnära än någon annan men den kan fortfarande vara ärlig och vara sig själv, det är därför man gillar den personen, men är man falsk eller elak a så gillar man ju inte denne.

Den andra frågan handlar de om bilder som ingen av mina respondenter parat ihop. Jag parat ihop dessa bilder som inte någon anser passar som vänner och frågar därefter hur dessa personer skulle bli vänner och vad som i sådant fall skulle krävas.

Gruppintervju 1

V: (Förklarar frågan, och pekat på två bilder)

D: Hon med slöja

V: Och så väljer jag honom.

M: Nej inte samma religion, de har inte samma intresse

V: (...) vänta kolla på den, hon med slöja har nr 1 och han har nr 14, passar de ihop eller inte?

T: Nej alltså jag vet inte. Inte om man ser de på bild.

M: Men man vet ju inte hur de är alltså det går inte, Han kanske är pedofil, man kan inte veta, han kanske är psykopat.

V: Ok men vi kan säga nu att de inte passar ihop men hur tror ni att man skulle göra för att de blir kompisar.

P: Man lär de umgås med varandra

T: Alltså de måste typ träffas och så måste de ha samma intresse. Om man har nåt som är lika, om man är helt olika så går det bara inte.

D: Att berätta hur hon har det och hur han har det.

M: De kanske kan prata med varandra eller någonting så kanske de blir vänner (alla skrattar) nää men seriös hallå annars hade ingen blivit vänner, alltså hade inte jag pratat med någon av er så hade jag inte varit vän med er då hade ni bara tänkt, å främling.

← --- **Formaterat:** Vänster,
Nivå 1

← --- **Formaterat:** Vänster

← --- **Formaterat:**
Radavstånd: 1,5
rader

← --- **Formaterat:** Vänster

← --- **Formaterat:** Vänster

← --- **Formaterat:** Vänster,
Nivå 1

← --- **Formaterat:** Vänster

Avsiktligen hade jag valt bilder på personer som enligt mig inte passar ihop som vänner och ville veta mina respondenters kommentarer angående detta och vilka möjligheter som fanns för att bidra till att personer på dessa valda bilder kan umgås och bli vänner.

I citaten ovan lyfte mina respondenter faktorer som *intressen* och *religion*, att dessa valda personer inte har samma religion eller intresse därför kan de inte vara vänner. Men Peter nämnde att man lär de att umgås och Tina påpekar det också där hon anser att de måste träffas och se om de har något gemensamt intresse och om de är "helt" olika så går det inte. Diana tycker att man måste berätta för dessa personer hur den andra är och detta kan i sin tur kopplas till intressen som Tina påstod. Meron menar att man måste ge dessa två tillfällen att kommunicera med varandra och lära känna varandra.

I Nimas fall nedan anser han att religionen påverkar så att de inte kan bli vänner. Aida påstår att personerna på nedan nämnda bilder inte kan umgås med varandra, eftersom de är varandras motsatser och har ingenting gemensamt. Nima pekar på intressen för att kunna få dessa personer att bli vänner, att om de har vissa gemensamma intressen kan leda de till att de blir vänner. Aida ansåg att det finns faktorer på samhällsnivå som kan påverka sådana typer av personer att dras till varandra och eventuellt bli vänner. Det som är viktigt här enligt henne är att text ungdomar med invandrar bakgrund ska integrera sig in i samhället och att bara för att om invandrarungdomar har sämre betyg ska det inte innebära att de ska samlas i samma skola typ Burgårdens gymnasium som hon nämner nedan. Detta kan tolkas som ett samhällsproblem som försvårar invandrarnas integrationsproblem. Vidare kan man tolka det Aida säger, att om dessa ungdomar får chansen att blandas och att alla ungdomar umgås med varandra oavsett vilket betyg man har, så kan det bidra till att olika ungdomar med olika kulturer kan umgås och bli "vänner" med varandra. Hon nämner också *bostadsmiljön* som den andra faktor som också i sin tur kan ha med integration med andra kulturer att göra. Att man måste ta steget och försöka umgås med människor med varierande bakgrunder så att man inte bara låser sig till sin egen kultur.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Gruppintervju 2

V: (Förklarar frågan) ok om man tar den här killen då som är bild nr 17, med den här tjejen som är nr 1, Vad tycker du om dem då, kan de vara vänner.

N: De kan vara vänner men jag tror inte hon är vän med honom

V: Varför?

N: Alltså man tittar på henne så är hon muslim hon har på sig slöja o de tjejerna som har slöja de tar strängt på regler och allting sånt hon skulle inte umgås med en sådan kille, ha spikigt hår och hårdrockare och sånt

V: Vad tycker du då?

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

A: Alltså det är inte för att det är han killen för jag har inte såna fördomar, det är för att han är alltså tvärt emot vad hon är helt och hållet, de kan alltså nej inte vara vänner, de kan prata och så men de kan inte umgås.

N: De har ingenting

A: Gemensamt

(...)

V: Om de inte är vänner hur skulle du tänka dig göra så att de ska bli vänner?

N: De kanske har nåt intresse för någonting, någonting som båda skulle tycka om, nåt sport som båda skulle tycka om eller båda kanske är duktiga i skolan eller båda är smarta,

A: Jag tycker alltså för man vara lite djup nu, a ja alltså jag hade förändrat hela samhället om man säger så för det första så, för nu är alla skolor efter typ de poänger man har (för att komma in på gymnasiet), det brukar oftast var att alla invandrare som har dåligare betyg de väljer Burgården eller sådana, inte alla man ska inte säg alla men de flesta, väljer Burgården exempel och då har inte de möjligheterna liksom att umgås med andra liksom människor med annan typ kultur och så vidare, så att ge en chans att man möter alla kulturer och nationalitet och jag tycker bara att man ska blanda skola, sen bor man ju på olika ställen, för att folk med samma kultur bakgrund, de vill bo på samma ställe, det är bara så. Men man kan ändra man kan, man ska i alla fall försöka umgås med andra, man ska inte vara rädd för det, bort med rädslan liksom.

V: Så det är just miljön och skolan som är viltigt?

A: Ja

N: Ja hänga på samma ställe typ

V: (...) Här pekar jag på två bilder eller fyra bilder, typ jag väljer henne bild nr 9 och bild nr 17, tycker ni att de passar som vänner?

S: Inte ett chans

V: Ok nu får du förklara varför?

S: För att det är inte samma person, de har inte någonting gemensamt känns det som. För att han är så här hårdrock typ punkare nej, hela hans liv handlar om punk känns det om och hon är mer tillbakadragen och skulle inte vilja att folk såg henne med någon sån i alla fall som sticker ut.

V: Vad tycker du Emma?

E: Nää de skulle aldrig passa (skratt) för det första har hon slöja och sådant, hon verkar vara religiös och hon får inte ens vara med killar misstänker jag så och så just att han är punkare typ de har inte samma stil, ingenting, det går inte, det skulle aldrig funka.

V: (...) vad skulle man kunna göra för att typ de ska bli kompisar?

S: Man får ändra på killen helt, för att, jag tror inte hennes föräldrar skulle acceptera om hon umgicks med en sådan punkare typ, det är bara vad jag tror så, och kanske tjejen föräldrar måste accepterar att hon har ett liv själv också, hon kanske inte vill ta på sig slöja så tänker de så a hon får ta av sig den så hennes föräldrar för förändra inställningar typ så har stort tror ja.

V: Ok, vad tycker du?

E: Man kan inte ändra på en person, och så föräldrar kan man inte ändra heller på men de kan kanske sättas på samma plats, eller om man gör typ någon aktivitet så kan man sätta de i samma grupper för de pratar ändå då får de en relation till varandra, man kan inte ändra på någon.

V: Samma grupper (...) ok, tror du att det skulle finnas möjlighet att ge de chans och bli kompisar?

E: Om de har någonstans att börja från som klass kamrater så är det klart.

V: Skulle ni två tro på den här relationen som kompisar?

E: Inte värsta djup och så men det kan hända att det skulle kunna vara så

V: Typ att hon tar hem honom och säger att det är min kompis?

E: Nej aldrig

(skratt).

S: Nej (skratt)

← - - - - **Formaterat: Vänster,**
Nivå 1

← - - - - **Formaterat: Vänster**

← - - - - **Formaterat: Vänster,**
Nivå 1

← - - - - **Formaterat: Vänster**

Här ovan kan man se hur Simon anser om att personer som i detta ovannämnda fall är tillbakadragna och på den andra bilden där det är bild på en punkare visar man sig tydligt

utåtriktad och dessa personer passar inte ihop som vänner. Men om de ändå ska ha någon chans att bli vänner enligt Simon så bör man ändra på killen, eftersom tjejens föräldrar inte skulle acceptera killen och att hennes föräldrar ska ge henne frihet att själv välja om hon ska ha slöja på sig eller inte. Emma anser att man inte kan ändra på någon därför är det samma intresse via olika aktiviteter och att de ska vara på samma plats som hon lyfter fram, som kan vara bidragande faktorer till att de blir vänner.

Sammanfattningsvis kan man se att enligt mina respondenter kan faktorer som att bo på samma bostadsmiljö och att ha samma intresse kan bidra till att ungdomar dras till varandra och eventuellt bli vänner. Att frambringa en möjlighet till att ungdomar med andra etniska bakgrunder och kulturer integrerats i samhället är också en faktor som bidrar till att två individer med olika kulturer och religioner kan bli vänner enligt mina respondenter. Olika religion och kulturer var enligt mina respondenter faktorer som gjorde att personerna inte passade ihop som vänner, som i sin tur kopplas till de etniska bakgrunder personerna kommer ifrån. En annan faktor som nämdes var könen, där en muslims tjej kan tolkas ha mindre frihet än killar, att en muslimsk tjej väljer en vän som är kille och i detta fall som är helt och hållet utåtriktad, anses inte ha stor sannolikhet. Detta eftersom enligt mina respondenter är dessa två individer motsatser till varandra som kan ha det svårt att kunna umgås.

Fråga tre handlade om könsfördelningen bland vännerna. Om hur relationerna var med motsatta könet och om killar och tjejer kan vara vänner utan att ha tankar om t.ex. parrelationer?

Formaterat:
Radavstånd: 1,5
rader

Gruppintervju 1

V: (Förklarar frågan) Kan killar och tjejer vara vänner utan att ha baktankar om parrelationer?

T: Ja

P: Ja det är klart

V: Tänk om du har en kille och du har en nära killkompis, hur skulle det fungera?

D: Ja men det skulle vara jobbigt

D: Vi säger att jag är ihop med en kille, men han har typ känt en annan tjej jätte länge sen så typ a jag säger ska vi göra nåt och han säger typ att jag ska vara med min kompis, då tänker man att de är själva, och tjej och kille själva det funkar bara inte.

V: Så det funkar inte?

D: Nä alltså man kan inte garantera att det funkar, det går inte veta det. Eller jag kan inte säga det att du får inte vara med henne, för att de har känt varandra hela livet men man måste typ kunna säga hm...

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

Formaterat: Vänster

Enligt mina respondenter ovan fungerar vänskapsrelationer med motsatt kön bland ungdomar. Men i de fall som ungdomar har partner av motsatt kön, påverkas vänskapsrelationer med

motsatt kön beroende på hur nära relationer det ska vara. Diana påstår att när det gäller tjejer och killar så kan man inte ge garanti att de kan enbart vara vänner, samtidigt påstår hon att om man har känt sin vän som har motsatt kön hela livet så skulle det kanske gå ändå att ha en bra vänskapsrelation med.

I citaten nedan betonar också Nima att vänner man har växt ihop med är ett exempel på att det går att ha bra vänskapsrelation med sin motsatta kön. Diana anser att här i Sverige speciellt går det att ha bra vänskapsrelationer med sin motsatt kön allteftersom alla killar och tjejer går i samma klasser i skolan, sportar med varandra och umgås på fritiden med varandra och detta gör det möjligt till en vänskapsrelation. Man kan lysta ut det att det är betydligt svårare att vara vänner med sin motsatta kön i länder där en tjej och en kille inte har större möjlighet att umgås i skolan, att sporta tillsammans eller att vara med varandra på fritiden. Diana berättar vidare att en bra vänskapsrelation med sin motsatta kön kan leda till att man för känslor och blir kär i denna person. I vissa fall där man redan har partner anser Diana att man inte kan umgås med t ex sin killkompis allt för nära som att vara hemma hos en och ensamma titta på film. Men att det ändå går ha en bra vänskapsrelation med sin motsatta kön. Det Nima påstår kan man tolka genom att, det inte spelar roll hur snäll killen än är, man tänker ändå på nåt annat när det gäller vänskapsrelationer med tjejer. Mina respondenter tycket alltså att ens vänskapsrelationer med sin motsatta kön beror främst på om man själv har partner eller inte, som i sin tur påverkar vänskapsrelationers närhet. Simon tycker att en tjej och en kille fungerar bra som vänner men om de skulle vara i en grupp som består t ex om tre tjejer och tre killar så skulle de vara svårare att tjejer och killar vara nära vänner, allteftersom enligt honom blir det bara "tjejsnack" och "killsnack". Emma tycker att det inte spela roll om man är ensam eller i grupp och att vänskapsrelationer fungerar bra ändå mellan olika kön.

Formaterat: Indrag:
Första raden: 14,2
pt

Gruppintervju 2

V: Vi ska prata om tjejer och killar ok, vad tycker ni om nära vänskapsrelation med sin motsatts kön?
N: Ja det kan man, om man t ex har kompisar som man har växt upp med, man har alltid varit med varandra eller?

V: Vad tycker du då?

A: Jag tycker absolut att man kan umgås med motsatt kön o speciellt i Sverige för att alla killar och tjejer går tillsammans i samma klasser och sportar tillsammans, vissa sporter, och träffas på fritidsgården som på fritidsgården, vi har ju möjligheter att träffas liksom både killar och tjejer och det tycker jag är bra liksom, en tjej kan till och med snacka bättre med några killar än vad hon kan snacka med en tjej. Det är olika, det är alltså hur man är. Och sen kan det förekomma att man blir kär i den tjejen eller killen man umgås med så det är bara bra, så uppstår liksom kärlek och så, om man inte träffas, hur ska man annars bli kär liksom.

V: Ok där sa du någonting mycket intressant, man är kompisar och man umgås, man kanske blir kär och så som jag uppfattat det då kanske man testat och bli tillsammans med den personen.

A: Ja

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster

Formaterat: Vänster,
Nivå 1

V: Ok vi säger att du har en kille eller någon tjej har en kille, hur skulle det fungera om hon skulle ha andra killar än sin kille som kompisar?

← --- Formaterat: Vänster

A: Jo man kan fortfarande umgås, har man haft en grupp kompisar killar eller tjejer, motsatt kön ska jag säga då innan man blir tillsammans med den personen så klart man ska fortsätta va tillsammans med de eller umgås med dem. För att man kan inte bara glömma allt det andra liksom. Så att jag tycker alla ska umgås, om man har kille ska man inte vara så isolerad från alla andra, man ska kunna umgås med alla andra. Alltså inte allt för nära så att man liksom kolla på filmer och vara där hemma hos någon med sin killkompis när man har en kille, det går ju inte, det får man räkna med.

N: Hur snäll ens kille än är och litar på en så verkar det alltid vara nåt, tänker de alltid varför.

V: Vad tycker du? Hur nära kan en tjej vara sin killkompis om hon har en kille?

N: Det beror på hur snäll killen är de flesta alltså många blatte killar de tycker inte om, jag vet inte varför men de är så men de tycker inte om när tjejen hänger med andra killar eller nåt sånt. man behöver inte göra någonting utan vara kompisar eller nåt.

A: (...) inte ensamma, i en grupp prata skojar, de kan till och med gå iväg och prata, bara de är i en grupp liksom, det är jätte viktigt.

V: Är det skillnad mellan, om man har partner eller inte?

N: Stor skillnad

A: Stor skillnad, (...) har man en kille som är ens vän, som är lika mycket killkompis, då behöver man inte killkompis, det är taskigt men man behöver inte om man redan har en kille som man pratar med och liksom så att,

N: Om man inte vill det typ, har en tjej redan och behöver inte ha för många tjejkompisar.

S: Ja alltså i grupp så tror jag det är svårare att flera tjejer och flera killar är i samma grupp, svårare att det är alltså, jag tror det är lättare om en tjej och en kille är kompisar, alltså jag tror om det hade varit sex personer som umgås så tror jag att det hade varit svårt om det var tre tjejer och tre killar för då hade det blivit tjej snack, killsnack så här så hade det inte funkat, det är så jag tror, men en tjej och en kille kan vara kompisar liksom.

V: Vad tycker du?

E: Jag tycker att de skulle kunna fungera i grupp lika bra som en kille o en tjej skulle fungera tillsammans det bror på hur personerna är,

Av mina respondenters citat kan man sammanfattningsvis se att det går att ha bra vänskapsrelation med sin motsatt kön. Men om man har en partner av motsatt kön kan det i vissa fall begränsa ens vänskapsrelation med andra som har motsatt kön på grund av att det inte ska förstöra relationer med sin partner.

← --- Formaterat: Vänster

Till sist var det fråga fyra där vikten av vänskap diskuterades. Den handlade om varför vänner är viktiga.

Gruppintervju 1

V: Varför är det viktigt att ha kompisar?

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

T: (...) annars är man ju ensam och man har ingenting att göra, att sitta med sig själv, och sen är det så om man inte har kompisar så har man inget liv liksom. Man kan inte berätta någonting för någon eller, man kan inte gå ut, man måst gå själv hela tiden,

← --- Formaterat: Vänster

P: Jag tycker att man måste ha vänner som kan hjälpa en med saker och det är ingen kul att inter ha vänner.

P: (...) det är alltid roligare att ha vänner

← --- Formaterat: Vänster, Nivå 1

V: Vad tycker du Diana? Varför är det viktigt att ha kompisar?

← --- Formaterat: Vänster

D: Därför att alltså man kan klara sig utan vänner men det viktigt för att man kanske har typ problem med någonting och så vill man inte berätta det för sina föräldrar så ska man ha någon annan som

man kan lita på som kan hjälpa en det är ändå roligt att ha kompisar som man kan gå ut och hänga med.

V: Ok Meron varför tycker du att det är viktigt att ha kompisar?

M: Jo för att man inte ska känna sig mobbad, man blir glad av kompisar. De gör att man blir glad när man är med de, och sen så går man ut, jag i alla fall jag går ut på gatan och sen man är med de och man känner sig inte mobbad när man har vänner.

Det som påpekades ofta av mina respondenter är att man ska ha vänner för att det ska vara "kul" och att man inte ska vara ensam. Tina i citaten ovan anser att om man inte har kompisar så har man inget att göra. Enligt Peter så är det viktigt att ha vänner för att de kan hjälpa en med olika saker och Diana påstår att kompisar hjälper en med ens problem som man inte vill berätta för sina föräldrar och att det är roligt att vara med dem. Meron tyckte ovan att vänner gör så att man blir glad och att man inte ska känna sig mobbad.

Det finns ett tydligt samband mellan mina respondenters svar på denna fråga där den ena tycker att man ska ha kul med kompisar och den andra påstår att man blir glad av vänner. Att vänner ska hjälpa en med saker som Peter påpekade anser Nima också. Aida säger att det är viktigt med kompisar, eftersom de hjälper en med att må bra när man t ex har det dåligt hemma och detta tyckte Diana också, där hon påstod om att kompisar hjälper en med sina problem att hjälpa varandra. Enligt Simon så är kompisar viktiga eftersom man kan "spegla" sig själv via de och att lära sig vad rätt eller fel är och att man kan via kompisar få nya idéer. Emma säger att vänner är viktiga för att man måste ha någon att prata med de det går inte att prata bara med sina föräldrar. Se citaten nedan.

Grupp intervju 2

N: Kompisar kan vara bra, man kan behöva hjälp, man kan behöva tröst och jag vet inte, man vill ha någon o hänga med, man ska inte vara själv heller, man ska...

Formaterat: Vänster

V: Vad tycker du?

A: Ja alltså man mår faktiskt alltså psykiskt bra om man har kompisar och vänner det finns till och med undersökningar på det, det är bevisat det är bara så och om man t ex nu kan jag bara dra ett exempel, en person som mår dålig, har dålig hemma och fundera på att ta självmord liksom och ha självmordstankar, då kan kompisar hjälpa henne och säga liksom att vi bryr oss om dig vi älskar dig och trösta henne, så att det är väldigt, väldigt, väldigt viktigt med kompisar.

V: Att trösta en då, du nämnde att hjälpa till

N: Alltså det kan vara med vad som helst om man typ bråkar med sin tjej eller någonting, prata med henne eller nåt. Kompisar som kan hjälpa en med vad som helst sp t ex jobb, kontakter.

Formaterat: Vänster, Nivå 1

A: Alltså man behöver kompisar för att kunna leva, det är så.

Formaterat: Vänster

N: Ja som hon sa man mår bra att ha kompisar skulle jag vara själv skulle d vara, det finns så många som har blivit galna för att de inte har kompisar, och bara kollar på tv och sitter framför datorn, det är såna som oftast inte har några kompisar (...).

S: Det är vät typ för att kunna spegla sig själv också, för att lära sig, om man bara är själv hela tiden utan att ha någon kompis så fattar man ju inte vad som är rätt och fel, om man kommer in i en dålig situation, då vet inte man hur man ska lösa det, om man inte har haft en kompis innan. (...) alltså att ha kul liksom, jag har svårt liksom se att livet skulle vara skoj om man inte hade en enda kompis, för att jag är alltid med kompisar liksom.

| *E: Man måste ha någon och prata med man kan inte bara prata med sina föräldrar. Man måste ha någon och prata ut, med och typ någon som finns där, vänner typ.*

| *A: Ja jag håller med man mår bra när man är med vänner och så, alltså man är beroende av varandra liksom, man måste ha vänner.*

| *V: Finns det någon som vill tillägga nåt?*

| *S: Nej alltså typ får nya idéer och sånt också.*

Här kan man se tydligt att mina respondenter tycker att vänner är viktiga och att de hjälper en med olika problem man har i livet, att man har kul tillsammans och att man inte känner sig ensam eller mobbad när man har vänner.

6 Analys

I detta kapitel som är den sista delen av uppsatsen förekommer analysen av hela resultatet som i sin tur kopplas till den teoretiska delen, symboliskt interaktionism. Analysen har jag delat i två delar där ena delen består av att analysera själva bildsorteringen, där mina respondenter sorterat bilderna efter vilka de tror passar som vänner under den individuella övningen och analysen av interaktionen mellan mina respondenter under gruppintervjun. Den andra delen baseras på själva resultatet av gruppintervjun. Här har jag valt att lyfta upp de olika faktorer som kön, etnicitet, klass och ålder som kan bidra till vänskapsrelationer som jag nämnde under rubriken syfte med arbetet. Jag kommer att ha en öppen diskussion om dessa fyra faktorer. Förutom dessa fyra faktorer så har det framkommit andra faktorer under resultatet som jag också kommer att lyfta fram och diskutera.

6.1 Del 1

Teorin om symbolisk interaktionism som författarna beskriver ovan visar på ett samspel mellan olika individer, där man interagerar genom att tolka olika handlingar och symboler. Dessa symboler skapas genom att de får samma betydelse och mening för andra individer i ens omgivning.

Dessa interaktioner kan vara på olika nivåer, man kan ha en interaktion med sina egna tankar, med en annan individ eller till och med på samhällsnivå. På samhällsnivå finns många bestämda och obestämda symboler som har samma mening för alla människor som lever i det samhället. Jag anser att många samhällsnormer grundas på dessa samhällssymboler, till exempel kan det handla om typiskt manliga respektive typiskt kvinnliga symboler som skapar manliga respektive kvinnliga samhällsnormer.

Under min intervjuprocess grupperade mina respondenter olika bilder efter vad de ansågs vara de bästa vänskapsrelationerna.

Dessa bilder, var medvetet utvalda. Det lyfte fram de olika symboler som utgjorde den gemensamma förståelsen av personerna. De var dessa symboler som ungdomarna i min undersökning tolkade och kategoriserade.

De symboliska dragen hos bilderna var tydliga och kunde därför lätt tolkas och diskuterades av både enskild ungdom och i grupp. Till exempel var klädstilen hos ungdomarna på bilden ett ämne som ofta kommenterades.

Symboler i bilden gjorde att respondenterna kunde tolka vad personerna på bilderna hade för ålder, intressen, klasstillhörighet osv. Dessa symboler gjorde det lättare för dem att kategorisera ungdomarna på bilderna.

Under den första delen av gruppövningen fick respondenterna sitta ensamma och sortera bilderna. Genom interaktion i respondentens tankar tolkades symbolerna på bilderna och bilderna kategoriserades därefter.

Trots att ungdomarna i den första övningen inte hade någon att interagera med så visade resultatet av andra övningen (själva intervjun) att symbolerna på bilderna i största grad tolkades på samma sätt av alla i gruppen. Alla respondenterna i undersökning gav, individuellt, symbolerna ungefär samma mening som gruppen i övrigt, vilket visar att symbolerna var väl utvalda representanter ur ett samhällsperspektiv.

Till exempel kan nämnas hur kulturella symbolerna gjorde att man kunde skilja klass och bakgrund. Vissa symboler gjorde att vissa ungdomar klassades som ungdomar med invandrarbakgrund och vissa symboler, t ex klädstilen, tolkades som att de ungdomarna tillhör en högre "klass". Detta kan relateras till det Ihrskog skriver om kulturella villkor där vi har ett igenkännande och förståelse och därför tar mycket för givet. Människan formas och är med och formar det vardagliga kulturen. Det är i den sociala miljön i vardagslivet som denna effektiva inlärningsprocess av symboler och begrepp pågår. Det är där våra sinnen tar in intryck och ger budskap som vi oftast uppfattar mer effektivt genom "ryggmärgen" än intellektuellt, som hon uttrycker det. Men också den fysiska miljön är full av kulturbärande symboler som vi uppfattar med våra sinnen (Ihrskog 2006).

Dessa symboler utgörs av den gemensamma meningen som alla i t ex ett samhälle, ger den. Man kan se det som att ungdomarna i min undersökning såg på bilderna och utgick från det generella samhällsperspektivet när det gällde att tolka symbolerna de representerade. Till exempel när de tolkade en individs kulturella bakgrund och hans vanor endast utgående från hans utseende på bilden. Detsamma kan påstås om tolkningen av klädstilen där respondenterna tolkar stilen hos en individ baserad på märken på dennes kläder. Och bygger vidare på hur en stil symboliserar en viss klasstillhörighet. Då utgår man automatiskt efter den osynliga mallen som samhället har skapat, *normen*.

Denna symboliska interaktionismen hjälper oss att förstå och tolka andra människor på. Intervjuungdomarna integrerade på så sätt med bilderna t ex när de uppfattades vissa som rika och därför grupperade de som vänner.

Under gruppintervjun observerade jag mina respondenter och lade märke till interaktionen mellan de när de diskuterade och hade dialog. Jag la också märke till hur de interagerade med

mig när de via språket, olika gester och miner försökte förmedla informationen till mig och väntade på bekräftelsen att jag har uppfattat det de menar. Det var via den symboliska interaktionens gemensamma tolkning mellan mig och mina respondenter som vi uppfattade varandras dialog och diskussioner.

När mina respondenter fick frågan om hur de hade tänkt angående en viss bildsortering, kunde man för vissa bildgrupper lägga märke till att respondentens språk, uttryck och min tydligt visade på hans inställning gentemot grupperingen. Som exempel kan bildgrupper som visade personer med musikintresse nämnas, det var självklart att de vara "hårdrockare".

Denna symboliska interaktion var inte en gemensam tolkning mellan mig och respondenten som sorterade bilderna utan också för de andra respondenterna under gruppintervjun.

Mina respondenter hade olika bakgrunder, både invandrarbakgrund och av svenskt bakgrund. Dessa olika grupper kunde ibland, trots lika gruppering, uttala sig olika angående bilderna. Till exempel kunde de respondenter som hade invandrarbakgrund i vissa fall säga att dessa passar som vänner för att de alla har invandrarbakgrund och har samma kultur. Men de som hade svensk härkomst resonerade oftast att dessa bilder passar med varandra och som vänner eftersom de alla har samma stil.

Det kulturella bakgrunden är väldigt intressant och har, enligt mig, påverkat tolkningen av de olika symboler som fanns på bilderna.

Utgångspunkten vid tolkning av bilderna var för dessa invandrarungdomars, enligt mig, det kulturella bakgrund, språk, och kanske till och med det land som personerna på bilden kom ifrån. Detta gällde inte ungdomarna med svensk härkomst. De utgick mest från stilen och utseende när de sorterade, detta trots att det var exakt samma grupperingar.

Detta visar att den symboliska interaktionismen påverkas och tolkas på olika sätt beroende på vilken kulturell bakgrund man kommer ifrån och vilka normer man bär med sig.

Man kan alltså återknyta till det Ohlin (2003) sa om att spegla sig själva i andra. När ungdomarna speglar sig själva i de bilder de interagerar med utgår de från sig själva, och sin kulturella bakgrund, vid tolkningen också.

6.2 Del 2

I denna del har jag försökt att lyfta fram faktorer som jag anser viktigast vid uppkomsten av vänskapsrelationer.

Ihrskog (2006) har skrivit om hur betydelsefullt det är att söka likhet vid skapandet av kompisrelationer. Detta är något som mina respondenter påpekat flera gånger under intervjun, t.ex. genom att påpeka att lika stilar innebär möjlighet till vänskap.

Vidare skriver Ihrskog att relationer skapas på ett annat sätt när man är yngre, man går in i och ut ur roller och prövar sig fram. Det är nu vill man likna sin vän vad gäller kläder, utseende, hur man talar, hur skolprestationerna är, föräldrarnas status osv.

Ungdomarna skapar också nya kontakter genom andra ungdomar som de redan känner. Detta är väldigt utbredd sätt att skapa nya vänner, man börja prata med andra ungdomar som har något av "likheterna" till en själv och ens vänner.

Ungdomarna beskriver ofta vikten av att en vän som kan lyssna. Att kunna anförtra sig är väldigt viktig för en ömsesidig vänskapsrelation men det tar tid och kräver engagemang från båda sidor. Ungdomar anförtror sig till någon för att de vill veta vad den andre tycker, vilka åsikter den andre har om det som berättas. De går ut ofta i bostadsområdet, tittar efter kompisar och kamrater för att de vill vara tillsammans, detta behov skapar en ungdomskultur där de ställer upp på varandras intresse och behov (Ihrskog 2006).

Nedan har jag valt att diskutera de olika faktorer som påverkar vänskapsvalen under ungdomstiden och utgår då från tidigare framkomna resultat av undersökningen.

6.3 Diskussion

Kön är en viktig faktor vid val av vänner, även om det inte alltid sker medvetet.

Man kan tydligt se att mina respondenters val av vänskapsrelationen är beroende av vilken kön personerna på bilderna har. Detta är ingen slump. Ihrskog påpekar att ungdomar av samma kön dras oftare till varandra. Det är lättare att finna sin like i samma kön än motsatt.

Mina respondenter har oftast valt att sortera tjejerna på bilderna med andra tjejer och killarna med andra killar och sedan pekat på intresse faktorn som orsak för grupperingen. I dessa fall ses könsuppdelningen som en självklar faktor och de är intresset som varit utgången för gruppindelningen, enligt respondenterna.

Mina respondenter ansåg alltså att de grupperade efter intresse eller andra faktorer men dolt under dessa faktorer fanns också det faktum att de delat efter ett könsperspektiv. Detta anser jag delvis beror på att mina ungdomar tänkt såsom Ihrskog nämner, att det är lättare att likna någon av samma kön än av motsatt kön. Men jag anser också att detta återspeglar den symboliska bilden av vänskap som samhället har gett oss. De idéer och normer som finns i samhället idag relateras ofta till könen och gör att det svårare att skapa vänskapsrelationer över könsgränserna.

Förutom könen är åldern en av de viktigaste faktorerna när det gäller ungdomars vänskapsrelationer.

Att ungdomar dras till jämnåriga ses som en självklar faktor av mina respondenter. Detta visades t ex med bildgrupperingarna där åldern spelade en stor roll. Ser man på bilderna nummer 3, 4 och 26 så ansåg nästan alla ungdomarna att de var ungefär lika gamla och därför passar bra ihop med varandra.

Ungdomar brukar främst umgås med sina jämnåriga och relationen till jämnåriga får under ungdomstiden en central betydelse enligt Erling och Hwang (2002).

De jämnåriga går, och har kanske länge gått, i samma klass, de sportar i samma lag och har ofta växt upp med varandra. Dessutom är det oftast den i ens egen ålder som man lättast kan identifiera sig med och försöka efterlikna.

De är i olika institutioner som t.ex. skolan, fritidsgårdar etc. som grunden för vänskap med jämnåriga läggs. Ihrskog (2006) skriver att:

"(...)ha kamrater som är jämnåriga är viktigt, då finns skolan och gänget som en gemensam referensram".

Alltså är det förutom ungdomens egen identitetsskapande process även samhället som uppmuntrar till vänskap med jämnåriga.

Ungdomarnas ålder påverkar hur influerade de blir av samhället och hur de tolkar de symboler som den yttre världen presenterar för dem. Till exempel brukar man få fler vänner av motsatt kön ju äldre man blir. Det finns undersökningar flera undersökningar som påtalar detta faktum, till exempel boken "Älskar, älskar inte". Man ser att betydelsen av kön blir mindre viktigt för vänskapen ju äldre man blir, något som även mina respondenter pekade på.

Att man väljer att tolka symboler och normer i samhället annorlunda med åldern är en naturlig process som kommer med erfarenhet och kunskap. Att könsperspektivet förändras och man skapar fler vänner av motsatt kön är till exempel en naturlig del av uppväxten och nyfikenheten. Ofta övergår en vänskapsrelation till en parrelation som en naturlig del av utforskandet av den egna identiteten.

Mina respondenter framhävde också det faktum att ens vänskap med det motsatta könet ofta påverkas om man skaffar en partner.

Detta utgör en begränsande faktor som ofta medför att man umgås i mindre utsträckning med personer av motsatt kön.

Men denna faktor är också nära relaterad till andra faktorer såsom kulturella vanor och etnisk bakgrund. Många ungdomar med invandrarbakgrund umgås mindre med vänner av motsatta könet när de väl skaffar en partner.

De ovannämnda resultaten visar på att man inte kan generalisera endast utifrån åldern eller könen. Bara för att två ungdomar är lika gamla och tillhör samma kön betyder inte detta att en vänskapsrelation kan uppstå mellan dem. Dessa faktorer måste kombineras med andra faktorer såsom intresse, etnisk bakgrund osv. för att kunna utläsa några som helst slutsatser från.

Bild nummer 2, 4 och 26, som nämnts ovan, är typexempel på denna kombination av faktorer. Förutom åldern nämnde ungdomarna intresse och berättade vidare att alla tre ungdomarna på bilderna såg ut att vara medelklassvenskar.

Det är interaktionen mellan ungdomarna som gör att de kan se och tolka symboler gemensamt. Om dessa symboler representerar något som möjliggör för ungdomarna att spegla sig själva i varandra så leder denna interaktion ofta fram till en vänskapsrelation. Det är dessa symboler som mina respondenter tolkar som gemensam för de tre ovannämnda ungdomarna och därför anser dem passa ihop som vänner.

Klädstilen bland ungdomar har fått en stor betydelse och är idag en symbol som kan vara med och påverka vänskapsvalet. Denna faktor är också nära knuten till faktorer såsom kön och ålder.

Ihrskog (2006) skriver att kläder är ett central tema i ungdomsdiskursen, där modeindustrin påverkar genom olika medier ungdomarna och föreskriver vad som är "rätt".

Ungdomarna väljer kläder och stil beroende av vilken kön och vilken åldersgrupp de tillhör. Klädstilen är något som ungdomarna observerar hos jämnåriga antingen för att försöka efterlikna stilen eller avfärda den. Ofta accepteras stilar som man kan identifiera sig själv med. Till exempel tittar en kille "normalt" inte på en tjej för att få inspiration till klädköp eller för att kunna följa modet utan observerar gärna andra killar som är i hans omgivning och identifierar sig själv med dem. Den symbolen som en viss klädstil representerar möjliggör för ungdomarna att interagera med varandra och skapa en grupptillhörighet där de kan känna igen sig själva samtidigt som de kan känna samhörighet med andra.

Ihrskog (2006) menar att kläderna inte bara förmedlar en personlig stil utan även ger en fingervisning om bland annat, kön, och ålder. Därför skapar kläderna förväntningar på hur personen ifråga kommer att uppträda och handla. Klädstilen är alltså ännu en faktor som är med och tillsammans med andra faktorer påverkar valet av vänskapsrelationer.

Två andra faktorer som framkom under samtalen med ungdomarna var religionen och den etniska bakgrunden. Ungdomarna ansåg att individer som är troende är främst bundna till att umgås med sitt eget kön. Detta gäller främst muslimska tjejer som i större sträckning än killarna umgås med vänner av samma kön beroende på deras tro och religion.

Här söks den egna identiteten, inte bara i det gemensamma vad gäller utseende, kön och intresse utan det främsta symbolerna som man tolkar gemensamt är istället den referensram som religionen ställer upp för en.

Den etniska bakgrunden är en tydlig återkommande faktor i undersökningen. Mina respondenter sorterade ofta bilderna efter den etniska bakgrunden, t.ex. i grupper med invandrarkillar, invandrantjejer eller grupper med mörkhyade personer. Dessa respondenters grupperingar och deras resonemang runt omkring dem visar att många ungdomar med invandrarbakgrund främst umgås med andra av samma bakgrund och samma kultur.

Dessa ungdomar ser tydliga symboler hos andra ungdomar med samma bakgrund och tolkar dessa symboler med hjälp av t ex kulturella idéer och tankar de har från sitt hemland. Här är det också känslan att känna igen sig själv och hitta den gemensamma tolkningen av symboler som främst bidrar till att det kulturella och etniska bakgrunden blir så viktigt. Erling och Hwang (2002) skriver att eftersom ungdomarna vill efterlikna vännerna och inte föräldrarna så dras de till andra ungdomar som de kan "spegla" sig själva genom.

Den etniska och kulturella bakgrunden påverkar olika symbolers betydelser. Detta gör att ungdomar med samma etniska bakgrund kan interagera med andra ungdomar med samma bakgrund. Dessa har då en gemensam tolkning och förståelse av dessa symboler som en själv. Detta är en bidragande orsak till varför många invandrarungdomar med liknande kulturell bakgrund, lättare skapar vänskapsrelationer med varandra än med andra av annan kultur.

Erling och Hwang (2002) skriver att invandrarungdomarnas bakgrund och familjernas historia har stor betydelse för att "bli svensk" eller "inte bli svensk". Hon menar att om man har vuxit upp som medlem av en förtryckt minoritet eller ett folk som är inbegripen i en befrielsekamp, som exempelvis kurder, Kosovo-albaner eller palestinier, är den etniska identiteten oftast central och man är oerhört angelägen om att bevara den egna kulturen. Detta kan alltså medföra att ungdomar från dessa länder lättare hittar gemensamma symboler och söker sig till varandra för att skapa vänskapsrelationer.

En annan faktor som också inverkar på ungdomarnas val är en som är ganska diffust i Sverige, klasstillhörigheten. Trots att vi i Sverige kämpar för jämlikhet mellan alla människor så syns människors klasstillhörighet ändå på olika sätt i samhället. Att rika familjer bor på områden där främst överklassen och övre medelklassen bor är inte någon hemlighet. Bostadsmiljön är en faktor som har en central betydelse för ungdomar och deras vänskapskrets. Eftersom ungdomar tenderar att vilja efterlikna andra ungdomar i sin omgivning så påverkas de också mycket av sin bostadsmiljö. I de fall där ungdomar bor i lite

”finare” områden, i större, finare lägenheter eller villor och där föräldrarna tillhör höginkomsttagare, finns det mera påkostade fritidsaktiviteter bland ungdomarna.

Det är då mer naturligt att dessa ungdomar umgås mer med andra ungdomar som har liknande ”dyra” fritidsintresse. Detta kan även ses ur motsatt synvinkel. Många gånger händer det att förortsungdomar inte kan följa med på, exempelvis på skolaktiviteter då deras föräldrar inte har haft råd att betala dessa. Detta påverkar i allra högsta grad om ungdomar med olika ekonomisk bakgrund väljer eller har möjlighet att umgås med varandra. Denna föreställning medgavs även då mina respondenter grupperade de bilder på personer som de trodde var rika respektive fattiga med varandra. Det var via symboler som mina respondenter tolkade vissa drag och andra kännetecken för att slutligen bedöma vilka ”fack” eller ”kategorier” de olika personerna på bilderna skulle falla under.

6.3.1 Andra faktorer som inverkar på vänskapsrelationer

Andra faktorer, som mina respondenter nämnde, och som kan inverka på vänskapsrelationer men inte tydligt syns på bilderna var t ex personlighetsdragen och att kunna ha rolig tillsammans. Dessa faktorer, tyckte dem, var svåra att utläsa utifrån bilderna de sorterade. Men de påpekade hur speciell personligheten är och att den kan avgöra vilka som kan passa ihop som vänner. Det finns inga generella bestämmelser om vad ett bra personlighetsdrag är men vissa ungdomar har lättare att anpassa sig och besitter den sociala kompetensen som har stort betydelse för relationsskapandet.

Jag tänker inte gå in på vad som utmärker social kompetens, men ville bara påpeka att det skiljer sig markant mellan olika ungdomar. Detta kan ha med mycket med föräldrarnas uppfostran och den känslomässiga tillgängligheten i barndomen att göra, anser jag.

Ihrskog (2006 sid 29) skriver att i ”(...) barnet finns en inre vilja att knyta an till vuxna, oftast modern” . När barnet blir ”sett” och får sina behov tillfredsställda uppstår en ömsesidighet i kommunikationen. Detta ger barnet den erfarenhet som utgör en inre modell för vidareutveckling i samvaro med andra. Denna kommunikation är grundkomponenten till utvecklandet av social kompetens. Tyvärr vet eller kan inte alla föräldrar hjälpa barnet med att utveckla en positivt social kompetens. Genom den teoretiska ansatsen kan man få en bild på hur den sociala kompetensen byggs upp. Ihrskog (2006) skriver:

”Genom symbolisk interaktionism som teori kan man se samband för hur en människas sociala kompetens byggs upp. Genom att vara en individ som andra ser och beaktar, förstår individen sig själv och de andra. Det är ett givande och tagande om en gynnsam utveckling skall ske för att bli en social varelse”(Ihrskog (2006 sid 38).

6.3.2 Hur blir man vänner?

På frågan om hur två ungdomar som är olika varandra gör för att bli vänner, svarade mina respondenter genom att lyfta fram olika faktorer såsom gemensamma intressen samt omständigheterna kring att ses. Att gå i samma skola och bo i samma bostadsmiljö var två andra viktiga faktorer, som mina respondenter lyfte fram. Gemensamma områden att umgås i, obligatoriskt eller frivilligt, bidrar till att ungdomar får tillfälle att träffas och bygger upp en vänskapsrelation.

Mina respondenter nämnde integration som en möjlig bro mellan ungdomar av olika etniska bakgrunder. Detta visade att det inte ansågs omöjligt att två ungdomar helt olika varandra och från olika etniska bakgrunder skulle kunna mötas och bli vänner, men att en gemensam kontaktarena då en otrolig viktig faktor.

6.3.3 Avslutning

Avslutningsvis vill jag gå tillbaka till inledningen och syftet med arbetet, att få fram en bild av hur ungdomar tänker kring vänskapsval. Denna undersökning har främst fått mig att förstå att val av vänner inte kan generellt sägas bero på en eller några faktorer. Det är istället en komplex samverkan av flera faktorer, ibland beroende av varandra, som bidrar till detta val. Hur dessa faktorer prioriteras beror på individens egen bakgrund, också det format av olika komplexa faktorer såsom klass, etnicitet och religion.

Som individ försöker man identifiera sig själv med andra, man interagerar med andra i hopp om att finna sig själv. Faktorer såsom kön, etnicitet, ålder och klasstillhörighet får en central betydelse i denna interaktion, de är med oss själva och projiceras därför vidare på de vi söker vänskap med. En troende, slöja bärande flicka umgås främst med andra troende, kanske slöja bärande, flickor. Detta beror på att hennes egen kulturella, religiösa och etniska bakgrund gör att hon prioriterar just dessa faktorer vid val av vänner.

Bostadsmiljö och intresse är två mycket viktiga faktorer som jag i början inte räknat med men som kom fram under undersökningen gång. Ett exempel på detta är, som jag tidigare nämnt, att när man tillhör överklassen, bor i lite finare miljö och har lite dyrare fritidsintressen så påverkar det vilka andra som har möjlighet att umgås med en på ens egna villkor.

Vad gäller tillvägagångssättet för att skaffa vänner framkom det att gemensamma kontaktarenor är väldigt viktiga, oavsett om det gäller obligatoriska sådana såsom skolan eller frivilliga såsom intresseklubbar. Dessa arenor ger möjligheten för ungdomar att träffas, interagera och hitta gemensamma drag som kan leda vidare till en vänskapsrelation.

Jag avslutar min undersökning med en önskan att reducera den gränsdragningen som dessa faktorer ger upphov till och på sätt bidra till rikare vänskapsrelationer. Speciellt att faktorer såsom klass, etnicitet och religion hoppas jag få reducerad betydelse i framtiden så ungdomar av olika bakgrund ska kunna bemöta varandra med ödmjukhet, kärlek, och respekt.

7 Referenser

Böcker:

Barnombudsmannen, (2004). *Älskar, älskar inte, om barns och nära relationer*. Stockholm

Bryman, Alan (2002). *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö : Liber ekonomi.

Erling Anna & Hwang Philip (2001). *Ungdomspsykologi, Utveckling och livsvilkor*. Natur och kultur, Stockholm.

Freire, Paulo (1972, tr 1976): *Pedagogik för förtryckta*. Stockholm: Gummessons.

Ihrskog, Maud (2006). *Kompisar och Kamrater, Barns och ungas villkor för relationsskapande i vardagen*. Intellecta Docusys, Göteborg.

Jergeby, Ulla. (1999). *Att bemöta en social situation, Tillämpning av vinjettmetoden*. Rapport Centrum för utvärdering av socialt arbete. CUS – SKRIFT 99:3 Socialstyrelsen.

Karlsson, Magnus (2006): *Självhjälpsgrupper: teori och praktik*. Lund: Studentlitteratur.

Kvale Steinar (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur, Lund

Månson Per (2003). *Moderna samhällsteorier, traditioner, riktningar, teoretiker* (red). Stockholm: Prisma.

Trots Jan & Levin Irene (1999). *Att förstå vardagen –med ett symbolisk interaktionistiskt perspektiv*. Studentlitteratur, Lund

Olin, Elisabeth (2003): *Uppbrott och förändring: när ungdomar med utvecklingsstörning flyttar hemifrån*. Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för socialt arbete.

Payne, Malcolm (2002): *Modern teoribildning i socialt arbete*. Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur.

Meeuwisse Anna och Swärd Hans. (2002). *Perspektiv på sociala problem* (red). Stockholm: Bokförlaget Natur och Kultur.

Lalander Philip och Johansson Thomas (2002). *Ungdomsgrupper i teori och praktik*. Studentlitteratur, Lund

Kvale Steinar (1997). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. Studentlitteratur, Lund

Larsson Sam, John Lilja, Katarina Mannheimer (2005). *Forskningsmetoder i socialt arbete*. (red). Studentlitteratur, Lund

Tidningar:

Göteborgs-Posten (2003) artikel från mediearkiven i statsbibliotekens databaser: *Segregation är utbredd. De flesta niondeklassare träffar kompisar från samma stadsdel*?

Glöd (sex olika nr), (2001:2), (2002:2), (2003), (2004:5) (2005:1), (2006). Stockholm.

Föreläsning:

Föreläsning Andersson 11/9-06
Göteborg: Göteborgs universitet, Institutionen för socialt arbete.

Internetsidor:

<http://193.15.169.143/evertteam/upload/35mm/stepdapter/stills/jan-röker.jpg>

http://images.google.se/imgres?imgurl=http://images.google.se/url%3Fq%3Dhttp://us.movies.1.yimg.com/movies.yahoo.com/images/hv/photo/movie_pix/freestyle_releasing/green_street_hooligans/charlie_hunnam/green.jpg%26usg%3D_H0VHYilntO12_IKk7uh7Kba4aYk%3D&imgrefurl=http://joomenvisst.blogg.se/m_012007.html&h=239&w=360&sz=46&hl=sv&start=160&tbnid=D_7iMYHXO0tUUM:&tbnh=80&tbnw=121&prev=/images%3Fq%3Dungdomar%2Batuering%26start%3D140%26gbv%3D2%26ndsp%3D20%26svnum%3D10%26hl%3Dsv%26sa%3DN

<http://www.blav.dk/Hvor/Images/Kroatien13.jpg>

<http://ungilund.info/foton/intervju3.jpg>

<http://www.165hasselby.se/img/press-mia12300.jpg>

http://tothead.net/images_large4/girlstee.jpg

img.aftonbladet.se/debatt/0510/31/yild.jpg

madinaharabic.com/Arabic_Language_Course/Lessons_Pictures/Muslim_Girl_2.jpg

www.trelleborgsgk.com/bilder/jun_01.jpg

www.su.fi/images/personer/ade_grandin.jpg

www.barnensbibliotek.se/artiklar/bilder/viktor_ekman.jpg

Sökmotorer:

<http://www.google.se/>

<http://scholar.google.se/>

<http://webbgunda.ub.gu.se:8000/cgi-bin/chameleon>

<http://www.ub.gu.se/sok/databaser/sok/>

Göteborgs-Posten, mediearkivet på stadsbibliotekets databaser

Bilaga 1

Gruppintervju

Introduktion och syfte. Jag, Vahid Karamzadeh, går sista terminen på socionom programmet på Göteborgs universitet och ska skriva en vetenskaplig uppsats, så kallad C-uppsats.

Eftersom jag är intresserad av att jobba med ungdomar så har jag valt att skriva om ungdomars vänskapsval och relationsskapande. Syftet med min uppsats har varit att ta reda på hur och varför ungdomar skapar vänner.

Frågor som jag är intresserad av att besvara är bland annat hur och varför man blir vänner? Vilka faktorer utav kön, etnicitet ålder eller klass spelar mest in i vänskapsvalet? Eftersom jag jobbar på två olika fritidsgårdar inom Göteborg så fann jag det praktiskt att intervjua ungdomar från dessa båda fritidsgårdar och jämföra resultatet för att se vilka likheter och/eller olikheter som finns mellan dessa fritidsgårdar.

Som hjälpmedel för intervjun, har jag valt ut ett 30 tals olika bilder på ungdomar med olika intresse och åldrar samt från varierande bakgrunder.

Dessa bilder ska grupperas av er. Ni sorterar bilderna efter vilka personer på bilderna som ni tycker passar bäst ihop som vänner. Sorteringen av bilder sker enskilt och intervjudiskussionen sker i grupp efter sorteringen av bilderna.

Para ihop: Ni parar ihop bilderna med minst två bilder i varje grupp. Men om ni anser att det finns något bild som absolut inte passar ihop med någon annan bild så kan den få vara ensam i en egen grupp.

Samling: var och en visar sitt papper med gruppering av bilderna på.

Gruppindelningarna sorteras tydligt och fotograferas så att jag vet vilka bilder som hamnat med varandra även vid senare tillfällen. En bild kan även vara ensam i en egen grupp.

Diskussion: här ska vi sitta runt ett bord och observera varandras grupperingar. Vi ska föra en diskussion om varje persons urval. Först förklarar ni hur ni har tänkt och varför ni har parat ihop som ni gjort och sedan kommer jag med andra frågor till er som ska diskuteras i gruppen. Det är viktigt att alla kommer till tals och får sin tid att berätta hur och varför man har valt att sortera som man gjort. Jag vill att ni ska försöka tänka så

konkret som möjligt när vi diskuterar. Nedan ger jag exempel på diskussionsfrågor, men det är svårt att veta i förväg exakt vilka frågor som kommer att diskuteras.

- varför har ni valt dessa grupperingar? Orsakerna till sorteringarna?
- Vilka andra faktorer kan spela in än de som syns för att gruppera bilderna som vänner? Till exempel kan man fråga hur din personlighet kan ha spelat in?
- Jag parar ihop bilder som ni inte har parat ihop förut och vi diskuterar varför t ex A och B inte passar ihop och hur A och B skulle vara som vänner?
- Hur är könsfördelningen bland vännerna? Kan killar och tjejer vara vänner utan baktankar? Kan tjejer/killar ha kill/tjej -kompisar när de redan har en pojkvän/flickvän?
- Varför är kompisar viktiga?

Tack: Jag vill tacka alla som deltog i intervjun. Jag vill också meddela er om eventuellt behov av ytterligare intervju om oklarheter skulle uppstå vid sammanställningen av gruppintervjun.

Bilaga 2

Hej bästa förälder,

Jag heter Vahid Karamzadeh och går sista terminen på socionomprogrammet på Göteborgs Universitet. Just nu håller jag på att forska inför mitt examensarbete som handlar om ungdomars vänskapskrets och vänskapsval.

Inför denna forskning skulle jag vilja intervjua ditt barn om hans/hennes vänskapskrets och vill därför gärna ha ert samtycke om detta.

Jag arbetar som vikarie på fritidsgårdarna Majkens, i Majorna, och Norumsgården, i Tuve, och det är där jag har lärt känna din ungdom och valt ut honom/henne för en intervju.

Resultatet av intervjun kommer att vara helt anonymt och ungdomens namn kommer aldrig att nämnas i någon rapport.

Jag är tacksam för er hjälp och medverkan.

Med vänlig hälsning
Vahid Karamzadeh

Tel: 0736157056

Härmed medger jag mitt samtycke att mitt barn deltar i intervjun

Förälders samtycke:
Namnteckning:

Ungdomens samtycke:
Namnteckning:

Bilaga 3

På grund av upphovsrättslagen har jag valt att inte inkludera bilaga 3 som innehåller alla bilder, men en kort beskrivning av alla bilder finns inkluderad i uppsatsen.

Avgränsningar

Jag har valt att avgränsa mig genom att välja åtta ungdomar att intervjua. Undersökningen har jag valt att genomföra med hjälp av intervjupersoner som brukar besöka Majkens fritidsgård i Majorna samt fritidsgården Kulturpunkten i Tuve. Valet av fritidsgårdar beror bland annat på att det är två olika fritidsgårdar som befinner sig inom två olika stadsdelar i Göteborg med ungdomar som ursprungligen kommer från olika etniska bakgrunder. I Majorna har majoriteten av ungdomar på fritidsgården svenskt bakgrund medan majoriteten av ungdomarna i Tuve har invandrarbakgrund. Med tanke på de två helt olika miljöerna och varierande kulturella bakgrunderna på dessa två fritidsgårdar, tror jag att intervjuer med dessa olika ungdomar skulle ge ett resultat som skulle vara i intressant att jämföra. Orsaken att jag valt den kvalitativa metoden att intervjua ungdomar är att jag vill få en djupare bild av dessa intervjupersonernas orsaker till kompisval och relationsskapanden.

Disposition (tillkommer)

Bakgrund

Barn börjar, redan i dagis, att grupperar sig efter vilka lek som de tycker bäst om och som passar de bäst. Under denna barndomstid är det för tidigt att se kamraterna som vänner som man kan lägga krav på. Man är bara med dessa kamrater för att det är en del av dagisens verksamhet och för att det är roligt att leka med dem. Det är när man kommer högre upp i åldern, såsom i grundskolan, som förändringarna av vänskaprelationerna sker.

Eftersom min urvalsgrupp är från högstradiet så kommer jag i fortsättningen lägga tyngdpunkten på just dessa ungdoms grupper.

Erling beskriver att ungdomar tillbringar en mycket stor del av sin tid med sina vänner, dessa kamrater fungerar som modeller och bollplank för frågor som hör samman med identitetsutveckling (Erling, Hwang 2002). I skolan, på fritiden, på träningen eller liknande aktiviteter är ungdomar med sina vänner. Därför är ungdomar på högstadiets i en ålder med ett stort behov av att utveckla nära relationer med andra ungdomar. De vill efterlikna vännerna och inte föräldrarna. Erling beskriver vidare att dessa nära relationer bland

ungdomar är av känslomässiga drag som innebär att det finna emotionella band som kännetecknas av omsorg för den andre och en Vilja att vara öppen mot honom eller henne (Erling, Hwang 2002). Eftersom relationer till jämnåriga är viktig källa till närhet och gemenskap under ungdomsåren blir upplevelsen av ensamhet smärtsam när relationerna inte fungerar bra. Det är svårt att ersätta kamratrelationer med andra relationer såsom familjen eller andra vuxna. En orsak till detta kan vara att ungdomar vill efterlikna andra ungdomar och behovet av nära relationer har utvecklats under ungdomstiden (Erling, Hwang 2002).

Definitionen Vänskapsrelation och dess grader

Med hänsyn till behovet av nära relationer, speciellt under ungdomsåren, är det extra intressant att ta reda på de faktorer som styra valet av kamrater. Vad är orsakerna till att man blir vänner? Hur stor påverkan har faktorer som kön, etnicitet, klass och ålder på valet av kompisar?

Dessa är frågor som kommer att besvaras under analys av resultat, i denna uppsats.

Tidigare forskning

I artikeln "Segregationen är utbredd De flesta niondeklassare träffar kompisar från samma stadsdel", publicerad i Göteborgs Posten under 2003, diskuteras segregationen bland Göteborgs ungdomar och dess möjliga orsaker.

En ungdomsenkät som tidningen gjort visar att 8 av 10 svenska ungdomar umgås mest med andra svenska ungdomar medan den siffran var 4 av 10 för utländska ungdomar.

Torbjörn Ericsson, fältassistent på Cityenheten i Göteborg, säger i artikeln att han tror att orsakerna till dessa umgängesmönster beror på att man i högstadiet ännu har begränsade kontaktytor där man ofta umgås med egna klasskompisar och föreningskompisar.

Han ser också rädslan som en möjlig orsak till att man inte kan knyta djupare kontakter med ungdomar från andra stadsdelar. Han

anser att det är i först i gymnasiet, då man börjar på större skolor i andra stadsdelar, som börjar vidga sina vyer i umgänget.

En forskningsrapport av Björn Andersson, på institutionen för socialt arbete vid Göteborgs Universitet stödjer denna teori. Björn Anderssons rapport visar på att de flesta unga vistas där de bor innan de börjar i gymnasiet. Han nämner i artikeln att många ungdomar är medvetna om segregationen och mot den men att de har svårt att finna sådana kontaktytor där de kan skaffa sig vänner från andra stadsdelar.

Andersson (2003) nämner att han i sin forskning sett att det är viktigt för en del invandrarungdomar att hitta svenska kompisar och att de söker sig till sammanhang där de har möjlighet att träffas.

I artikeln nämns också det faktum att segregationen är utbredd även inom samma stadsdel och samma skola. Detta kan bland annat bero på rädsla anser Ulrika Patriksson, som är fritidsledare i Tynnered. Hon berättar vidare att när gemensamma aktiviteter ordnats har ungdomarna lättare kunnat skapa band, även om man inte blivit nära vänner har det varit öppnare dialog och mindre tydliga gränser, nämner hon.

I samma enkätundersökning hade 85 % av ungdomarna svarat att den etniska bakgrunden inte spelar in när de väljer vänner även om undersökningen visade att bostadsmiljön och etniciteten var huvudpunkter när det gällde ungdomars umgängeskrets.

I boken 'kompisar och kamrater – Barns och ungas villkor för relations - skapande i vardagen' tas grunden för en kamratrelation upp. Författaren, Maud Ihrskog har tagit genomfört två olika forskningar om detta som tas upp i boken, en om barn på fritidshem och en med äldre barn, i skolan.

Hon visar på tre olika strategier för hur de yngre barn skapade kamrater, att sätta sig bredvid någon de ville leka med, att fråga om de fick vara med och leka, att ta saker från den som höll på att leka och som de ville leka med. Hon skriver att de yngre barnen i studien var nöjda med sin situation beträffande hur de skapade kamratrelationer. De litade också på de äldre personalerna när det gällde hjälp om att skapa kamratrelationer.

De yngre barnen beskriver en kamrat med ord som glad, ärlig, hjälpsam och pålitlig. De beskrev också att de gärna umgicks med likasinnade när det gällde studieresultat, de upplevde att de som hade större kunskaper kunde vara 'stöddiga' och inte hade samma attityd.

"Maud Ihrskog säger att barns kamratskapande måste upp på de vuxnas agenda: att lära sig läsa och skriva kräver hjälp - det gör även relationsskapandet. Att drabbas av utanförskap eller att bli utesluten ur gruppen kan få förödande konsekvenser: att vara älskad, att få ha roligt, att känna tillit och närhet, det är LIVSVIKTIGA faktorer för ett barn".(ur en internetsida på skolportalen, <http://fou.skolporten.com/artikel.aspx?typ=art&id=a0A20000000D5xSEAS>).

Fritiden är viktig för kamratskap anser Ihrskog. Hon skriver att det är fritiden som utgör den sociala arena där individens identitetsutveckling står i fokus. Men fritiden har också lett till en ny klassindelning beroende på barnens skilda sociala, ekonomiska och kulturella villkor. Hon skriver att skolan inte har lika stor betydelse för kunskapshämtning som fritiden, då barnen inte känner sig delaktiga i utformningen och därför tappar intresset men att det ändå är en arena för att skapa sociala relationer och en egen identitet och egen kultur.

Ihrskog skriver att vänskapsförhållanden har förändrats över tiden och att det idag krävs annan form av tillit för att ge individen trygghet och säkerhet än det gjorde i de mer traditionella samhällen. Ett viktigt kriterium för vänskap är att man delar med sig av 'sitt innersta', skriver hon, all vänskap bygger på att man delar sin privata sfär och sina känslor. Vid identitetsstadiet ökar behovet av vänner, därför att det ger en emotionell, socialt och även materiellt stöd. Vänner skapar en trovärdighet till den egna jaguppfattningen.

Begreppet vänskap kan ha olika innebörd. Barnen agerar och resonerar om vänskap på två olika sätt, vilka Ihrskog citerar från Gustafson (sid 31), den kollektiva idealrösten och de personliga strategierna. Den kollektiva idealrösten säger hur man vill att det skall vara, alla ska vara med, det ska vara roligt osv. De personliga

strategierna är inte alltid samspelade med denna kollektiva idealröst. Därför finns svårigheter mellan hur det borde vara och hur det faktiskt är. Barnen förhandlar med varandra, gör upp kontrakt och relationen bygger på ömsesidighet för att fungera, skriver hon.

En av de viktiga faktorerna för social interaktion som Ihrskog nämner är språket. Språket förutsätter social responsivitet och är ett uttryck för den växelverkan som uppstår i mötet mellan människor. Gester som är en del av språket utgör en stimulans för andra som deltar i samma sociala handling. Genom att uttrycka känslor med hjälp av attityd, röstläge och gester väcks samma känslor hos andra. Detta förutsätter dock att den andra har genom sina erfarenheter har en liknande föreställning om gestens innebörd. Här spelar den sociala responsen stor roll. I mötet med andra människor använder man de erfarenheter man har av hur man bemöter andra människor. För att mötet ska ha någon mening ska deltagarna ha samma erfarenhet och idé om vad som ska åstadkommas. Det är den sociala responsen som gör att man känner igen sig i situationen. Den sociala responsiviteten utvecklas kontinuerligt hos individen i relation till det omgivande samhället.

Syftet med denna teoretiska del är att kunna få bättre förståelse för de faktorer som bidrar till att vissa ungdomar dras till vissa andra ungdomar för att utveckla ett vänskaps förhållande. Teorin hjälper också mig att förstå varför mina intervjupersoner grupperade bilderna som de gjorde och vilka särskilda faktorer som var bidragande.

Mina respondenter utgick från olika bilder på ungdomar och kategoriserade dessa utifrån det sätt som de uppfattade bilderna på.

Därför tycker jag att symboliskt interaktionism passar väl som en teoretisk utgångspunkt.

Olika ungdomar ser olika symboler på bilderna eftersom de tolkar saker olika.

Detta beror på de relationer och betydelser som symbolen har för ungdomarna i deras egna tankar och värderingar, här finns de *symboliska interaktioner* som påverkar valen. Den symboliska interaktionen bidrar till att förstå varför ungdomarna sorterar bilderna efter vilka personer på bilderna de tror passar bäst som vänner.

Ihrskog (2006) skriver att: ” genom symbolisk interaktionism som teori kan man se samband för hur en människas sociala kompetens byggs upp. Genom att vara en individ som andra ser

och beaktar, förstår individen sig själv och de andra. Det är ett givande och tagande om en gynnsam utveckling skall ske för att bli en social varelse” (Ihrskog 2006 sid 38).

Ungdomarna i min intervjuundersökning ser på bilderna och identifierar dessa bilder med deras verklighet i vardagen. Denna tolkning handlar i grund och botten om hur de som individer ser sig själva och hur de ser på andra individer i sin omgivning.

Med hjälp av olika teorier kommer jag här nedan att ge en historisk bakgrund till hur vänskapsrelationer uppstår. Innebörden av begreppet ”ungdomstid” kommer att tas upp och jag kommer att försöka förklara begreppen *symboler* och *interaktion*. Jag har valt att avsluta med att beskriva och analysera symbolisk interaktionism från ett ungdomsperspektiv.

Historisk bakgrund

Den västerländska kulturen är, enligt Lars- Erik Berg i ”Moderna samhällsteorier”, sedan länge starkt individualistiskt. Han anser att vi visar vår sociala natur genom att se oss själva som självständiga individer. Vi, som individer uttrycker oss genom att dela upp verkligheten i inre upplevelser kontra yttre realist. I vår sätt att uppfatta världen sätts individualism som kontrast mot samhällets gruppering, subjekt ses som kontra objekt och jag ses som kontra du.

I den sociologiska traditionen finns det flera försök att överskrida denna dualism. Ett av de mest systematiska finns inom det socialpsykologiska perspektivet som har fått namnet *symboliskt interaktionism*. Dess kärna baseras på att människan är social och hennes individualitet, paradoxalt nog, är ett uttryck för socialitet.

Den symboliska interaktionismen har flera rötter, bland annat den tyske sociologen Georg Simmel som kapitelförfattaren Berg talar om.

Han skriver bland annat att samhället i sig inte kan existera som ett självständig tillstånd eller regelsamling. Han menar att de är de sociala händelser som fyller vardagen som också bygger upp samhället. Samhället blir alltså en process av ständigt skapande där både innehåll och gestalt finns i själva skapandeprocessen. Form och innehåll kommer i nära beroende relation till varandra och det är detta nära beroendeförhållande som också kan ses i den symboliska interaktionismen.

Utifrån det socialpsykologiska synsättet kan man också se att mänskliga individer inte kan urskiljas utanför den sociala processens ramar, att vårt väsen som människor både skapas och formas i vårt sociala livsrum (Månson? sid 151, 152).

Symboliskt interaktionism

Uttrycket symbolisk interaktionism betecknar idag ett flertal livskraftiga riktningar inom sociologin och socialpsykologin. Den amerikanske socialfilosofen George Herbert Mead (1864-1931) var den första som uttryckte och skrev om den symboliska interaktionismen fast han använde termen "social behaviorism" om sin teori. Också sociologen Charles Cooley (1864-1929) och slutligen deras företrädare, psykologen William James (1842-1910) har skrivit om denna teori.

Själva begreppet symbolisk interaktionism skapades 1937 av en av Meads studenter och efterföljare, Herbert Blumer som också är en representant för en av inriktningarna inom symbolisk interaktionism.

Symbolisk interaktionism pekar på att det väsentliga hos människan är hennes språklighet. Den språkliga förmågan gör henne till en fundamentalt social varelse (Månson? sid 152)

Interaktionism

Människan är i första hand "social responsiv" menar Johan Asplund i Månson (?). Detta är en kungstanke inom interaktionismen. En annan aspekt är att människan genom sin socialitet utvecklar ett "jag", dvs. förmågan att uppleva sig själv som en handlande person, att spegla sig och finna en gestalt som är "jag". Att människan är ett avsiktsstyrd "jag" är också en fundamental tanke i interaktionismen.

Enligt Mead i Månson (?) blir en människa en handlande person genom andras reaktioner på henne själv.

"den kroppsliga organismens födelse är biologiskt, men medvetandets födelse är social: "vi måste vara andra om vi ska kunna bli oss själva" (Månson? sid 154,155)

Vidare skrevs i Månson (?) att Blumer menar att den mänskliga handlingen är mer konstruktion än reaktion, den byggs upp av komplicerade samspel. Den medför då att kollektivt handlande blir möjligt genom att individen ser likheter hos sina respektive

individuella handlingar och slår ihop de till vad Blumer kallat "joint action" (förenat handling). (Månson? sid 154, 155 och 156)

Trosts & Levin (1999) talar om att social interaktion är en av de viktigaste hörnstenarna inom symbolisk interaktionism. Samhället består av människor och det är ett känt faktum att människorna är gruppvarer. Detta innebär att människorna interagerar med varandra.

Interaktion innebär att samtala men ett samtal är mycket mer än munrörelser, det innefattar också minspel, handrörelser, gester och uttryck. Att samtala innebär att interagera, det spelar ingen roll var och när det sker. Vi behöver inte ens göra något speciellt, bara vi befinner oss i en social situation så integrerar vi. Även själva tänkandet, t ex när vi köpslår med oss själva, är en form av interaktion där vi använder oss av ord och symboler som har betydelser för oss. Känslor kan vara medvetna eller undermedvetna, vi kan tänka att vi känner något, och därför är de också en sida av interaktionen.

Trost & Levin skriver om Blumer som talar om att det är genom en kontinuerlig förändringsprocess som sociala interaktionen bidrar till att skapa människan, genom att förstå den sociala interaktionismen kan man förstå sin samvaro och dess processer.

Våra olika sinnen är stora hjälpmedel vid interaktion med andra och oss själva. Genom t ex synen, lukten och hörseln får vi de uttryck som vi använder vid interaktionen.

Till exempel skriver Trost & Levin om Stone som påpekar vår uppfattning vid synen av klädedräkten utgör en väsentlig del i den sociala interaktionen. Samma klädsstil kan ha olika betydelser och tolkas på annat sätt vid olika tillfälle på samma plats. (Trost & Levin 1999 sid 17, 87, 88 och 89).

Detta är alltså ett resultat av interaktionen via synen som Trost & Levin talar om. Människor uppfattar varandra genom att lägga märke till andras uppförande, utseende och klädsel. Dessa sinnesuppfattningar tolkas sedan av en själv och blir då en del av den sociala interaktionen.